Gävle
KOMMUN

Socialt hållbarhetsbokslut 2025

Uppföljning av Gävle kommuns arbete utifrån det sociala hållbarhetsprogrammet 2025

Sammanfattning

Gävle kommun har under åren 2019–2024 haft ett socialt hållbarhetsprogram som reviderades 2025 och gäller därefter tills vidare. Syftet med programmet är att sätta gemensam riktning för kommunens arbete för en hållbar framtid för de som bor och vistas i Gävle. Programmet fungerar som ett styrdokument för arbetet med social hållbarhet och omfattar fyra målområden: trygghet, jämställda och jämlika villkor, delaktighet och inflytande samt icke-diskriminering.

Ramboll har genomfört ett socialt hållbarhetsbokslut för 2025

Varje år följs det sociala hållbarhetsprogrammet upp i ett bokslut. För 2025 har enheten för social hållbarhet i Gävle kommun gett Ramboll Management Consulting (Ramboll) i uppdrag att genomföra bokslutet. Syftet med bokslutet är att bidra med kunskap till förtroendevalda och tjänstepersoner om kommunens status och arbete under 2025 utifrån programmets olika delar. Bokslutet utgår från tre av de fyra målområden i det sociala hållbarhetsprogrammet och följer upp ett urval av de tillhörande kvantitativa indikatorerna.

Årets bokslut undersöker livsvillkor bland olika grupper

Årets bokslut fokuserar på perspektivet *Hur jämlika är livsvillkoren i Gävle?* Rapporten syftar till att skapa en bild av invånarnas livsvillkor och belysa hur dessa varierar mellan olika grupper och geografiska områden i kommunen. Rapporten bidrar med en fördjupad förståelse för hur faktorer som bostadsområde, uppväxtvillkor och socioekonomiska förutsättningar samspelar och påverkar människors möjligheter till ett gott liv.

För att belysa livsvillkorens fördelning och skillnader mellan grupper utgår bokslutet från ett antal övergripande teman inom det sociala hållbarhetsprogrammets målområden. Teman som trygghet, jämställdhet, tillit, ekonomiska förutsättningar och barns uppväxtvillkor används för att ge en samlad bild av situationen i Gävle. Genom att sammanföra dessa perspektiv skapas en bred bild av nuläget i Gävle samt av de utmaningar som behöver särskild uppmärksamhet framåt. Rapporten är strukturerad utifrån tre av hållbarhetsprogrammets fyra målområden: trygghet, jämställda och jämlika villkor samt icke-diskriminering.

Fördjupade indikatorer ger ytterligare nyansering av läget

Detta bokslut innehåller ett urval av indikatorer från det sociala hållbarhetsprogrammet. Urvalet har gjorts utifrån perspektivet *Hur jämlika är livsvillkoren i Gävle?* och syftar till att ge en samlad bild av livsvillkoren i kommunen.

Utöver programmets ordinarie indikatorer innehåller bokslutet även ett antal fördjupade indikatorer som belyser skillnader mellan olika grupper av invånare. Syftet är att ge en mer nyanserad förståelse av utvecklingen inom programmets olika områden. De fördjupade indikatorerna omfattar bland annat högsta avslutade utbildningsnivå efter kön och bakgrund, ställning på arbetsmarknaden efter kön, bakgrund och utbildningsnivå samt låg ekonomisk standard efter ålder och hushållstyp.

Ramboll drar tre slutsatser och lämnar tre rekommendationer

Ramboll kommer fram till tre slutsatser som har betydelse i detta bokslut: (1) Positiva resultat på kommunnivå kan dölja grupper och områden med större behov, (2) Ojämlikhet formas tidigt och påverkar människors livsvillkor över tid, samt (3) Kommunens arbete med data och analys ger nya möjligheter att förstå livsvillkor. Vi lämnar även tre rekommendationer för Gävle kommuns fortsatta arbete: (1) Rikta uppföljning och insatser mot grupper och områden där flera utmaningar sammanfaller, (2) Stärk jämlika livsvillkor genom tidiga och samordnade insatser, samt (3) Stärk den organisatoriska förmågan att använda data i analys och beslut.

Innehåll

Socialt hållbarhetsbokslut 2025 1

Uppföljning av Gävle kommuns arbete utifrån det sociala hållbarhetsprogrammet 2025 1

Sammanfattning 2

Ramboll har genomfört ett socialt hållbarhetsbokslut för 2025 2

Årets bokslut undersöker livsvillkor bland olika grupper 2

Fördjupade indikatorer ger ytterligare nyansering av läget 3

Ramboll drar tre slutsatser och lämnar tre rekommendationer 3

1. Inledning 7

Gävle kommun har ett socialt hållbarhetsprogram 2025 7

Ökade skillnader i livsvillkor ställer krav på lokal kunskap 8

Detta bokslut följer upp programmet med fokus på 2025 9

Kvantitativa indikatorer ger en nulägesbild av skillnader i livsvillkor i Gävle kommun 10

Analysworkshop för att fördjupa förståelsen för resultaten 11

Exempel av genomfört arbete med koppling till programmet 11

Denna rapport utgår från programmets tre målområden 12

2. Målområde trygghet 13

Antalet anmälda våldsbrott minskar över tid trots en mindre uppgång det senaste året 13

Färre anmälda fall av grov kvinnofridskränkning över tid 15

Utsatthet för fysiskt våld minskar, särskilt bland kvinnor medan hot för fysiskt våld kvarstår på högre nivåer 16

Upplevd otrygghet har minskat över tid, men är fortsatt betydligt högre i mörker 19

Låg tillit är mest framträdande bland unga, personer med funktionsnedsättning och personer med låg inkomst 23

Andel barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat sedan 2020 ... 26

Fler vräkningar under 2025, både totalt och bland barnfamiljer 27
Unga flickor uppger i högre grad än pojkar att de utsatts för våld eller övergrepp 29
Elever i årskurs 4 skattar sitt liv högre än elever i årskurs 7 31
Måluppfyllelsen i idrott och hälsa varierar mellan skolor 32
3. Målområde jämställda och jämlika villkor 36
Kvinnor skattar sitt psykiska välbefinnande lägre än män 36
Skillnaderna i självskattad hälsa mellan kvinnor och män har ökat 39
Unga flickor skattar sin hälsa betydligt lägre än pojkar 41
Flickor och äldre ungdomar upplever i lägre grad att det finns mycket att göra på fritiden 42
Deltagandet i förskolan är särskilt högt bland äldre barn 45
Behörigheten till yrkesprogram har minskat något under de senaste åren 48
Skillnaderna mellan grupperna har ökat bland unga som varken arbetar eller studerar 50
Högsta avslutade utbildningsnivå skiljer sig mellan olika grupper 54
Arbetsmarknadsställning skiljer sig mellan ålder, utbildningsnivå och födelseland 58
Invånarnas ekonomiska standard varierar utifrån deras bakgrund 63
4. Målområde icke-diskriminering 70
Kvinnor uppger oftare kränkande behandling än män 70
De flesta upplever ett gott bemötande av tjänstepersoner, men skillnader finns mellan grupper 72
Många unga upplever orättvis behandling, särskilt yngre flickor 74
5. Slutsatser och rekommendationer 76
Rambolls slutsatser och rekommendationer 77
Slutsats 1: Positiva resultat på kommunnivå kan dölja grupper och områden med större behov 77
Rekommendation: Rikta uppföljning och insatser mot grupper och områden där flera utmaningar sammanfaller 78

Slutsats 2: Ojämlikhet formas tidigt och påverkar människors livsvillkor över tid 79
Rekommendation: Stärk jämlika livsvillkor genom tidiga och samordnade insatser 80
Slutsats 3: Kommunens arbete med data och analys ger nya möjligheter att förstå livsvillkor 81
Rekommendation: Stärk den organisatoriska förmågan att använda data i analys och beslut 82
Bilaga 1 – Metodbeskrivningar 83
Deltagare i analysworkshop 83
Urvalet av indikatorer har gjorts i nära dialog med Gävle kommun 83
Indikatorerna visar förändring över tid för Gävle kommun 84
Flera indikatorer utgår från SCB:s medborgarundersökning som förändrades 2021 85
Definitioner av ställning på arbetsmarknaden 86
Bilaga 2 – Kompletterande figurer 87
Bilaga 3 – Kompletterande exempel 89
Värdeöverföringsmedel stärker social hållbarhet i kommunens stadsdelar 89
Finskspråkig service och gemenskap utvecklas 89
Social hållbarhet integreras i samhällsplaneringen 90

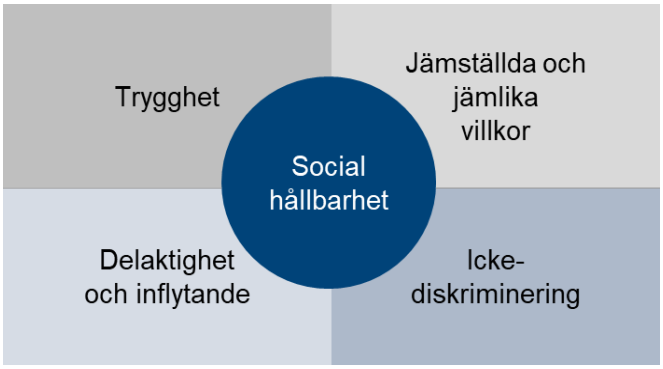
1. Inledning

Enheten för social hållbarhet i Gävle kommun har gett Ramboll Management Consulting (Ramboll) i uppdrag att genomföra ett socialt hållbarhetsbokslut för 2025. I detta kapitel redogör Ramboll för bakgrunden och syftet med bokslutet. Kapitlet innehåller även kortfattade beskrivningar av tillvägagångssätt och metoder, samt dispositionen för denna rapport.

Gävle kommun har ett socialt hållbarhetsprogram 2025

Bokslutet utgår från Gävle kommuns sociala hållbarhetsprogram, som gäller 2025.[1] Syftet med programmet är att sätta en gemensam riktning för kommunens arbete för en hållbar framtid för de som bor och vistas i Gävle. Programmet fungerar som ett styrdokument för kommunkoncernens arbete med social hållbarhet och vänder sig till både förtroendevalda och tjänstepersoner. Ett särskilt fokus i programmet ligger på barn och unga.[2]

Hållbarhetsprogrammet består av fyra målområden: trygghet, jämställda och jämlika villkor, delaktighet och inflytande, samt icke-diskriminering. Till varje målområde hör tre till fyra programmål och sammanlagt 68 delmål. Inom varje målområde i programmet finns även tillhörande framgångsfaktorer, med exempel på åtgärder för att nå målen. För respektive målområde finns dessutom ett antal indikatorer, som underlag för att följa utvecklingen i förhållande till olika mål.[3]

Varje år följs det sociala hållbarhetsprogrammet upp och redovisas för kommunfullmäktige. Syftet med bokslutet är att bidra med kunskap till förtroendevalda

[1] Programmet omfattade ursprungligen perioden 2019–2023. År 2023 beslutades att programmet skulle förlängas till och med 2024. Under 2025 har programmet aktualiserats med nya indikatorer, uppdaterade begreppsdefinitioner och förtydliganden av programmets inriktning.
[2] Gävle kommun. Styrning och stöd Gävle, Enheten för social hållbarhet. *Socialt hållbarhetsprogram 2025. För Gävle kommunkoncern, civilsamhället och invånarna.*
[3] Ibid.

och tjänstepersoner om var Gävle kommun befinner sig och vad som har skett under 2025, utifrån programmets olika delar. För att förstå Gävles nuläge behöver vi även beakta den bredare samhällsutvecklingen, där ojämlikheten i Sverige på flera områden har ökat.

Ökade skillnader i livsvillkor ställer krav på lokal kunskap

Flera nationella rapporter visar att skillnaderna i människors livsvillkor ökar i Sverige. Trots en generellt hög levnadsstandard i Sverige är förutsättningarna för ett gott liv ojämnt fördelade mellan olika grupper och geografiska områden. Ekonomiska, sociala och hälsomässiga skillnader sammanfaller ofta och förstärker varandra, vilket påverkar människors möjligheter att ta del av sina grundläggande rättigheter på lika villkor.[4] Enligt Folkhälsomyndigheten har människor med olika socioekonomiska förutsättningar systematiskt olika tillgång till resurser som utbildning, arbete, försörjning och goda boendemiljöer, vilket bidrar till bestående skillnader i livsvillkor och hälsa. [5]

Ojämlikheten tar sig uttryck redan tidigt i livet. Barn och unga har olika förutsättningar att lyckas i skolan, etablera sig på arbetsmarknaden och uppnå ekonomisk trygghet. Skillnaderna är särskilt tydliga mellan grupper med olika ekonomiska resurser, mellan inrikes och utrikes födda samt mellan olika bostadsområden[6] [7]

När skillnaderna i livsvillkor ökar på nationell nivå blir det allt viktigare att förstå hur de ser ut lokalt, då konsekvenserna blir synliga i människors vardag, och i de verksamheter som kommunen ansvarar för. För att kunna arbeta långsiktigt med social hållbarhet behövs därför kunskap om hur livsvillkor, möjligheter och utfall skiljer sig åt mellan olika grupper och områden.

Förra årets bokslut för socialt hållbarhetsprogram tog avstamp i frågan *Hur mår Gävle?* och belyste hur det är att leva i kommunen idag. Resultaten visade att det finns skillnader i livsvillkor mellan olika grupper av invånare. I likhet med utvecklingen på nationell nivå

[4] Institutet för mänskliga rättigheter. *Årsrapport 2026*. Lund: Institutet för mänskliga rättigheter, 2026.

[5] Folkhälsomyndigheten. Folkhälsan i Sverige 2026 – Ojämlikhet i hälsan och dess förutsättningar: utveckling över tid. Solna: Folkhälsomyndigheten, 2026.

[6] Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). En sammanfattad bild av ungas levnadsvillkor i Sverige – Ung idag 2025:1. Stockholm: MUCF, 2025.

[7] Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Olika plats – olika liv. Unga och socioekonomisk ojämlikhet (Fokus 25). Stockholm: MUCF, 2025.

pekade analysen på att vissa grupper har sämre förutsättningar än andra inom flera områden. Årets bokslut bygger vidare på dessa resultat genom att fördjupa analysen av hur livsvillkoren skiljer sig åt mellan olika grupper och delar av kommunen.

Mot denna bakgrund har vi valt att utforma årets bokslut utifrån frågan *Hur jämlika är livsvillkoren i Gävle?* Fokus ligger på de förutsättningar som formar människors möjligheter genom livet, såsom ekonomisk trygghet, utbildning, arbete, boende, delaktighet och hälsa. Genom att synliggöra skillnader i livsvillkor vill vi bidra med kunskap för ett mer träffsäkert och långsiktigt arbete för ökad jämlikhet i Gävle.

Detta bokslut följer upp programmet med fokus på 2025

I årets bokslut fokuserar vi på perspektivet *Hur jämlika är livsvillkoren i Gävle?* Rapporten syftar till att skapa en bild av invånarnas livsvillkor, med fokus på hur dessa villkor skiljer sig mellan olika grupper och delar av kommunen. Rapporten avser att fördjupa förståelsen för hur faktorer som bostadsområde, uppväxtvillkor och socioekonomiska förutsättningar hänger samman och påverkar människors möjligheter till ett gott liv. Målet är att synliggöra skillnader i livsvillkor bland Gävleborna, och därmed bättre förutsättningar för att kunna fatta beslut om möjliga prioriteringar och insatser.

Vi har valt att disponera bokslutet utifrån tre av de fyra målområdena i hållbarhetsprogrammet: trygghet, jämställda och jämlika villkor samt icke-diskriminering, med tyngdpunkt på de två första områdena. Till förmån för de prioriterade områdena ingår inte målområdet delaktighet och inflytande i detta bokslut. Mot bakgrund av områdets betydelse för demokratisk förankring, tillit och invånares möjligheter att påverka samhällsutvecklingen bedömer vi att det kan vara särskilt relevant att fördjupa detta perspektiv i nästa års bokslut.

Utifrån den valda inriktningen omfattar bokslutet ett urval av indikatorer och beskrivande texter som speglar nuläget inom de aktuella målområdena, tillsammans med exempel på insatser som genomförts under året. Resultaten kompletteras med beskrivande analyser och exempel på insatser som genomförts under året inom programmets olika områden. Bokslutet bygger även på insikter från en workshop med representanter från kommunens verksamheter, vars erfarenheter bidrar till att sätta resultaten i ett lokalt

sammanhang. Nästa avsnitt beskriver de datakällor som ligger till grund för bokslutet och hur de har använts i analysen. En mer detaljerad beskrivning finns i bilaga 1.

Kvantitativa indikatorer ger en nulägesbild av skillnader i livsvillkor i Gävle kommun

Bokslutet bygger på ett urval av indikatorer från det sociala hållbarhetsprogrammet. Urvalet har gjorts i samråd med kommunens enhet för social hållbarhet och med utgångspunkt i perspektivet *Hur jämlika är livsvillkoren i Gävle?* Indikatorerna har valts för att ge en övergripande bild av invånarnas livsvillkor och upplevelser. Fokus ligger på mått som speglar hur det är att leva i Gävle idag, särskilt sådana som synliggör skillnader mellan olika grupper. I linje med detta bredare perspektiv fokuserar bokslutet på utvecklingstendenser inom programmets målområden och på samhällsutvecklingen i stort, snarare än att följa upp varje enskilt programmål.

För att fördjupa analysen innehåller bokslutet även ett antal kompletterande indikatorer som belyser skillnader i livsvillkor mellan olika grupper, exempelvis utifrån kön, födelseland och utbildningsnivå. Indikatorerna har tagits fram inom ramen för kommunens pågående utvecklingsarbete med statistik och analys, bland annat genom det digitala visualiseringsverktyget Power BI.

Bokslutet inkluderar statistik kopplat till indikatorerna i hållbarhetsprogrammet. För att möjliggöra analyser av utvecklingen över tid redovisas data, där så är möjligt, för perioden 2015–2025. Detta ger ett tioårigt tidsperspektiv och bygger vidare på den tidsserie som introducerades i 2023 års bokslut. Ett sådant perspektiv är särskilt viktigt inom social hållbarhet, där förändringar ofta sker gradvis och effekterna av genomförda insatser kan bli synliga först efter flera år. Exempelvis kan satsningar på barns uppväxtvillkor och skolresultat få sitt genomslag först senare i livet, när individer etablerar sig i utbildning eller arbetsliv. Genom att följa utvecklingen över tid blir det möjligt att identifiera långsiktiga trender och bedöma om utvecklingen går i önskad riktning.

För de fördjupade indikatorerna som hämtats från kommunens Power BI-verktyget visas uppgifter för ett enskilt år. Den senast tillgängliga statistiken avsåg i de flesta fall 2023, vilket innebär att dessa år används i analysen även om bokslutet i övrigt fokuserar på 2025.

Analysworkshop för att fördjupa förståelsen för resultaten

Som underlag till bokslutet genomförde Ramboll även en analysworkshop. Vid workshopen deltog 15 tjänstemän från olika verksamhetsområden i kommunen. Syftet med workshopen var att gemensamt reflektera över vad indikatorerna säger om invånarnas livsvillkor, men också att fånga nyanser, erfarenheter och perspektiv som inte syns i statistiken. Deltagarnas reflektioner har använts som ett kvalitativt och kompletterande underlag till den samlade analysen.

Inom ramen för workshopen analyserades ett urval indikatorer kopplade till målområdena trygghet samt jämställda och jämlika villkor. Indikatorerna belyser olika aspekter av invånarnas livsvillkor, bland annat utbildning, barns uppväxtvillkor, ekonomiska förutsättningar och trygghet. Urvalet har gjorts i samråd mellan Ramboll och enheten för social hållbarhet, med utgångspunkt i indikatorernas relevans, analytiska värde och koppling till programmets målområden.

Till skillnad från 2023 års bokslut[8], där flera gruppintervjuer genomfördes med olika tematiska inriktningar, genomfördes i årets bokslut en gemensam analysworkshop. Valet gjordes utifrån bokslutets omfattning och syftet att fånga perspektiv från flera verksamhetsområden i ett gemensamt analysforum. Deltagarurvalet togs fram av enheten för social hållbarhet i samverkan med Ramboll, med ambitionen att skapa en bred representation av erfarenheter och kompetenser. Workshopens resultat har använts som ett komplement till den statistiska analysen och bidragit med fördjupad förståelse av de mönster och utmaningar som framkommer i indikatorerna. Det är samtidigt viktigt att ha i åtanke att de kvalitativa resultaten speglar de perspektiv som fanns representerade vid workshopen.

Ramboll genomförde workshopen digitalt. En lista över vilka funktioner som var representerade finns i bilaga 1.

Exempel av genomfört arbete med koppling till programmet

Bokslutet innehåller även exempel på satsningar och aktiviteter som genomförts i kommunen under 2025 med koppling till det sociala hållbarhetsprogrammet. Exemplen

[8] I bokslutet för 2023 genomfördes tre gruppintervjuer med tematisk inriktning på boende, arbetsmarknad samt barn och ungas livsvillkor. Syftet var både att fördjupa förståelsen för resultatet av indikatorerna och att identifiera lärdomar för kommunens fortsatta utvecklingsarbete med det sociala hållbarhetsprogrammet. I årets bokslut har vi valt att genomföra en gemensam analysworkshop. Workshopen hade därför en bredare ansats och fokus låg på att tolka indikatorernas resultat och komplettera den statistiska analysen med deltagarnas erfarenheter och kompetens.

har valts ut och sammanställts av kommunens enhet för social hållbarhet. Syftet är att ge en bild av det arbete som bedrivits inom programmets olika målområden under året.

De insatser som lyfts fram i bokslutet ska ses som illustrativa exempel och utgör inte en fullständig redovisning av allt arbete som genomförts inom kommunen med koppling till programmet. Flera av exemplen presenteras i särskilda faktarutor i anslutning till de olika avsnitten i bokslutet. Resterande exempel återfinns av platsskäl i bilaga 3.

Denna rapport utgår från programmets tre målområden

Efter detta inledande kapitel följer tre kapitel som beskriver Gävle kommuns arbete inom tre av programmets fyra målområden. Kapitel två behandlar trygghet, kapitel tre jämställda och jämlika villkor och kapitel fyra icke-diskriminering. Rapporten avslutas med kapitel fem, där Ramboll redovisar sina slutsatser och rekommendationer till Gävle kommun.

2. Målområde trygghet

Detta kapitel rör kommunens arbete inom målområdet trygghet. Målområdet handlar om att skapa trygghet i människors vardag genom förebyggande insatser, trygga boende- och livsmiljöer samt delaktighet i samhällets gemensamma rum, med särskild hänsyn till barns uppväxtvillkor och sociala skillnader mellan olika grupper och områden. Det finns tre programmål för detta målområde: Gävle är en kommun fri från våld, alla i Gävle kommun har trygga boendemiljöer, samt barn och unga i Gävle kommun har trygga uppväxtvillkor.

Inom målområdet följer bokslutet upp tio indikatorer:

- Anmälda våldsbrott per 100 000 invånare
- Anmälda brott om grov kvinnofridskränkning per 100 000 invånare
- Invånare 16 år och äldre som uppger att de utsatts för fysiskt våld eller hot eller hotelser om våld som lett till rädsla
- Invånare 18+ år i Gävle som inte alls eller inte känner sig trygga i sitt område där de bor när det är mörkt respektive ljust ute
- Invånare 18+ år som inte alls eller till viss del kan lita på människor
- Barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd
- Verkställda vräkningar/avhysningar som berör barn och vuxna
- Unga 13–19 år som har blivit utsatta för våld eller övergrepp
- Barn och ungas skattning om livet
- Andel barn som uppnår kraven i idrott och hälsa

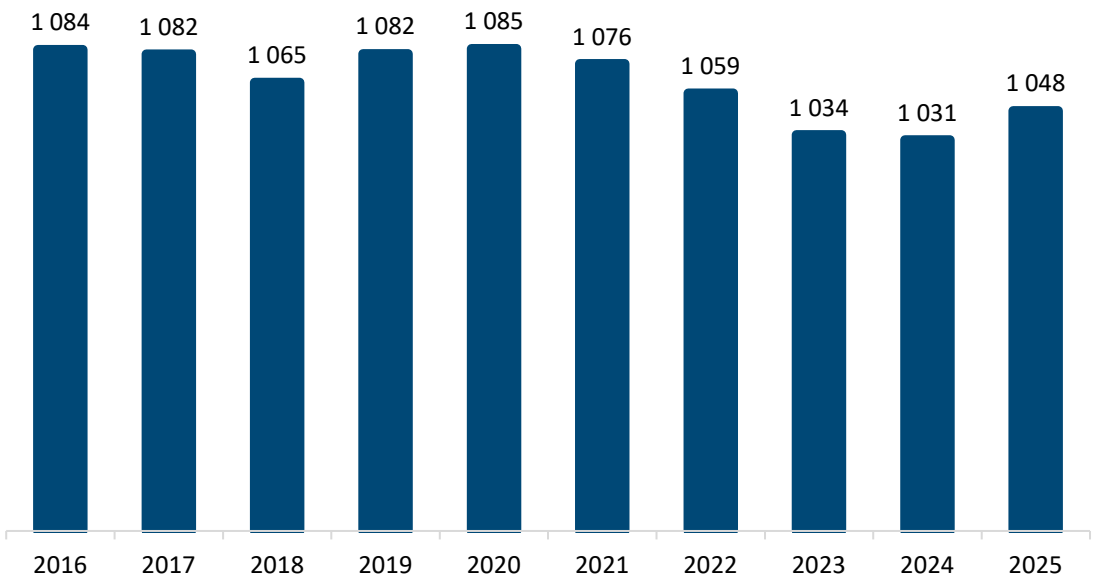
Kapitlet (liksom kommande två kapitel) är strukturerat i avsnitt utifrån de utvalda indikatorerna. I de fall indikatorn diskuterades i analysworkshopen som genomfördes inför bokslutet inkluderas även reflektioner och perspektiv från deltagarna. Kapitlet innehåller dessutom färgade rutor med exempel på arbete som har genomförts i Gävle kommun med koppling till målområdet.

Antalet anmälda våldsbrott minskar över tid trots en mindre uppgång det senaste året

Att förebygga våld är en central del av kommunens arbete för ett tryggt samhälle. Ett sätt att följa utvecklingen är genom antalet anmälda våldsbrott. Indikatorn omfattar flera typer av våldsbrott, bland annat försök till mord eller dråp, misshandel, våldtäkt, grov

kvinnofridskränkning, grov fridskränkning, våld mot tjänsteman och rån. Eftersom antalet anmälda brott kan variera mellan enskilda år redovisas ett treårsmedelvärde för att ge en mer stabil bild av utvecklingen över tid. Figuren nedan visar antalet anmälda våldsbrott per 100 000 invånare i Gävle kommun.

Figur 1. Antal anmälda våldsbrott per 100 000 invånare (treårsmedelvärde) i Gävle

Källa: Brottsförebyggande rådet, hämtad från Kolada

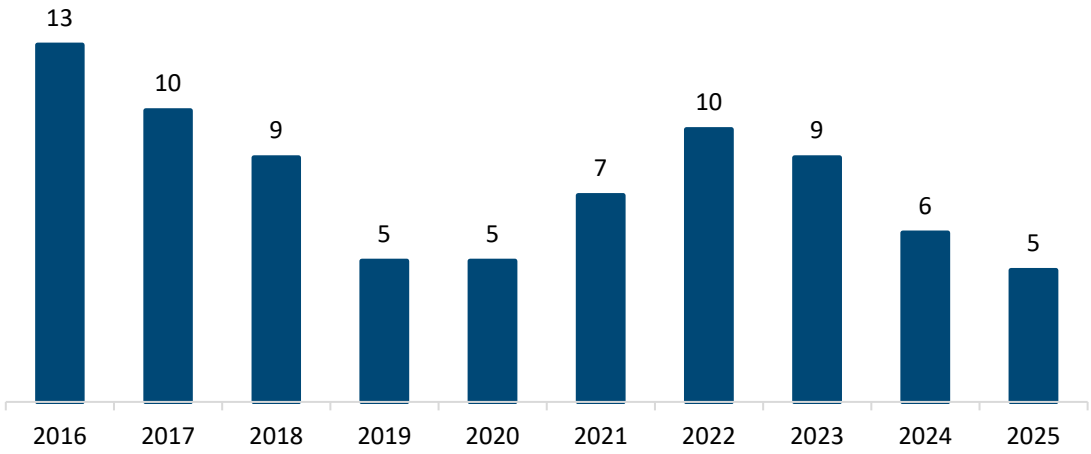
Som figuren visar uppgick antalet anmälda våldsbrott till 1 048 per 100 000 invånare i Gävle kommun år 2025. Det innebär en viss ökning jämfört med 2024, då nivån uppgick till 1 031 per 100 000 invånare. Ökningen följer efter en period med minskande nivåer mellan 2020 och 2024. Trots uppgången 2025 är antalet anmälda våldsbrott fortsatt lägre än under perioden 2016–2021, då nivåerna generellt låg över 1 060 brott per 100 000 invånare.

Statistiken visar därmed att den nedåtgående utvecklingen har avstannat under det senaste året. Det är dock svårt att enbart utifrån denna statistik avgöra om förändringen beror på att fler våldsbrott faktiskt begås eller om andra faktorer påverkar utvecklingen, exempelvis förändringar i anmälningsbenägenheten. Det kan även finnas skillnader i utvecklingen mellan olika typer av våldsbrott som påverkar det samlade resultatet.

Färre anmälda fall av grov kvinnofridskränkning över tid

En indikator som berör kommunens arbete med trygghet och jämställdhet är antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning. Brottet avser upprepade kränkningar i nära relation enligt 4 kap. 4 a § brottsbalken. Eftersom uppgifter om brottsplats i vissa fall saknas och bortfallet varierar mellan år redovisas indikatorn som ett treårsmedelvärde. Figuren nedan visar antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning per 100 000 invånare i Gävle kommun.

Figur 2. Antal anmälda brott om grov kvinnofridskränkning per 100 000 invånare (treårsmedelvärde) i Gävle

Källa: Brottsförebyggande rådet, hämtad från Kolada

Figuren visar att antalet anmälda brott om grov kvinnofridskränkning per 100 000 invånare i Gävle kommun har minskat över tid. Nivån sjönk från 13 anmälda brott per 100 000 invånare år 2016 till 5 år 2025. Utvecklingen har dock inte varit helt jämn. Efter en nedgång fram till 2019 följde en period med ökande nivåer mellan 2020 och 2022, varefter antalet åter har minskat.

Den senaste nedgången innebär att nivåerna år 2025 är de lägsta under den studerade perioden. Samtidigt är antalet anmälda fall relativt få, vilket innebär att mindre förändringar mellan enskilda år kan ge tydliga utslag i statistiken. Det är därför svårt att avgöra i vilken utsträckning utvecklingen speglar faktiska förändringar i brottsligheten eller påverkas av exempelvis förändringar i anmälningsbenägenheten.

Insatser förebygger våld och förtryck samt stärker tryggheten för kvinnor och flickor

Under 2025 har Gävle kommun fortsatt arbetet med att förebygga våld och stärka stödet till kvinnor i olika åldrar och livssituationer. Arbetet har bland annat omfattat insatser för att förebygga kvinnlig könsstympning, motverka hedersrelaterat våld och förtryck samt synliggöra våldsutsatta äldre kvinnors behov.

Arbetet med Prevention kvinnlig könsstympning har fortsatt i Andersberg och Sätra i samverkan med Region Gävleborg. Insatsen syftar till att förebygga och upptäcka könsstympning genom kunskapshöjande arbete, utvecklade rutiner och stärkt samverkan mellan berörda verksamheter. Arbetet har involverat bland annat mödra- och barnhälsovård, förskola, skola, hälsocentral, förebyggande socialtjänst och civilsamhälle.

Inom arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck har verksamheten Shanazi hjältar fortsatt under året. Genom utbildning och personlig utveckling får unga män verktyg att agera som positiva förebilder och motverka normer som begränsar framför allt flickors och kvinnors frihet och självbestämmande. Deltagarna som genomförde utbildningen 2025 examinerades i december och tidigare utbildade hjältar har fortsatt sitt engagemang inom och utanför Gävle kommun. Arbetet bedrivs i samverkan mellan Förebyggande Välfärd och en sektorsövergripande arbetsgrupp. Under året startades även projektet Shanazi hjältinnor, vilket breddar arbetet genom att stärka flickors och unga kvinnors delaktighet och inflytande i det förebyggande arbetet.

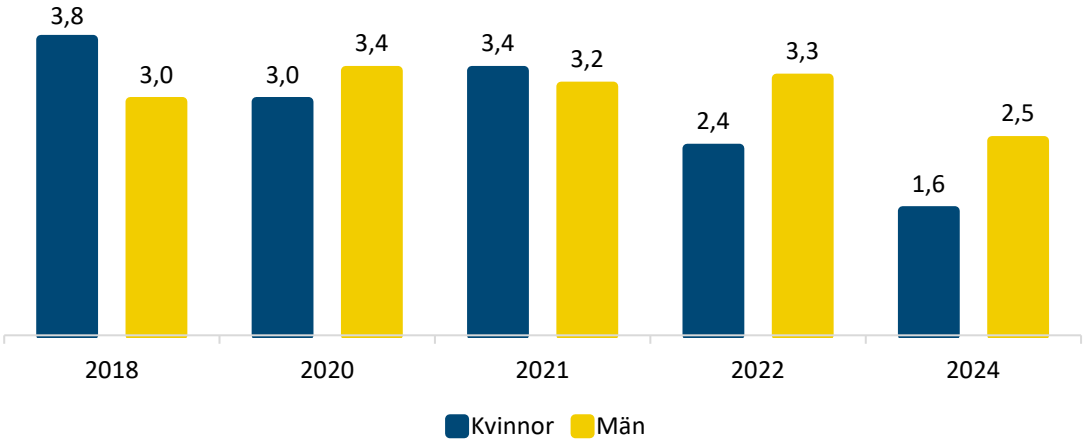
Gävle kommun har även fortsatt samarbetet med Kvinnojouren Blåklockan inom projektet Tantjouren, som finansieras av Allmänna arvsfonden. Genom stöd- och informationsinsatser har projektet arbetat för att synliggöra våldsutsatta äldre kvinnor och deras behov, samtidigt som kunskapen om målgruppen har stärkts för att utveckla samhällets stöd och insatser.

Utsatthet för fysiskt våld minskar, särskilt bland kvinnor medan hot för fysiskt våld kvarstår på högre nivåer

Invånarnas egen upplevelse av utsatthet för våld är en viktig kompletterande indikator till den anmälda brottsligheten. Genom att följa andelen invånare som uppger att de utsatts för fysiskt våld eller hot om våld går det att få en bredare bild av tryggheten i befolkningen, även av händelser som inte alltid polisanmäls. Uppgifterna bygger på Folkhälsomyndighetens nationella folkhälsoenkät *Hälsa på lika villkor* och avser personer 16 år och äldre. För att säkerställa ett tillräckligt stort statistiskt underlag

redovisas fyraårsmedelvärden. Figuren nedan visar utvecklingen för andelen invånare i Gävle som uppger att de utsatts för fysiskt våld under de senaste tolv månaderna.

Figur 3. Andel invånare (16 år och äldre) som uppger att de utsatts för fysiskt våld under de senaste 12 månaderna.

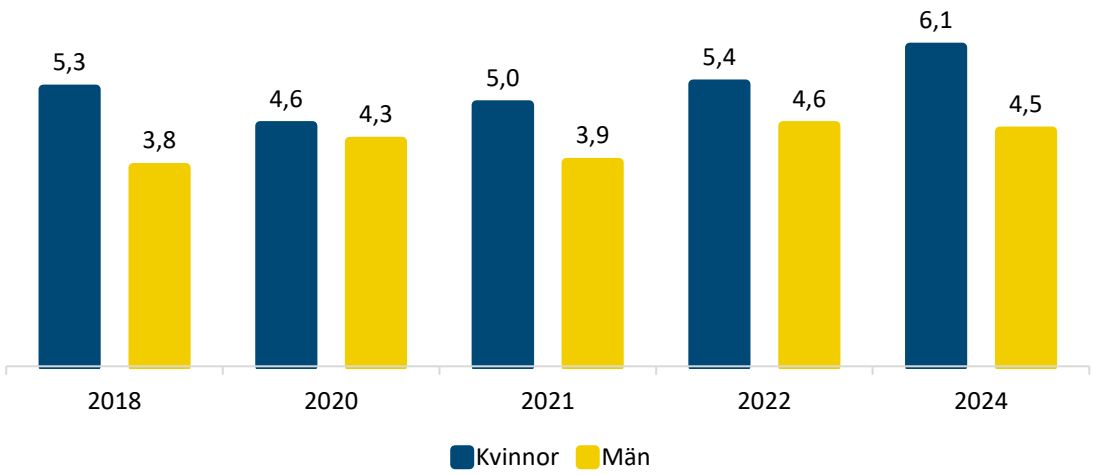
Källa: Hälsa på lika villkor, (genomförs på uppdrag av Folkhälsomyndigheten)

Figuren visar att andelen invånare som uppger att de utsatts för fysiskt våld under de senaste tolv månaderna har minskat över tid, särskilt bland kvinnor. År 2018 uppgav 3,8 procent av kvinnorna i Gävle kommun att de utsatts för fysiskt våld, jämfört med 1,6 procent år 2024. Bland män har utvecklingen varit mindre tydlig, men andelen har sammantaget minskat från 3,0 till 2,5 procent under samma period.

Under de första åren i mätningen uppgav kvinnor i högre grad än män att de utsatts för fysiskt våld. Skillnaden mellan könen har dock ökat över tid till följd av den tydligare nedgången bland kvinnor. År 2024 var andelen som uppgav utsatthet för fysiskt våld 1,6 procent bland kvinnor och 2,5 procent bland män. Figuren visar därmed att den självrapporterade utsattheten för fysiskt våld har minskat över tid, samtidigt som skillnaderna mellan kvinnor och män har blivit större.

Utsatthet för fysiskt våld är en viktig indikator på trygghet, men även hot om våld påverkar människors upplevda säkerhet och handlingsutrymme i vardagen. Indikatorn nedan visar andelen invånare som under de senaste tolv månaderna uppgett att de utsatts för hot eller hotelser om våld som lett till rädsla. Figuren visar utvecklingen i Gävle kommun uppdelat på kvinnor och män.

Figur 4. Andel invånare (16 år och äldre) som uppger att de utsatts för hot eller hotelser om våld som lett till rädsla under de senaste 12 månaderna

Källa: Hälsa på lika villkor, (genomförs på uppdrag av Folkhälsomyndigheten)

Till skillnad från utvecklingen för fysiskt våld har utsattheten för hot om våld inte minskat över tid. Bland kvinnor har andelen som uppger att de utsatts för hot eller hotelser om våld som lett till rädsla ökat från 5,3 procent år 2018 till 6,1 procent år 2024, även om utvecklingen varierat något mellan åren. Bland män har nivåerna varit mer stabila och varierat mellan 3,8 och 4,6 procent under perioden. År 2024 uppgav 4,5 procent av männen att de utsatts för hot om våld.

Kvinnor uppger genomgående i högre grad än män att de utsatts för hot om våld. Skillnaden mellan könen kvarstår under hela den studerade perioden och är något större 2024 än vid periodens början. Figuren visar därmed att upplevd utsatthet för hot om våld skiljer sig från utvecklingen för fysiskt våld, då någon motsvarande minskning inte kan observeras under perioden.

Resultatet från analysworkshopen pekar på att utsatthet för våld behöver förstås utifrån både kön och sammanhang. Deltagarna lyfte att unga män oftare riskerar att utsättas för våld i offentliga miljöer, medan kvinnor i högre utsträckning kan vara utsatta för hot och våld i hemmet eller i nära relationer. Detta innebär att olika former av utsatthet kan dölja sig bakom övergripande statistik.

Workshopdeltagare lyfte också att erfarenheter från bland annat skolsociala team tyder på att våld i hemmet kan vara mer utbrett än vad verksamheterna tidigare uppmärksammat. Särskilt framhölls att barns utsatthet inte enbart handlar om att själva

utsättas för våld, utan också om att bevittna våld mellan närstående. Sådana erfarenheter bedöms kunna påverka barns trygghet, hälsa och framtida livsvillkor även om de inte alltid fångas i den statistik som presenteras. Deltagarna lyfte även att hot och kränkningar via sociala medier och andra digitala kanaler har blivit en allt viktigare dimension av otrygghet.

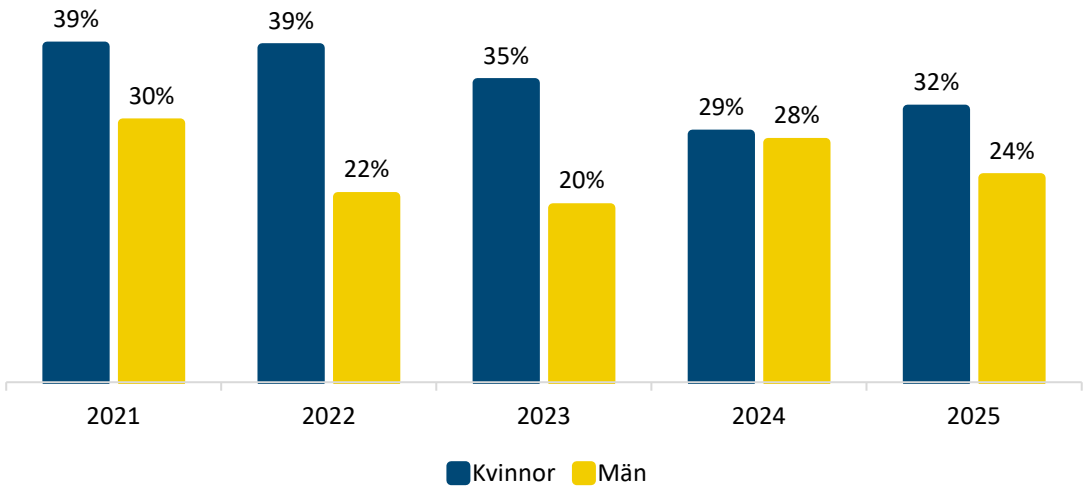
Vidare framhölls att utsatthet för våld och upplevd otrygghet sannolikt varierar mellan olika delar av kommunen. Den statistik som presenteras i bokslutet visar utvecklingen på kommunnivå, men deltagarna bedömde att det kan finnas betydande skillnader mellan olika bostadsområden och stadsdelar. Samtidigt pågår ett utvecklingsarbete för att möjliggöra analyser på en mer lokal nivå, vilket kan bidra till en mer nyanserad förståelse av hur trygghet och utsatthet skiljer sig inom kommunen.

Upplevd otrygghet har minskat över tid, men är fortsatt betydligt högre i mörker

Trygghet handlar inte enbart om faktisk brottsutsatthet utan också om människors upplevelse av trygghet i sin vardag. En viktig del av kommunens trygghetsskapande arbete är därför att följa hur trygga invånarna känner sig i sin närmiljö. Indikatorn bygger på SCB:s medborgarundersökning och avser andelen invånare som uppger att de inte alls eller inte känner sig trygga utomhus i området där de bor när det är mörkt respektive ljust ute.[9] Resultaten redovisas för personer 18 år och äldre och ger en återkommande bild av den upplevda tryggheten i kommunen över tid.

[9] Indikatorn i hållbarhetsprogrammet avser andelen invånare som ofta eller ibland avstår från att gå ut ensamma på grund av rädsla för att bli överfallen, rånad eller på annat sätt ofredad, baserat på undersökningen Hälsa på lika villkor. Eftersom undersökningen genomförs vartannat år används i detta bokslut i stället uppgifter från SCB:s medborgarundersökning, som genomförs årligen och möjliggör en mer kontinuerlig uppföljning av invånarnas upplevda trygghet.

Figur 5. Andel (procent) invånare 18+ år i Gävle som inte alls eller inte känner sig trygg i sitt område där de bor när det är mörkt ute.

Källa: Medborgarundersökningen (genomförs av SCB)

Andelen invånare som uppger att de känner sig otrygga i sitt bostadsområde när det är mörkt ute har minskat i Gävle kommun under perioden 2021–2025. För samtliga invånare minskade andelen från 34,8 procent år 2021 till 27,9 procent år 2025. Den största minskningen skedde mellan 2021 och 2023, varefter nivåerna varit relativt stabila.

Samtidigt framträder tydliga skillnader mellan kvinnor och män. Kvinnor uppger genomgående högre otrygghet än män under hela perioden. År 2025 uppgav 32 procent av kvinnorna att de kände sig otrygga i sitt bostadsområde när det var mörkt ute, jämfört med 24 procent av männen. Skillnaden mellan könen har minskat något över tid, men kvarstår på en relativt hög nivå. Figuren visar därmed att den upplevda tryggheten har förbättrats för både kvinnor och män, samtidigt som kvinnor fortsatt upplever en större otrygghet än män.

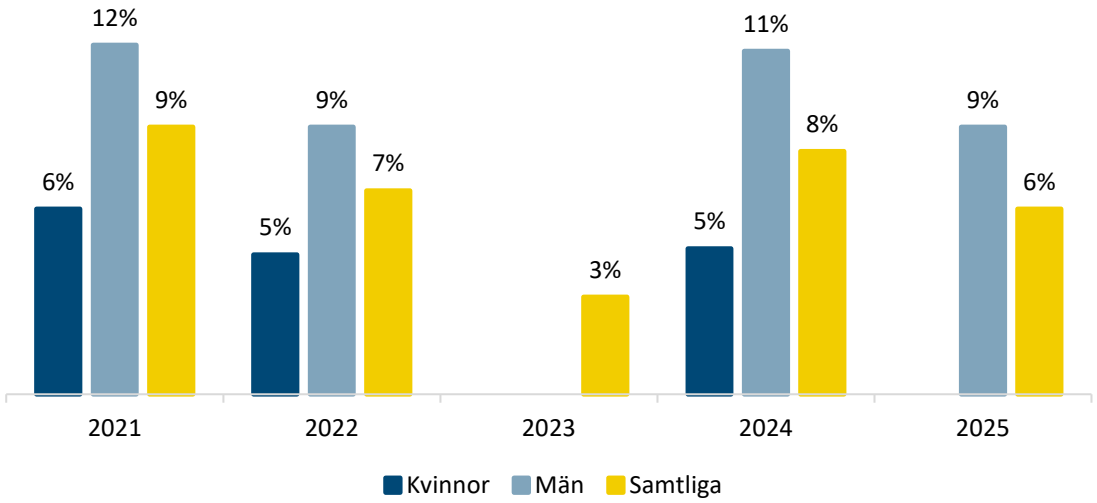
Skillnader i upplevd trygghet i mörker finns även mellan andra grupper i befolkningen. Unga vuxna (18–29 år) har under flera år uppgett lägre trygghet än övriga åldersgrupper, även om andelen med låga trygghetsbetyg minskat från 42,3 procent år 2021 till 31,6 procent år 2025. Även bland personer 65 år eller äldre har andelen minskat, från 37,4 till 24,5 procent under samma period. För personer i åldern 50–64 år syns däremot en ökning mellan 2024 och 2025.

Otryggheten varierar också utifrån utbildningsnivå, inkomst och funktionsnedsättning. Personer med kortare utbildning, låg inkomst och personer med funktionsnedsättning

uppger generellt lägre trygghet än andra grupper. Samtidigt har skillnaderna minskat över tid. Bland personer med funktionsnedsättning minskade exempelvis andelen låga trygghetsbetyg från omkring 50 procent under perioden 2021–2023 till 30,1 procent år 2025.

Det finns även geografiska skillnader.[10] År 2025 uppgav 30,5 procent av invånarna i centralorten låga trygghetsbetyg, jämfört med 25,5 procent i annan tätort och 19,3 procent bland boende utanför tätort. Otryggheten i mörker framstår därmed som mer utbredd i kommunens mer urbana områden.

Figur 6. Andel (procent) invånare 18+ år i Gävle som känner sig inte alls eller inte så trygg i sitt område där de bor när det är ljust ute.[11]

Källa: Medborgarundersökningen (genomförs av SCB)

När det är ljust ute uppger betydligt färre invånare att de känner sig otrygga i sitt bostadsområde jämfört med när det är mörkt ute. Under perioden 2021–2025 varierade andelen som kände sig otrygga eller inte så trygga mellan 3 och 9 procent. Motsvarande nivåer för otrygghet i mörker uppgick under samma period till mellan 20 och 39 procent.

Även om nivåerna är låga finns vissa skillnader mellan kvinnor och män. Under flera av de redovisade åren uppger män något högre otrygghet än kvinnor när det är ljust ute. År

[10] Boendeort redovisas utifrån de svarandes självrapporterade uppgift i SCB:s Medborgarundersökningen. Respondenterna klassificeras utifrån om de uppger att de bor i kommunens centralort, i en annan tätort eller utanför tätort.

[11] Uppgifter för kvinnor år 2023 och 2025 saknas i redovisningen av sekretesskäl, då antalet svarande understiger gränsen för publicering. På grund av sekretesskäl och ett begränsat antal svarande redovisas inte heller resultaten uppdelade på ytterligare grupper för denna indikator. Det innebär att analyser av skillnader mellan exempelvis åldersgrupper, utbildningsnivåer eller geografiska områden inte kan genomföras för denna fråga.

2025 uppgav 9 procent av männen och 6 procent av kvinnorna att de kände sig otrygga eller inte så trygga i sitt bostadsområde när det var ljust ute. Till skillnad från otrygghet i mörker är skillnaderna mellan könen små. Figuren visar därmed att upplevd otrygghet i bostadsområdet främst är kopplad till situationer då det är mörkt ute.

I analysworkshopen lyftes att upplevd trygghet är en komplex fråga som inte alltid sammanfaller med den faktiska risken att utsättas för brott. Trygghetsupplevelser beskrivs påverkas av flera faktorer, däribland tidigare erfarenheter, hur ett område beskrivs i medier och den allmänna samhällsdebatten kring brott och otrygghet. I analysworkshopen betonades därför vikten av att analysera upplevd trygghet tillsammans med uppgifter om faktisk brottslighet och utsatthet. En sådan analys kan ge en bättre förståelse för om otryggheten sammanfaller med en högre risk att utsättas för brott eller om den i större utsträckning påverkas av andra faktorer.

Under workshopen framhölls också att en viss grad av otrygghet kan vara en naturlig och rimlig reaktion på platser där många brott faktiskt begås, medan orsakerna till otrygghet kan se annorlunda ut i områden med låg brottslighet. Deltagarna menade därför att trygghetsfrågan behöver analyseras utifrån både människors upplevelser och de lokala förutsättningarna i olika delar av kommunen. Ett pågående utvecklingsarbete med statistik på stadsdelsnivå lyftes som ett viktigt steg för att få en mer nyanserad bild av skillnader mellan olika områden.

Deltagarna framhöll även att det finns geografiska skillnader inom kommunen som inte alltid syns i den övergripande statistiken. Erfarenheter från Stadsdelslyftet i Andersberg[12] visar att trygghetsfrågor återkommer i dialoger med boende och att invånare efterfrågar både fysiska och sociala åtgärder. Särskilt lyftes betydelsen av att platser används och befolkas, att vuxennärvaron ökar och att offentliga miljöer upplevs som välskötta. Belysning och slyröjning nämndes som exempel på åtgärder, men deltagarna betonade samtidigt att de behöver kombineras med social närvaro och mötesplatser som stärker relationer mellan människor. Skillnader kan dessutom finnas inom en och samma stadsdel, vilket understryker behovet av att förstå trygghetsfrågan på en mer lokal nivå.

Även inom översiktsplaneringen beskrivs trygghet som en allt viktigare fråga. Deltagarna lyfte att omvärldsanalyser över tid pekar på en ökad upplevd otrygghet, vilket ställer krav

[12] I Stadsdelslyftet i Andersberg arbetar kommunen med att platser befolkas av människor i olika åldrar och olika tider på dygnet, för att bidra till att det ska finnas mötesplatser som stärker relationer mellan grupper och över åldrar, samt att utomhusmiljön är välskött.

på hur den byggda miljön utformas och planeras. Faktorer som bebyggelsens struktur, siktlinjer, belysning, tillgång till mötesplatser och hur människor rör sig mellan olika platser bedöms påverka den upplevda tryggheten. Detta lyfter betydelsen av att integrera trygghetsperspektivet i den långsiktiga stadsutvecklingen för att skapa tillgängliga, levande och socialt hållbara miljöer.

En kommun fri från våld stärker det förebyggande arbetet i skola och fritid

Under 2025 har arbetet med handlingsplanen En kommun fri från våld (EKFFV) 2025–2027 fortsatt i samverkan mellan kommunens sektorer, AB Gavlegårdarna och Polismyndigheten. Arbetet syftar till att stärka det långsiktiga våldsförebyggande arbetet och skapa trygga miljöer för barn och unga i såväl skola som på fritiden.

Inom ramen för satsningen En skola fri från våld har 17 skolor, varav fyra friskolor, arbetat med de våldsförebyggande metoderna Mentorer i våldsprevention (MVP) och Machofabriken. Arbetet har genomförts i samverkan mellan BIG, skolorna och fältverksamheten och kompletterats med utbildningsinsatser för skolpersonal om bland annat sexualbrott mot barn och unga genom Safe Selfie samt utbildningen Hot och våld i skolan. Under läsåret 2025/26 inleddes även ett pilotprojekt där fem skolor testat den våldsförebyggande metoden Tåget i lågstadiet.

Arbetet har även omfattat trygghetsfrämjande insatser inom fritidsverksamheten. Genom pilotprojektet En fritid fri från våld/Stärkta fritidsgårdar har personal på fritidsgårdarna i Andersberg, Brynäs och Bomhus utbildats i metoden MVP Fritid. Syftet har varit att stärka fritidsgårdarnas våldsförebyggande arbete och skapa trygga mötesplatser med kompetenta vuxna förebilder för barn och unga. Under hösten 2025 utvärderades metoden och beslut togs att samtliga fritidsgårdargårdar skulle erbjudas utbildning i metoden.

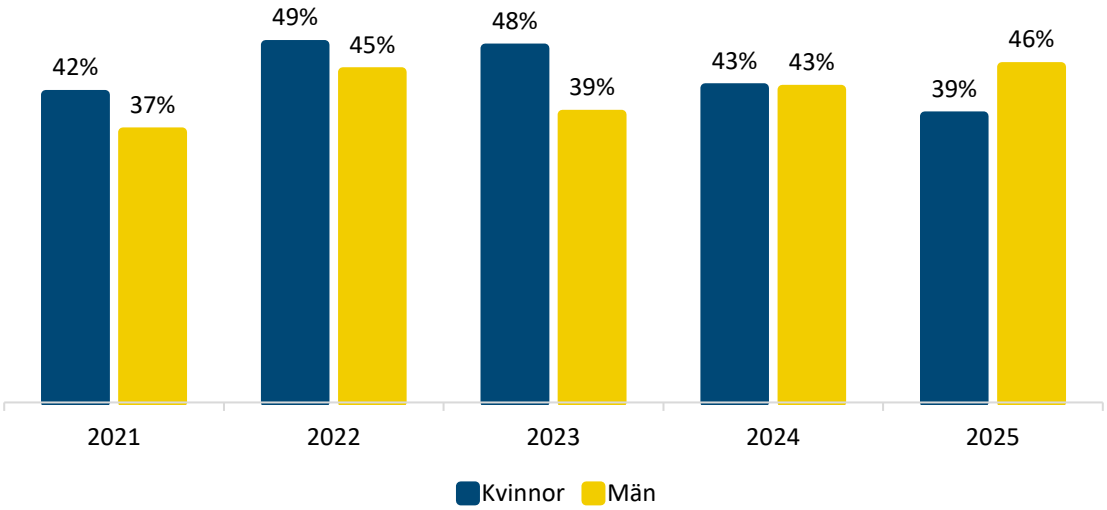
Genom EKFFV har det våldsförebyggande arbetet också stärkts lokalt i Andersberg genom insatser inom skola, fritid och förebyggande arbete mot könsstympning. Fältverksamhetens samarbete med skolor och fritidsverksamheter utgör en viktig del av det långsiktiga trygghetsarbetet i stadsdelen.

Låg tillit är mest framträdande bland unga, personer med funktionsnedsättning och personer med låg inkomst

Tillit mellan människor är en viktig del av den sociala sammanhållningen och kan bidra till både trygghet och delaktighet i samhället. För att följa utvecklingen används en

indikator som mäter andelen invånare som uppger att de inte alls eller endast till viss del kan lita på människor. Uppgifterna kommer från SCB:s medborgarundersökning och avser personer 18 år och äldre. Figuren nedan visar utvecklingen i Gävle kommun.

Figur 7. Andel (procent) invånare 18 + år som inte alls eller till viss del kan lita på människor

Källa: Medborgarundersökningen (genomförs av SCB)

Andelen invånare som uppger låg tillit till andra människor ökade mellan 2021 och 2022, men har därefter minskat något. År 2025 uppgav 42 procent av invånarna i Gävle att de inte alls eller endast till viss del kunde lita på människor, jämfört med 39 procent år 2021. Nivån ligger därmed fortsatt något högre än vid periodens början.

Skillnaderna mellan kvinnor och män varierar över tid och följer inget tydligt mönster. År 2025 uppgav 46 procent av männen och 39 procent av kvinnorna låg tillit till andra människor. Tidigare år har skillnaderna mellan könen varit mindre eller gått i motsatt riktning. Figuren visar därmed att könsskillnaderna i tillit är mindre stabila än för flera av de tidigare trygghetsindikatorerna.

Tydligare skillnader framträder mellan olika åldersgrupper. Unga vuxna i åldern 18–29 år uppger genomgående lägre tillit än övriga åldersgrupper och har under flera år haft den högsta andelen som skattar sin tillit lågt. År 2025 uppgav 52 procent i gruppen låg tillit. Bland personer i åldern 50–64 år och bland personer 65 år eller äldre är andelen lägre, även om nivåerna varierat över tid.

Även utbildningsnivå och inkomst samvarierar tydligt med tillit. Personer med kortare utbildning uppger i betydligt högre grad låg tillit än personer med eftergymnasial utbildning. År 2025 var andelen 62 procent bland personer med högst tvåårig gymnasial utbildning, jämfört med 27 procent bland personer med eftergymnasial utbildning. Ett liknande mönster syns för inkomst, där personer med låg inkomst uppger lägre tillit än personer med hög inkomst.

Personer med funktionsnedsättning uppger också genomgående lägre tillit än personer utan funktionsnedsättning. År 2025 var andelen med låga tillitsbetyg 59 procent bland personer med funktionsnedsättning, jämfört med 40 procent bland personer utan funktionsnedsättning. Skillnaden kvarstår därmed under hela den studerade perioden.

De geografiska skillnaderna är däremot relativt små.[13] Boende i annan tätort uppger år 2025 något lägre tillit än boende i centralorten och utanför tätort, men skillnaderna mellan

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Under 2025 har kommen fortsatt arbetet med att stärka tillgänglighetsperspektivet i verksamheter och samhällsplanering. Särskilt fokus har lagts på uppföljning, kunskapshöjande insatser och integrering av principerna för universell utformning i planprocesser och fysiska miljöer.

Genom värdeöverföringsmedel och strategiskt stöd har möjligheterna till en aktiv och meningsfull fritid stärkts för personer inom LSS och socialpsykiatrin. Arbetet har samtidigt syftat till att öka målgruppens inflytande över de aktiviteter som erbjuds.

För att stärka inflytandet används flera former för dialog och delaktighet, såsom dialogmöten, arbetsgrupper kopplade till olika arrangemang och nätverksträffar. För personer som har svårt att delta i gruppsamtal eller ta sig till mötesplatser erbjuds även individuella samtal, antingen i personens egen miljö eller via telefon och e-post.

En viktig del i arbetet för att stärka tilliten är att vi alltid ger återkoppling oavsett om aktiviteterna går att genomföra eller inte. Arbetet med tillit och delaktighet bygger också på långsiktiga relationer och individuellt stöd. Det kan exempelvis handla om telefonkontakt inför en aktivitet, att någon möter upp deltagaren vid ankomst eller att påminnelser skickas inför planerade aktiviteter.

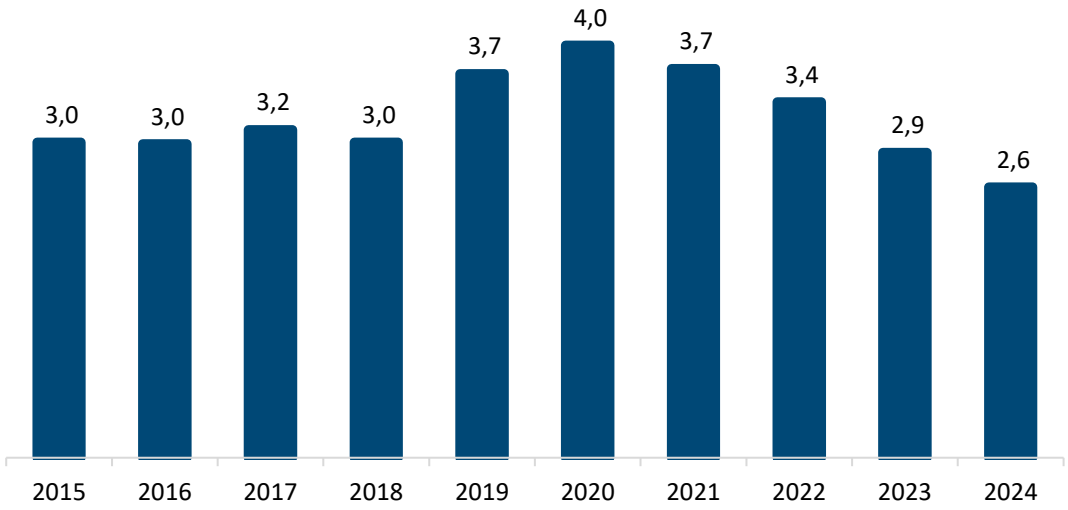
[13] Boendeort redovisas utifrån de svarandes självrapporterade uppgift i SCB:s Medborgarundersökningen. Respondenterna klassificeras utifrån om de uppger att de bor i kommunens centralort, i en annan tätort eller utanför tätort.

geografiska områden är betydligt mindre än de skillnader som framträder utifrån ålder, utbildningsnivå, inkomst och funktionsnedsättning.

Andel barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat sedan 2020

Ekonomiska förutsättningar har stor betydelse för barns uppväxtvillkor och möjligheter att delta i samhället på jämlika villkor. En indikator som belyser ekonomisk utsatthet bland barn är andelen barn som lever i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd. Med långvarigt ekonomiskt bistånd avses att hushållet har mottagit bistånd under 10 till 12 månader under ett kalenderår. Uppgifterna avser barn under 18 år. Figuren nedan visar utvecklingen i Gävle kommun.

Figur 8. Andel (procent) barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd

Källa: Socialstyrelsen, hämtad från Kolada

Efter en period med ökande nivåer fram till 2020 har andelen barn i Gävle som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd minskat under flera år i rad. År 2020 uppgick andelen till 4,0 procent, vilket var den högsta nivån under den redovisade perioden. Därefter har andelen successivt minskat till 2,6 procent år 2024. Utvecklingen innebär att andelen barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd år 2024 är den lägsta under den studerade perioden. Minskningen har varit relativt jämn sedan 2020, från 3,7 procent år 2021 till 2,9 procent år 2023 och vidare till 2,6 procent år 2024.

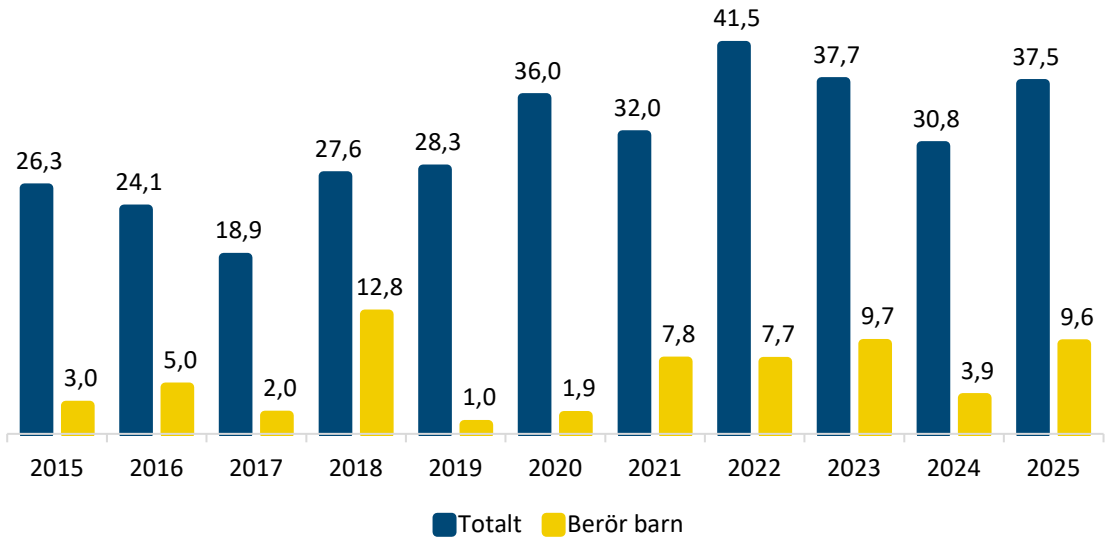
Under analysworkshopen framhöll deltagarna att indikatorn ger viktig information om ekonomisk utsatthet, men att den samtidigt endast fångar en del av situationen för ekonomiskt utsatta barnfamiljer. Flera deltagare lyfte att det finns hushåll som lever med mycket små ekonomiska marginaler trots att de inte har rätt till ekonomiskt bistånd. Som exempel nämndes ensamstående föräldrar med låga inkomster som kan ha liknande ekonomiska utmaningar som hushåll som tar emot försörjningsstöd, men som inte syns i denna statistik. Deltagarna menade därför att utvecklingen bör tolkas tillsammans med bredare mått på ekonomiska villkor.

I workshopen framhölls även att ekonomisk utsatthet sällan förekommer isolerat. Deltagarna beskrev att andelen personer som uppbär försörjningsstöd har minskat under de senaste åren, men att det samtidigt finns tydliga geografiska skillnader inom kommunen. Enligt deltagarnas erfarenheter återkommer ofta samma bostadsområden i statistik som rör exempelvis ekonomisk standard, utbildning, hälsa, arbetsmarknad och trygghet. Diskussionen pekar på att olika sociala utmaningar ofta sammanfaller geografiskt och att ekonomiska villkor har nära kopplingar till andra aspekter av människors livsvillkor. Även om sambanden är komplexa och orsaksrelationerna inte alltid är tydliga, framhöll deltagarna att utmaningar inom olika områden tenderar att förstärka varandra.

Fler vräkningar under 2025, både totalt och bland barnfamiljer

Tillgång till en trygg och stadigvarande boendesituation är en viktig förutsättning för trygghet och goda livsvillkor. Antalet verkställda vräkningar och avhysningar används därför som en indikator på situationen på bostadsmarknaden och risker för social utsatthet. Indikatorn omfattar både det totala antalet verkställda vräkningar samt antalet barn som berörts av vräkningar. Med barn avses minderåriga som bor tillsammans med ensamstående eller sammanboende föräldrar. Figuren nedan visar utvecklingen i Gävle kommun mellan 2015 och 2025.

Figur 9. Antal verkställda vräkningar/avhysningar per 100 000 invånare i Gävle samt antal barn som berörts av vräkningar/avhysningar per 100 000 invånare.

Källa: Kronofogden, hämtad från Kolada

Efter en nedgång mellan 2022 och 2024 ökade antalet verkställda vräkningar i Gävle kommun under 2025. Antalet vräkningar uppgick till 37,5 per 100 000 invånare, jämfört med 30,8 år 2024. Trots ökningen ligger nivån fortfarande under toppnoteringen från 2022, då antalet uppgick till 41,5 per 100 000 invånare.

Även antalet vräkningar som berör barn ökade under 2025. Nivån steg från 3,9 per 100 000 invånare år 2024 till 9,6 år 2025. Även om nivån fortfarande är lägre än toppnoteringen år 2018 innebär ökningen att betydligt fler barn berördes av vräkningar än föregående år. Samtidigt är antalet berörda barn relativt litet, vilket innebär att förändringar mellan enskilda år kan ge stora utslag i statistiken. [14]

Under workshopen beskrivs en ökning av situationer där personer utan stadigvarande boende vistas på olika offentliga platser. Verksamheten får återkommande anmälningar och flyttar insatser mellan platser, vilket deltagaren beskriver som att personer förskjuts runt snarare än att grundproblemet löses. Erfarenheterna pekar på behovet av att koppla förvaltningen av offentliga miljöer till bredare sociala insatser.

Deltagarna beskriver vidare att sociala skillnader avspeglas i den byggda miljön och i bostadsbeståndets fördelning. Kommunen följer bland annat upplåtelseformer i relation

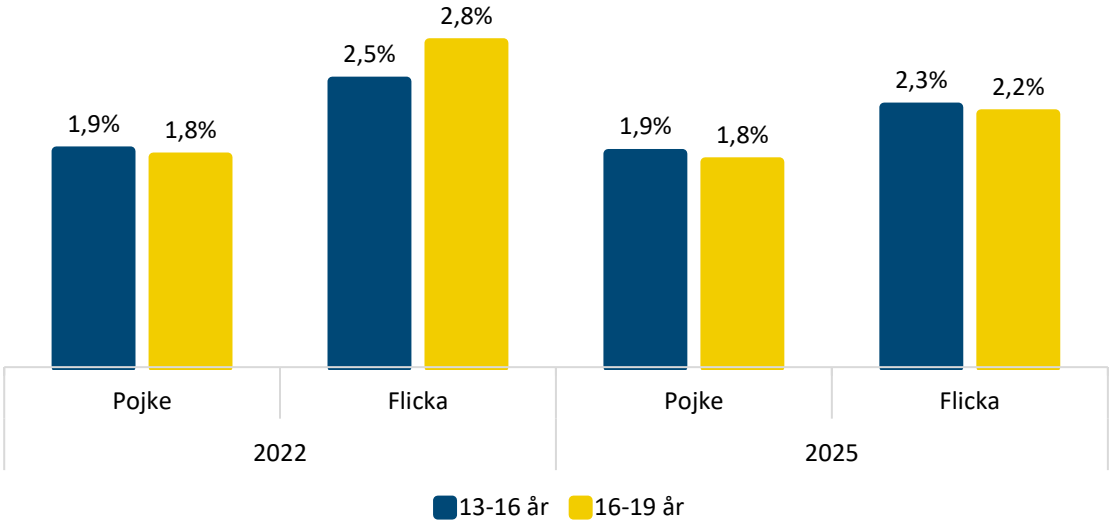
[14] Gävle kommun har ett invånarantal på 104 108 (2025), vilket innebär att det endast blir mindre nedjusteringar av de verkliga antalet vräkningar i statistiken. 9,6 vräkningar som berör barn per 100 000 invånare är alltså 10 barn i Gävle kommun totalt.

till ekonomisk standard. Ett utvecklingsbehov är att systematiskt mäta, följa upp och utvärdera vad planeringen faktiskt leder till efter genomförandet. Det uppges finnas ett glapp mellan ambitioner om social hållbarhet i planer och det faktiska utfallet. Som exempel nämns att nya hyresrätter kan tillkomma i områden som redan domineras av hyresrätter, trots intentioner om en mer blandad bebyggelse. När bebyggelsen väl är på plats är möjligheterna att ändra utfallet begränsade. Den omvärldsanalys som tagits fram inom arbetet med en ny översiktsplan lyfts som en grund för ett mer kontinuerligt och kunskapsbaserat arbetssätt framåt.

Unga flickor uppger i högre grad än pojkar att de utsatts för våld eller övergrepp

Att barn och unga växer upp i trygghet och utan att utsättas för våld är en central del av målområdet. För att följa utvecklingen används uppgifter från LUPP-undersökningen (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken). Indikatorn visar andelen unga som uppger att de under det senaste halvåret har utsatts för våld eller övergrepp, antingen i fysiska miljöer eller på internet. Figuren nedan visar resultaten för unga i åldern 13–19 år i Gävle kommun.[15]

Figur 10. Andel unga (13–19 år) som har blivit utsatta för våld eller övergrepp.

Källa: Ungdomsenkäten LUPP (genomförs på uppdrag av Myndigheten för civilsamhälle och unga, mucf)

[15] Indikatorn baseras på andelen unga som uppgett att de under det senaste halvåret har blivit utsatta för minst en av följande händelser: misshandel, sexuellt våld eller sexuellt utnyttjande på sociala medier eller online, eller sexuellt våld eller sexuellt utnyttjande i fysiska miljöer (IRL).

Andelen unga som uppger att de utsatts för våld eller övergrepp är relativt låg i samtliga grupper. Samtidigt finns vissa skillnader mellan både kön och åldersgrupper. År 2022 var utsattheten högst bland flickor i åldern 16–19 år, där 2,8 procent uppgav att de utsatts för våld eller övergrepp. Motsvarande andel bland flickor i åldern 13–16 år var 2,5 procent.

Mellan 2022 och 2025 minskade andelen bland flickor i båda åldersgrupperna. Bland flickor i åldern 13–16 år minskade andelen från 2,5 till 2,3 procent, medan andelen bland flickor i åldern 16–19 år minskade från 2,8 till 2,2 procent. Bland pojkar var nivåerna i stort sett oförändrade under perioden och uppgick till omkring 1,8–1,9 procent i båda åldersgrupperna.

År 2025 hade skillnaderna mellan åldersgrupperna i stort sett försvunnit. Samtidigt uppgav flickor fortfarande i högre grad än pojkar att de utsatts för våld eller övergrepp. Figuren visar därmed att könsskillnaderna kvarstår, även om utsattheten bland flickor har minskat något över tid.

Mobila fritidsinsatser stärker trygghet och delaktighet för barn och unga

Under 2025 har Gävle kommun fortsatt att utveckla fritids- och trygghetsskapande insatser för barn och unga i flera stadsdelar. Mobil fritidsgård har bedrivits i Andersberg i samverkan mellan fritidsgården Helges, AB Gavlegårdarna, Gavlefastigheter AB och Stadsdelslyftet. Under våren etablerades även Mobil fritidsgård i Sätra genom ett samarbete med IK Sätra/Treffen. Verksamheten har fungerat som ett komplement till fritidsgårdarnas ordinarie verksamhet och haft särskilt fokus på att nå barn och unga som i mindre utsträckning deltar i organiserade aktiviteter eller har kontakt med vuxenstödjande verksamheter.

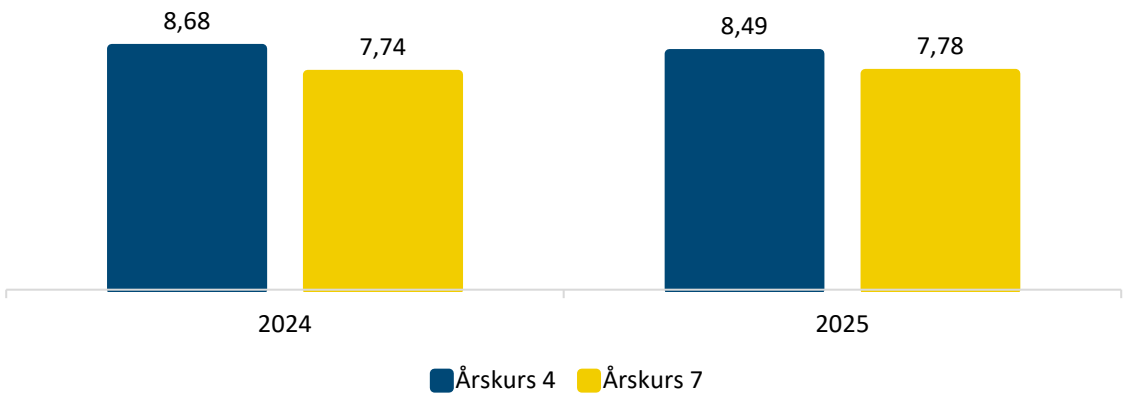
Genom närvarande vuxna med stark lokal förankring och förtroende hos målgruppen har verksamheten bidragit till ökad trygghet i stadsdelarna och skapat bättre förutsättningar att fånga upp behov, förebygga normbrytande beteenden och stärka kontakten mellan unga och samhällets stödstrukturer. För att möjliggöra en fortsatt utveckling av arbetet beslutade kommunstyrelsen under hösten att utöka värdeöverföringsmedlen till verksamheten i Sätra.

Under året genomfördes även en utredning av behovet av sociala insatser och mötesplatser i Brynäs. Utredningen identifierade bland annat utmaningar kopplade till trygghet, psykisk ohälsa, ofrivillig ensamhet bland äldre samt barns och ungas tillgång till en meningsfull fritid. De behov som identifierades ligger i linje med utmaningar som även uppmärksammats i andra delar av kommunen och utgör ett kunskapsunderlag för det fortsatta arbetet med social hållbarhet.

Elever i årskurs 4 skattar sitt liv högre än elever i årskurs 7

En annan indikator som berör barn och ungas uppväxtvillkor är en skattning där elever i årskurs 4 och 7 får bedöma hur de upplever sitt liv. Skalan går från 1 till 10 där 10 innebär att eleven upplever sitt liv som det bästa man kan tänka sig, medan 1 innebär att livet upplevs som det sämsta. Uppgifterna finns tillgängliga för 2024 och 2025 och ger en första indikation på hur eleverna upplever sin livssituation. Figuren nedan visar resultaten för de två årskurserna.

Figur 11. Ett medelvärde på en skattning om livet i årskurs 4 och 7

Källa: Utbildning Gävle

Elever i både årskurs 4 och årskurs 7 skattar sitt liv relativt högt, men elever i årskurs 4 ger genomgående högre skattningar än elever i årskurs 7. År 2025 uppgick medelvärdet till 8,49 i årskurs 4 och 7,78 i årskurs 7. Ett liknande mönster återfinns även 2024, då motsvarande värden var 8,68 respektive 7,74.

Förändringarna mellan de två mätåren är begränsade. I årskurs 4 minskade medelvärdet något mellan 2024 och 2025, medan det ökade marginellt i årskurs 7. Skillnaden mellan årskurserna minskade därmed något under perioden. Eftersom indikatorn endast redovisas för två år bör förändringarna över tid tolkas med försiktighet. Resultaten visar att elevernas livstillfredsställelse ligger på en relativt hög nivå, samtidigt som äldre elever skattar sitt liv något lägre än yngre elever. Deltagare i workshopen lyfte att kommunens egna elevenkäter generellt visar att många barn och unga uppger att de mår bra. Samtidigt framhölls att den grupp elever som inte skattar sitt liv positivt ofta har mer omfattande och komplexa behov. Deltagarna betonade också att elevhälsan i många fall

har god kännedom om de barn och unga som behöver stöd och att samverkan sker kring dessa elever. Trots den övergripande positiva bilden lyftes vikten av att fortsatt uppmärksamma de grupper vars livsvillkor och mående avviker från majoritetens, eftersom deras behov ofta är mer omfattande och kan påverka både skolgång och framtida möjligheter.

DOIT skapar meningsfull fritid och gemenskap för barn i Andersberg

Under 2025 har DOIT, som drivs av Rädda Barnen i samverkan med Gävle kommun, fortsatt att erbjuda kostnadsfria och lättillgängliga fritidsaktiviteter för barn i Andersberg. Verksamheten syftar till att stärka barns friskfaktorer, skapa en meningsfull fritid och sänka trösklarna till föreningsliv och samhällsdeltagande. Arbetet bygger på hög grad av delaktighet från barnen själva samt nära samverkan med skola, familjestöd och andra aktörer i området.

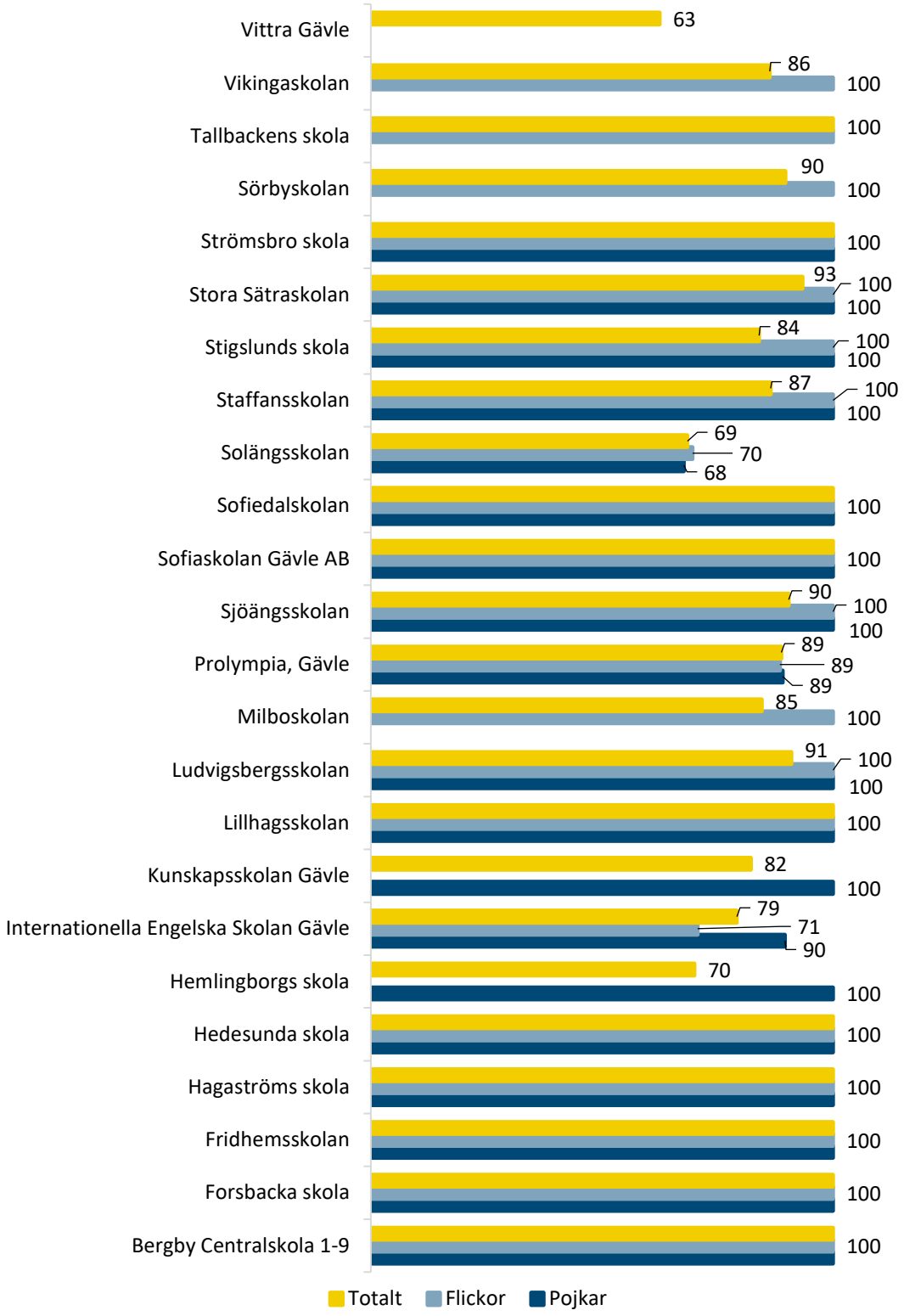
Under året har verksamheten genomförts två gånger i veckan för barn i mellanstadieåldern. Vid varje aktivitetstillfälle har mellan 20 och 30 barn deltagit. Skolbesök har genomförts för att informera om verksamheten och stärka kunskapen om barns rättigheter. Arbetet har präglats av nära samverkan med aktörer i området, bland annat genom deltagande i stadsdelsnätverket, samarbete med Familjestödet och regelbunden dialog med lokala verksamheter. Samverkan har bidragit till att stärka de förebyggande insatserna för barn och unga i Andersberg.

Måluppfyllelsen i idrott och hälsa varierar mellan skolor

En indikator som kan bidra till att belysa barns och ungas uppväxtvillkor är andelen elever som uppnår kunskapskraven i ämnet idrott och hälsa. Simning är en obligatorisk del av kunskapskraven, vilket innebär att indikatorn ibland används som ett indirekt mått på simkunnighet. För att bli godkänd ska eleven bland annat kunna simma 200 meter, varav 50 meter i ryggläge. Simkunnighet är viktig ur ett säkerhets- som delaktighetsperspektiv. Förutsättningarna att utveckla simkunnighet påverkas inte enbart av skolans undervisning, utan även av faktorer som familjens resurser, tidigare erfarenheter och möjligheter att delta i aktiviteter utanför skolan.[16] Figuren nedan visar andelen elever som uppnår kunskapskraven i ämnet idrott och hälsa i årskurs 6 och 9 i Gävle kommun.

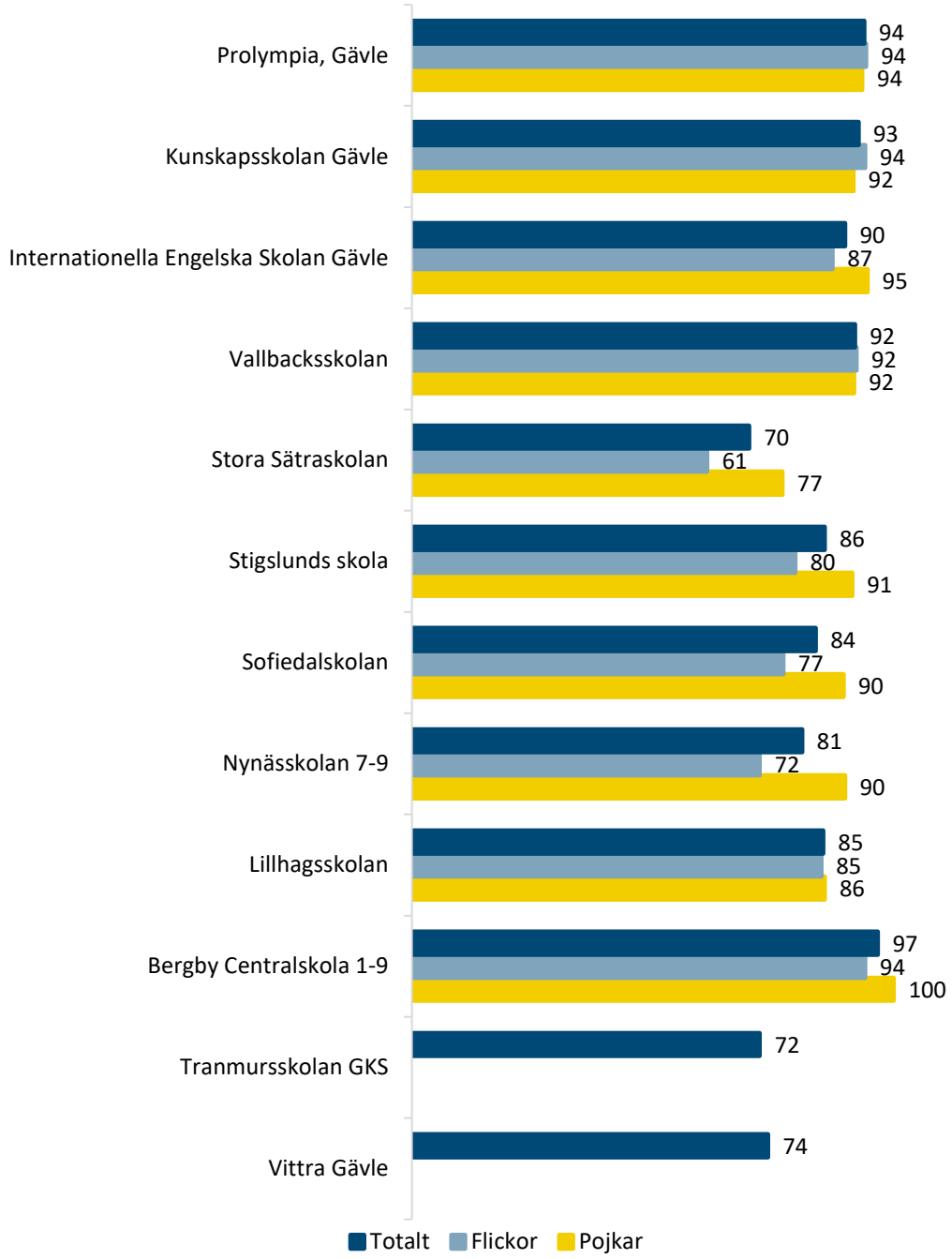
[16] Kunskapskraven i idrott och hälsa omfattar även områden som rörelseförmåga, friluftsliv, hälsa och säkerhet. Kraven är i grunden desamma i årskurs 6 och 9 men blir mer avancerade med stigande ålder.

Figur 12. Andel elever i årskurs 6 uppnår kunskapskraven i idrott och hälsa[17, 18]

Källa: Skolverket

Figur 13. Andel elever i årskurs 9 uppnår kunskapskraven i idrott och hälsa[19]

Källa: Skolverket

[17] För Magelungens Grundskola Gävle, Ytterharnäs skola och Tranmursskolan GKS saknas uppgifter för årskurs 6. För flera skolor saknas även uppgifter för ett av könen, vilket innebär att könsuppdelade resultat inte kan redovisas fullt ut.
[18] Andelar redovisas som cirka 100 procent när antalet elever som inte fått betyg A–E är mellan 1 och 4 elever. Det kan därför förekomma att både flickor och pojkar redovisas som 100 procent, samtidigt som totalen understiger 100 procent när det sammantagna antalet elever utan betyg A–E överstiger fyra elever och därmed kan redovisas.
[19] För Magelungens Grundskola Gävle saknas uppgifter för årskurs 9. För Tranmursskolan GKS och Vittra Gävle redovisas endast resultat för samtliga elever eftersom könsuppdelade uppgifter saknas.

I de flesta skolor i Gävle kommun uppnår en mycket hög andel elever i årskurs 6 kunskapskraven i idrott och hälsa. Vid flera skolor uppnår samtliga elever kunskapskraven, men resultaten varierar mellan skolor. Den högsta redovisade måluppfyllelsen uppgår till 100 procent, medan den lägsta uppgår till 63 procent. I de skolor där könsuppdelade uppgifter redovisas varierar skillnaderna mellan flickor och pojkar. Sammantaget visar resultaten att de flesta elever når kunskapskraven, men att förutsättningarna ser olika ut mellan skolor.

Även i årskurs 9 uppnår en stor majoritet av eleverna kunskapskraven i idrott och hälsa. Vid flera skolor uppgår andelen godkända elever till omkring 90 procent eller mer. Samtidigt kvarstår variationer mellan skolor. Den högsta redovisade måluppfyllelsen uppgår till 100 procent, medan den lägsta uppgår till 72 procent. Vid vissa skolor finns även större skillnader mellan flickor och pojkar, medan skillnaderna är små eller obefintliga vid andra skolor.

Under workshopen framhöll deltagarna att simkunnighet är en fråga som sträcker sig bortom skolans uppdrag och att elevernas förutsättningar påverkas av flera faktorer utanför skolan. Familjens erfarenheter av simning, tillgång till simhallar och möjligheten att delta i simskola eller andra aktiviteter lyftes som exempel på sådant som kan påverka barns möjligheter att utveckla simkunnighet. Barn vars föräldrar inte kan simma eller som saknar vana vid simhallar kan ha sämre förutsättningar att träna utanför skolan. Vidare framkom att sjunkande simkunnighet förekommer både bland svenskfödda barn och barn med utländsk bakgrund.

Samtidigt betonades att skolan genomför olika insatser, bland annat lovskola och särskilda simtillfällen för att stärka elevernas färdigheter. Deltagarna beskriver dock en förväntningsförskjutning där familjer i mindre utsträckning ordnar simskola själva och i högre grad förväntar sig att skolan ska säkerställa simkunnigheten. Detta ökar kraven på skolan utan att motsvarande resurser alltid följer med.

3. Målområde jämställda och jämlika villkor

Det här kapitlet rör kommunens arbete inom målområdet jämställda och jämlika villkor. Målområdet handlar om att skapa jämlika livsvillkor genom att stärka människors förutsättningar att delta i samhället på lika villkor med särskilt fokus på utbildning, arbete, hälsa och möjligheten till en meningsfull fritid. Det finns tre programmål för detta målområde: Alla i Gävle har jämställd och jämlik hälsa, alla i Gävle kommun ges förutsättningar att bilda, utbilda sig och bli en del av arbetsmarknaden samt Gävle kommun skapar förutsättningar för en meningsfull fritid för alla.

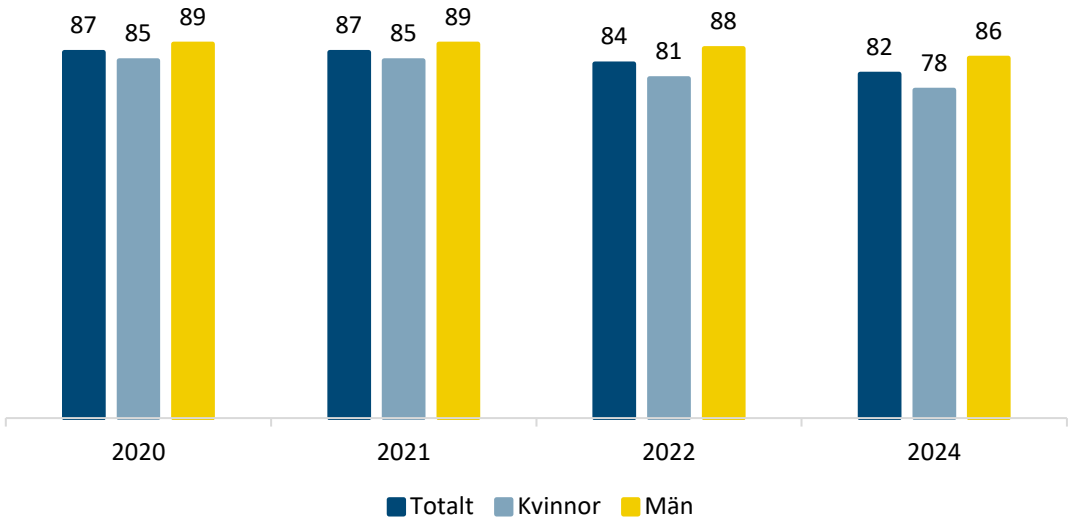
Inom målområdet följer bokslutet upp elva indikatorer:

- Invånare 16–84 år med gott psykiskt välbefinnande
- Invånare 16–84 år med allvarlig psykisk påfrestning
- Invånare 16–84 år med bra självskattat hälsotillstånd
- Unga 13–19 år som bedömer sin hälsa som mycket bra eller ganska bra under de senaste sex månaderna
- Unga 13–19 år som tycker att det finns väldigt mycket eller ganska mycket att göra på fritiden
- Barn 1–5 år inskrivna i förskola
- Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram
- Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar
- Utbildningsnivå
- Ställning på arbetsmarknaden
- Invånare med låg ekonomisk standard

Kvinnor skattar sitt psykiska välbefinnande lägre än män

Hälsa är en central del av jämlika och jämställda livsvillkor. För att följa utvecklingen används indikatorer som belyser både psykiskt välbefinnande och psykisk påfrestning i befolkningen. Uppgifterna bygger på Folkhälsomyndighetens undersökning *Hälsa på lika villkor* och avser personer i åldern 16–84 år. Figuren nedan visar andelen invånare i Gävle kommun som uppger att de har ett gott psykiskt välbefinnande, uppdelat på kön.

Figur 14. Andel (procent) invånare 16–84 år med gott psykiskt välbefinnande

Källa: Hälsa på lika villkor (genomförs på uppdrag av Folkhälsomyndigheten), hämtad från Kolada

Andelen invånare som uppger att de har ett gott psykiskt välbefinnande har minskat något under de senaste åren. År 2020 och 2021 uppgav 87 procent av invånarna i Gävle att de hade ett gott psykiskt välbefinnande. Därefter minskade andelen till 84 procent år 2022 och vidare till 82 procent år 2024.

Samtidigt finns tydliga skillnader mellan kvinnor och män. Kvinnor skattar genomgående sitt psykiska välbefinnande lägre än män, och skillnaden har ökat över tid. År 2024 uppgav 78 procent av kvinnorna att de hade ett gott psykiskt välbefinnande, jämfört med 86 procent av männen. Motsvarande andelar år 2020 var 85 respektive 89 procent. Figuren visar därmed att minskningen i psykiskt välbefinnande varit tydligare bland kvinnor än bland män under den studerade perioden.

Den nationella statistiken visar att äldre personer generellt rapporterar ett högre psykiskt välbefinnande än yngre. Denna bild bekräftas delvis i analysworkshopen, där flera deltagare lyfte att psykisk ohälsa är särskilt framträdande bland yngre grupper. Samtidigt visar workshopdiskussionen att psykisk hälsa varierar inom gruppen unga och att en övergripande positiv bild kan samexistera med betydande stödbehov hos en mindre grupp individer.

Vuxenutbildningen beskriver en tydlig ökning av elever med psykisk ohälsa, diagnoser, depression och självmedicinering. Problemen påverkar studieförmågan, samtidigt som

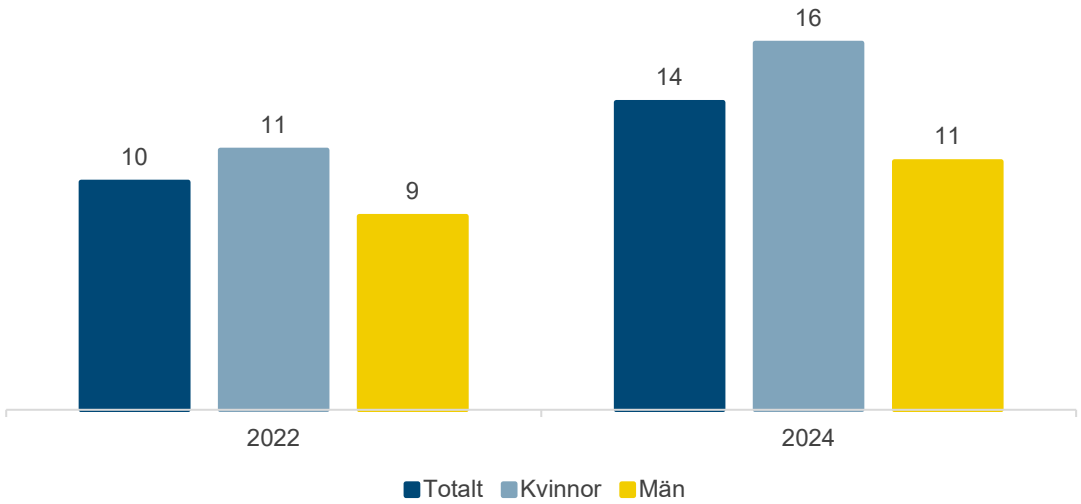
vuxenutbildningen upplever begränsade möjligheter att ge rätt stöd och ofta behöver hänvisa vidare.

Elevhälsans sammanställning av skolsköterskornas hälsosamtal ger samtidigt en mer positiv övergripande bild av barn och unga i skolan. Deltagaren framhåller att de flesta elever förefaller må relativt bra, men att den mindre grupp som inte gör det kan ha komplexa och omfattande behov, ibland med flera samtidiga diagnoser. För dessa elever bedöms samverkan mellan skola, vårdnadshavare, hälso- och sjukvård och andra aktörer vara avgörande för att säkerställa att rätt stöd ges. En grupp som lyftes ha mer omfattande stödbehov är gruppen barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Under workshopen framhölls, utifrån elevhälsans sammanställning av skolsköterskornas hälsosamtal, att elever i gymnasiets årskurs 1 förefaller möta större utmaningar än elever i andra åldersgrupper.

Deltagarna betonar vidare att verksamheter inom kommunen inte kan hantera psykisk ohälsa på egen hand. Samverkan med Region Gävleborg och andra berörda aktörer lyfts som nödvändig för att personer ska få rätt vård och stöd.

För att komplettera bilden av invånarnas psykiska hälsa följs även andelen som uppger allvarlig psykisk påfrestning. Indikatorn fångar personer som upplever betydande psykiska besvär och används ofta som ett mått på psykisk ohälsa i befolkningen. Figuren nedan visar utvecklingen i Gävle kommun.

Figur 15. Andel (procent) invånare 16–84 år med allvarlig psykisk påfrestning

Källa: Hälsa på lika villkor (genomförs på uppdrag av Folkhälsomyndigheten), hämtad från Kolada

Andelen invånare som uppger att de lider av allvarlig psykisk påfrestning har ökat mellan 2022 och 2024. År 2022 uppgav 10 procent av invånarna i Gävle att de upplevde allvarlig psykisk påfrestning, jämfört med 14 procent år 2024.

Ökningen är särskilt tydlig bland kvinnor. Andelen kvinnor som uppger allvarlig psykisk påfrestning ökade från 11 procent år 2022 till 16 procent år 2024. Bland män ökade andelen från 9 till 11 procent under samma period. Kvinnor uppger därmed i högre grad än män att de upplever allvarlig psykisk påfrestning, och skillnaden mellan könen har ökat över tid.

Figuren bekräftar den utveckling som också framgår av indikatorn för psykiskt välbefinnande. Samtidigt som andelen invånare med gott psykiskt välbefinnande har minskat har andelen med allvarlig psykisk påfrestning ökat, särskilt bland kvinnor.

Insatser för psykisk hälsa och tidigt stöd

Under 2025 har Gävle kommun fortsatt att utveckla det förebyggande arbetet inom psykisk hälsa genom samverkan med civilsamhälle, region och utbildningsverksamheter. Tillsammans med riksorganisationen Frisk & Fri, Region Gävleborg och Utbildning Gävle har insatser genomförts med fokus på psykisk hälsa. Under året etablerades även ett fördjupat samarbete med Välfärd Gävle med inriktning mot psykisk ohälsa och suicidprevention.

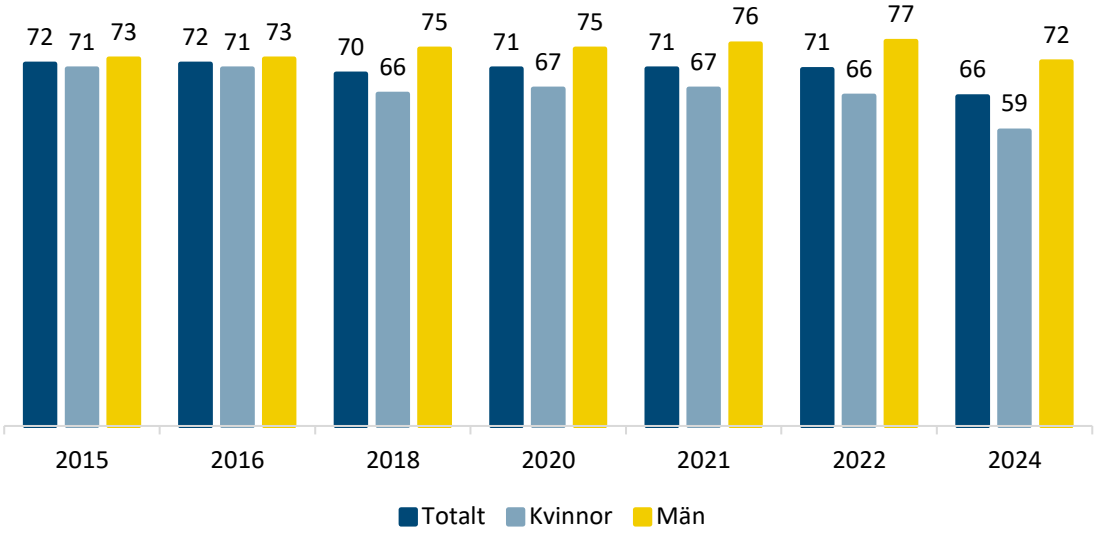
Som en del av det förebyggande arbetet har Föreningen Hjärnkoll, i samarbete med Gävle kommun och Region Gävleborg, fortsatt att erbjuda samtalscirklar för kvinnor 65 år och äldre samt män 70 år och äldre. Syftet har varit att stärka psykiskt välbefinnande och förebygga psykisk ohälsa genom gemenskap, samtal och erfarenhetsutbyte.

Skillnaderna i självskattad hälsa mellan kvinnor och män har ökat

Ett annat mått på jämställd och jämlik hälsa är hur invånarna själva bedömer sitt allmänna hälsotillstånd. Uppgifterna bygger på Folkhälsomyndighetens undersökning *Hälsa på lika villkor* och avser personer i åldern 16–84 år. Figuren nedan visar andelen

invånare i Gävle kommun som uppger att deras allmänna hälsotillstånd är bra eller mycket bra, uppdelat på kön.[20]

Figur 16. Andel (procent) invånare 16–84 år med bra självskattat hälsotillstånd

Källa: Hälsa på lika villkor (genomförs på uppdrag av Folkhälsomyndigheten), hämtad från Kolada

Andelen invånare som uppger att de har ett bra eller mycket bra hälsotillstånd har varit relativt stabil under större delen av den studerade perioden, men minskade tydligt i den senaste mätningen. Mellan 2015 och 2022 låg andelen på omkring 70–72 procent. År 2024 uppgav 66 procent av invånarna att de hade ett bra eller mycket bra hälsotillstånd, vilket är den lägsta nivån under den redovisade perioden. Det finns samtidigt tydliga skillnader mellan kvinnor och män. Under hela perioden har kvinnor skattat sitt hälsotillstånd lägre än män. I 2024 års mätning uppgav 59 procent av kvinnorna och 72 procent av männen att de hade ett bra eller mycket bra hälsotillstånd. Skillnaden mellan könen uppgick därmed till 13 procentenheter, vilket är den största skillnaden under den redovisade perioden.

[20] Data i figuren baseras på en enkät som sedan 2016 genomförs vartannat år. På grund av pandemin gjordes en extra datainsamling 2021.

I analysworkshopen lyftes att skillnader i självskattad hälsa kan behöva tolkas med försiktighet. Deltagarna hänvisade bland annat till en kartläggning av personer med försörjningsstöd som visade att uttalade och identifierade hälsoproblem var vanligare bland svenskfödda än bland utrikes födda mottagare av försörjningsstöd. Enligt deltagarna berodde detta inte på att hälsoproblemen var mindre utbredda bland utrikes födda, utan snarare på att problemen i lägre grad hade uttryckts och identifierats eller kommit till vårdens kännedom. Det lyftes exempelvis att vissa personer inte hade haft kontakt med vården eller saknade kunskap om hur de skulle söka stöd. Deltagarna framhöll därför att skillnader mellan grupper i självrapporterad eller registrerad hälsa inte alltid behöver spegla faktiska skillnader i ohälsa.

Gävle mot narkotika stärker kunskap och förebyggande arbete

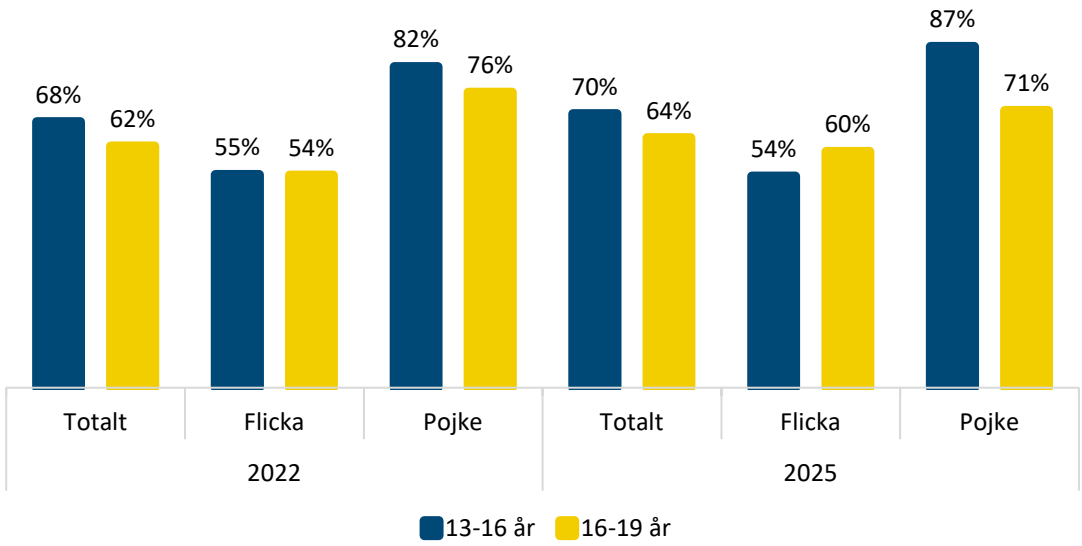
Under 2025 genomfördes den kommunövergripande uppmärksamhetsveckan Gävle mot narkotika för tredje året i rad i samverkan mellan kommunen, Polismyndigheten, civilsamhället och näringslivet. Uppmärksamhetsveckan är en del av Gävle kommuns brottsförebyggande arbete och syftar till att öka kunskapen om narkotikans konsekvenser för individ och samhälle samt att skapa dialog om narkotikaanvändning, narkotikaköp och narkotikaförsäljning.

Med budskapet ”Ditt val spelar roll” har veckan arbetat för att öka medvetenheten om hur enskilda individers val kan bidra till att förebygga narkotikarelaterade problem. Under kampanjveckan genomfördes informations- och kunskapsinsatser riktade till kommuninvånare, skolor, föreningsliv, och näringsliv. Aktiviteterna omfattade bland annat föräldramöten, skolbesök, utställningar, dialogevent samt informationsinsatser i sociala medier och på kommunens webbplats.

Unga flickor skattar sin hälsa betydligt lägre än pojkar

En viktig del av jämlika livsvillkor är att barn och unga har en god hälsa. För att följa utvecklingen används uppgifter från LUPP-undersökningen (Lokal uppföljning av ungdomspolitiken). Indikatorn visar andelen unga som bedömer sin hälsa som mycket bra eller ganska bra och redovisas utifrån kön och ålder. Figuren nedan visar resultaten för unga i åldern 13–19 år i Gävle kommun.

Figur 17. Andel unga (13–19 år) som bedömer sin hälsa som mycket bra eller ganska bra under de senaste sex månaderna

Källa: Ungdomsenkäten LUPP (genomförs på uppdrag av Myndigheten för civilsamhälle och unga, mucf)

Självskattad hälsa skiljer sig både mellan åldersgrupper och mellan könen. Den yngre åldersgruppen, 13–16 år, uppger genomgående en något bättre hälsa än ungdomar i åldern 16–19 år. År 2025 uppgav 70 procent av ungdomarna i åldern 13–16 år att de hade en mycket eller ganska bra hälsa, jämfört med 64 procent bland ungdomar i åldern 16–19 år. Ett liknande mönster återfinns även i mätningen från 2022.

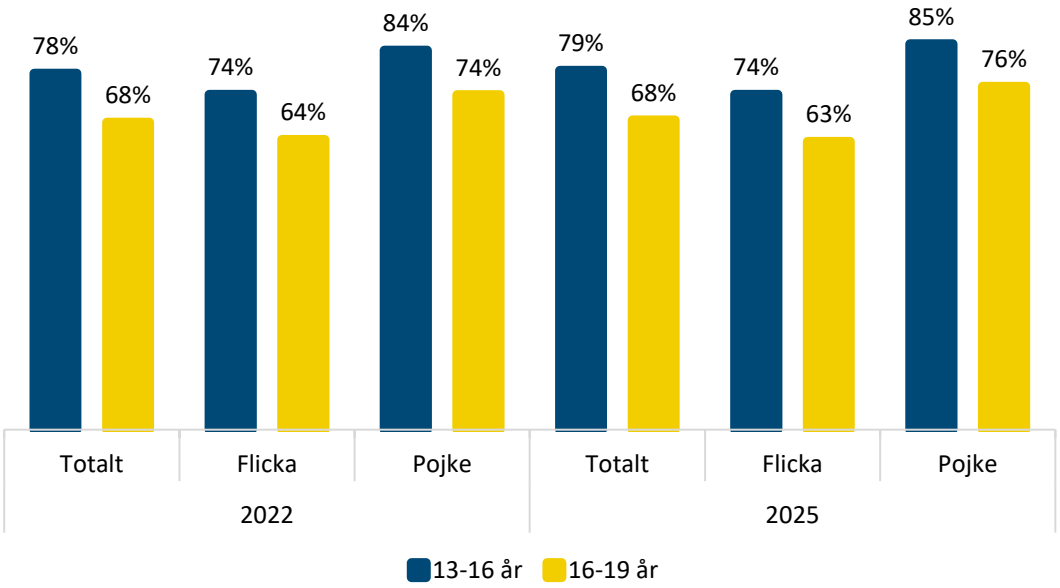
De tydligaste skillnaderna finns mellan flickor och pojkar. Pojkar skattar genomgående sin hälsa högre än flickor i båda åldersgrupperna och i båda mätåren. År 2025 uppgav exempelvis 87 procent av pojkarna i åldern 13–16 år att de hade en mycket eller ganska bra hälsa, jämfört med 54 procent av flickorna i samma åldersgrupp. Bland 16–19-åringar var motsvarande andelar 71 respektive 60 procent.

Flickor och äldre ungdomar upplever i lägre grad att det finns mycket att göra på fritiden

Möjligheten till en meningsfull fritid är en viktig del av jämlika livsvillkor och kan bidra till både hälsa, social gemenskap och delaktighet. För att följa ungas upplevelse av fritidsutbudet används en indikator som mäter andelen unga som uppger att det finns mycket eller ganska mycket att göra på fritiden. Uppgifterna bygger på LUPP-

undersökningen och redovisas utifrån kön och ålder. Figuren nedan visar resultaten för unga i åldern 13–19 år i Gävle kommun.

Figur 18. Andel unga (13–19 år) som tycker att det finns väldigt mycket eller ganska mycket att göra på fritiden

Källa: Ungdomsenkäten LUPP (genomförs på uppdrag av Myndigheten för civilsamhälle och unga, mucf)

En majoritet av ungdomarna i Gävle uppger att det finns mycket eller ganska mycket att göra på fritiden. År 2025 uppgav 79 procent av ungdomarna i åldern 13–16 år och 68 procent av ungdomarna i åldern 16–19 år att det fanns mycket att göra på fritiden. Nivåerna är i stort sett oförändrade jämfört med 2022.

Resultaten visar samtidigt tydliga skillnader mellan både åldersgrupper och kön. Yngre ungdomar uppger genomgående i högre grad än äldre ungdomar att det finns mycket att göra på fritiden. Skillnaden mellan flickor och pojkar är dock ännu tydligare. År 2025 uppgav 85 procent av pojkarna i åldern 13–16 år att det fanns mycket att göra på fritiden, jämfört med 74 procent av flickorna i samma åldersgrupp. Bland ungdomar i åldern 16–19 år var motsvarande andelar 76 respektive 63 procent.

Enligt workshopdeltagarna finns det tydliga skillnader i deltagande i fritidsaktiviteter. Barn och unga, främst personer med socioekonomiska utmaningar och personer med funktionsnedsättning, lyfts som grupper som inte alltid nås av kommunens och civilsamhällets utbud. Det gäller vidare särskilt i områden där deltagandet redan är lågt, men hinder kan också finnas i områden med hög aktivitet. Ekonomiskt stöd till

fritidsaktiviteter, såsom fritidskort, kan minska vissa hinder, men deltagarna menar att stödet inte automatiskt når dem som har störst behov. Erbjudandet behöver därför vara relevant för olika målgrupper och utformas utifrån var, när och hur barn och unga faktiskt kan delta.

Enligt workshopen är ett centralt behov trygga, kostnadsfria och lättillgängliga mötesplatser dit barn och unga kan ta sig utan stora praktiska hinder. Fritidsgårdar, lekplatser, rekreationsområden, spontana aktivitetsytor och väl belysta offentliga miljöer lyfts som delar av en sådan infrastruktur. Verksamheterna beskrivs kunna fungera som skyddsfaktorer genom att skapa gemenskap, inkludering och vuxennärvaro, även när aktiviteten inte är organiserad idrott. Deltagarna framhöll att en meningsfull fritid har betydelse även för andra delar av livet. Goda fritidsvanor, social gemenskap och tillgång till trygga sammanhang bedöms stärka förutsättningarna för såväl skolresultat som framtida etablering i arbetslivet. Fritidsverksamheter beskrivs därför inte enbart som aktiviteter i sig, utan som viktiga skyddsfaktorer som kan bidra till goda livsvillkor för barn och unga.

Deltagarna lyfter också föräldraförutsättningar som en del av barns livsvillkor. Barn får olika mycket praktiskt och socialt stöd hemifrån beroende på familjens resurser och erfarenheter. En iakttagelse från representanter från föreningsidrotten handlar om i vilken utsträckning föräldrarna skjutsar och är på plats under träningar. Detta skiljer sig mellan olika grupper, och representanter från föreningsidrotten ser att det bland annat skiljer sig beroende på var i kommunen familjen bor. Vissa barn uppges därför få ta ett större eget ansvar. Föreningar kan i praktiken låta barn delta utan avgift, men deltagarna menar att skillnader i stöd hemifrån ändå påverkar barnens förutsättningar att delta.

"Rörelsesatsningen i skolan" främjar rörelseglädje i skolan och på fritiden

Under 2025 har Rörelsesatsningen i skolan fortsatt att utvecklas i samverkan med RF-SISU och Rädda Barnens verksamhet DOIT, med syfte att stärka folkhälsan, välbefinnandet och skolresultaten bland barn och unga. Fram till 2025 omfattade satsningen totalt 17 skolor i Gävle kommun, varav sex överenskommelsesskolor och elva nätverksskolor. Under året nådde satsningen samtliga anpassade grundskolor i kommunen, och även högstadieskolor erbjöds möjlighet att delta. Samverkan med Aktiv fritid har samtidigt fördjupats genom ett närmare samarbete mellan projektledare, specialpedagogisk kompetens och parasportsrörelsen.

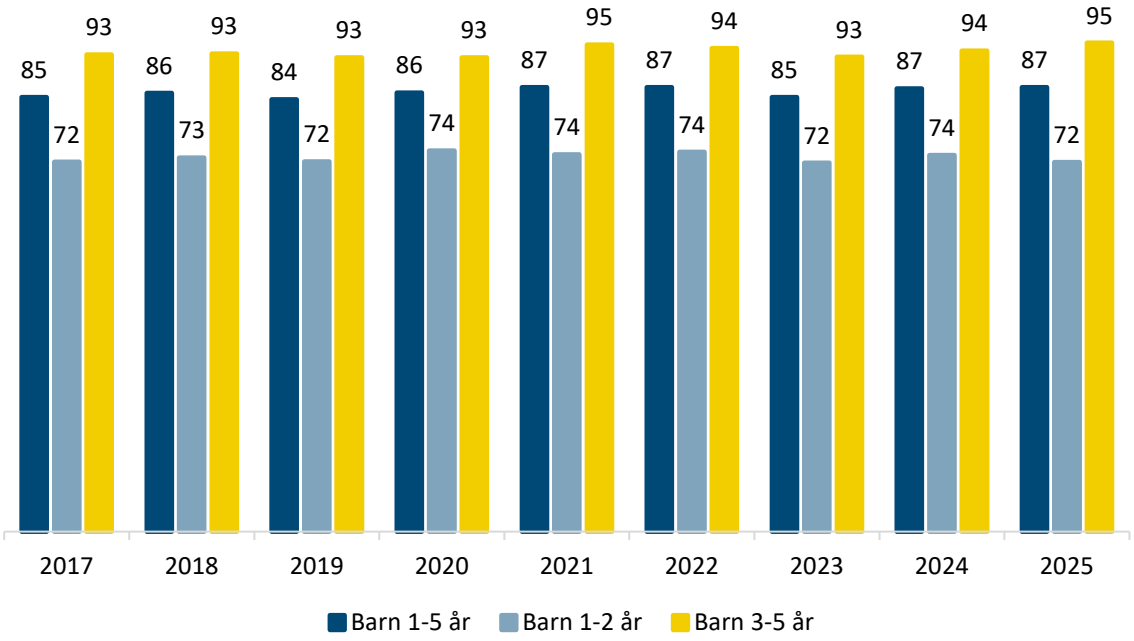
Under hösten 2025 inleddes även arbetet med Vän med vatten, ett nationellt initiativ för ökad simkunnighet som genomförs i samarbete med Majblomman och Svensk Simidrott. Arbetet har fokuserat på förberedelser tillsammans med utvalda skolor och en lokal simförening, där elever med behov av extra stöd i simundervisningen har identifierats. Genomförandet av insatsen fortsätter under 2026.

Under året har samverkan också stärkts mellan Rörelsesatsningens aktörer och Välfärd Gävles förebyggande verksamheter, med särskilt fokus på skolor i föreningssvaga områden och barn och unga som står längre ifrån föreningslivet. Arbetet syftar till att skapa fler vägar in i organiserade fritidsaktiviteter och ligger till grund för fortsatt utveckling av gemensamma insatser under 2026. I det fortsatta arbetet kommer Fritidskortet att användas som ett verktyg för att sänka trösklarna till föreningslivet och skapa bättre förutsättningar för fler barn och unga att delta i organiserade fritidsaktiviteter. För att stödja användningen planeras även riktade informations- och stödinsatser till vårdnadshavare.

Deltagandet i förskolan är särskilt högt bland äldre barn

Förskolan spelar en viktig roll för barns lärande, utveckling och möjligheter att få en likvärdig start i livet. En hög anslutning till förskolan kan därför ses som en viktig förutsättning för jämlika uppväxtvillkor. Indikatorn visar andelen barn i åldern 1–5 år som är inskrivna i förskola. Figuren nedan visar utvecklingen i Gävle kommun under perioden 2015–2025.

Figur 19. Andel (procent) barn 1–5 år inskrivna i förskola

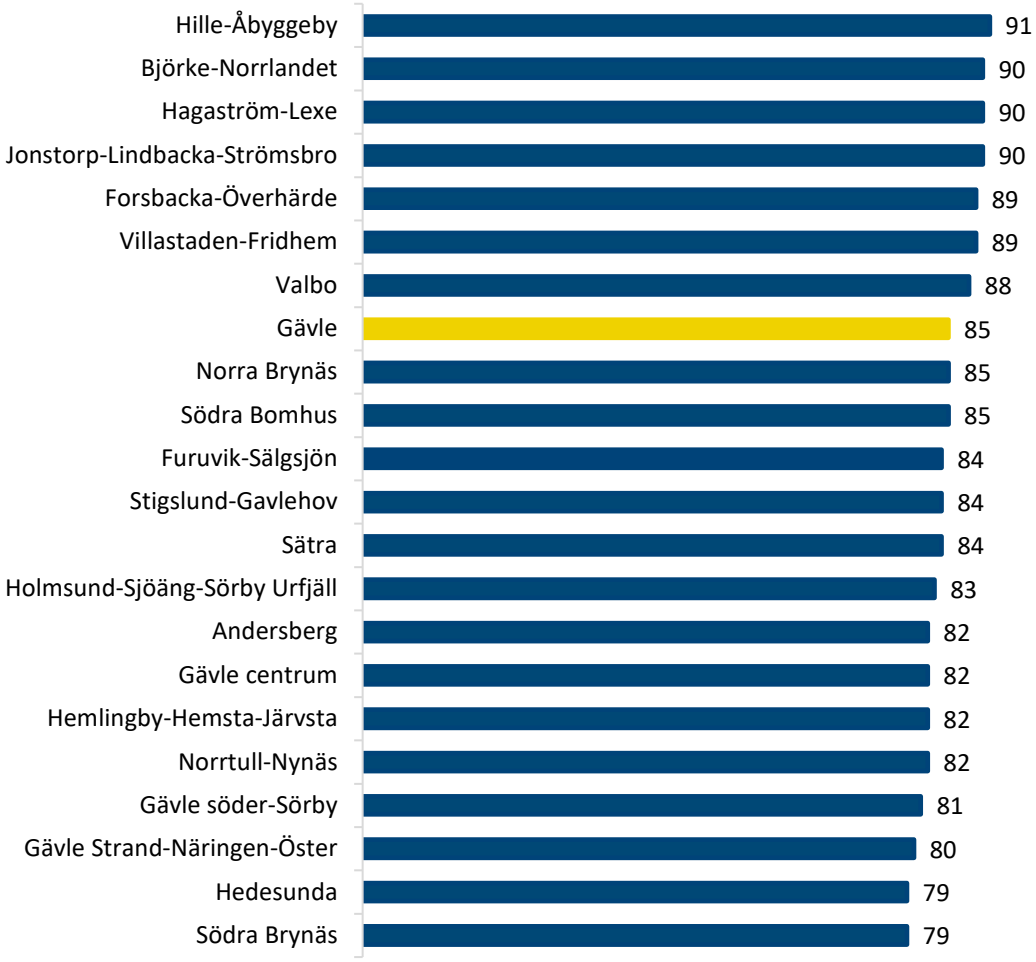
Källa: Skolverket och SCB, hämtad från Kolada

Andelen barn i åldern 1–5 år som är inskrivna i förskolan har ökat något över tid och ligger sedan flera år på en stabilt hög nivå. År 2017 var 85 procent av barnen inskrivna i förskolan, jämfört med 87 procent år 2025. Under större delen av perioden har andelen varierat mellan 85 och 87 procent.

När åldersgrupperna analyseras separat framträder tydliga skillnader mellan yngre och äldre barn. Bland barn i åldern 3–5 år är inskrivningsgraden genomgående mycket hög och har under hela perioden legat mellan 93 och 95 procent. Det innebär att nästan alla barn i denna åldersgrupp deltar i förskolans verksamhet. Bland barn i åldern 1–2 år är andelen lägre och har varit relativt stabil över tid, omkring 72–74 procent. Skillnaden mellan åldersgrupperna är därmed tydlig men stabil över tid. Figuren visar att förskolan når en stor majoritet av barnen i Gävle kommun, särskilt bland de äldre barnen.

Det finns även geografiska skillnader i deltagandet i förskolan. För att fördjupa bilden redovisas därför andelen barn i åldern 1–5 år som är inskrivna i förskolan uppdelat på stadsdel. Figuren nedan visar hur inskrivningsgraden varierar mellan olika delar av Gävle kommun år 2024.

Figur 20. Andel (procent) barn 1–5 år inskrivna i förskola, uppdelat på stadsdel

Källa: Boverket

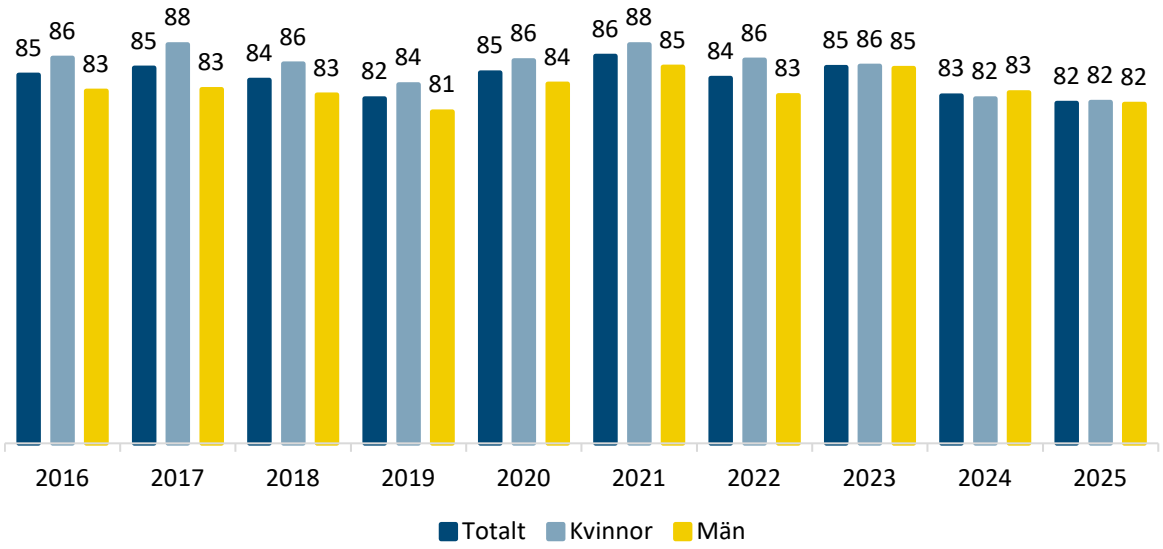
Andelen barn i åldern 1–5 år som är inskrivna i förskolan varierar mellan olika stadsdelar i Gävle kommun. För kommunen som helhet uppgår andelen till 85 procent, men mellan stadsdelarna finns skillnader på omkring tolv procentenheter. Figuren visar därmed att deltagandet i förskolan är högt i samtliga stadsdelar, men att det samtidigt finns geografiska skillnader i hur stor andel av barnen som tar del av verksamheten.

De högsta inskrivningsgraderna återfinns i Hille–Åbyggeby, Björke–Norrlandet, Hagaström–Lexe och Jonstorp–Lindbacka–Strömsbro. De lägsta inskrivningsgraderna återfinns i Hedesunda och Södra Brynäs, där 79 procent av barnen är inskrivna i förskolan.

Behörigheten till yrkesprogram har minskat något under de senaste åren

En indikator som rör jämställd tillgång till utbildning och, i ett längre perspektiv, arbetsmarknaden, är förutsättningarna att klara grundskolan och gå vidare till gymnasiet. Indikatorn visar andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till ett yrkesprogram vid terminsslut. Figuren nedan visar utvecklingen i Gävle kommun under perioden 2016–2025.

Figur 21. Andel (procent) elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun

Källa: Skolverket, hämtas från Kolada.

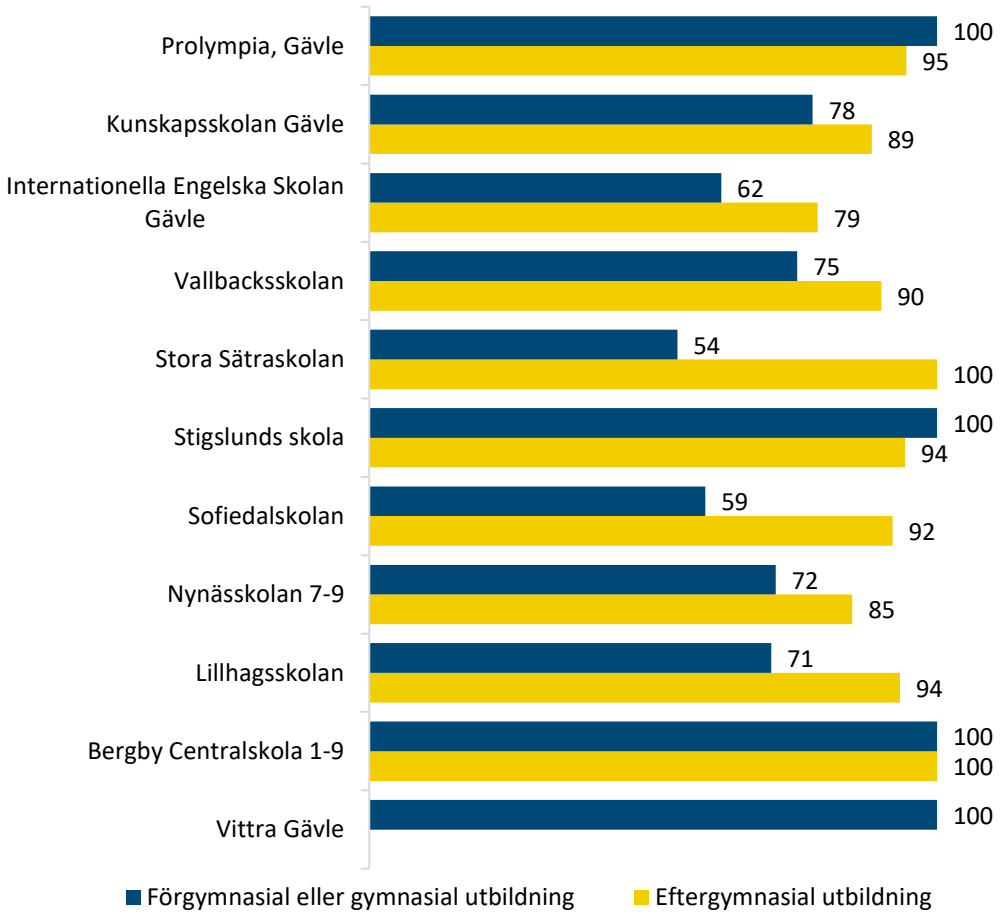
Andelen elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram har minskat något över tid. År 2016 var 85 procent av eleverna behöriga till ett yrkesprogram, jämfört med 82 procent år 2025. Utvecklingen har varierat mellan åren, men efter toppnoteringen på 86 procent år 2021 har andelen behöriga minskat.

Under större delen av perioden har flickor haft en högre behörighet än pojkar. Skillnaden mellan könen har dock minskat successivt över tid. År 2023 var andelen behöriga lika stor bland flickor och pojkar, och under 2024 och 2025 var skillnaderna mycket små. År 2025 uppgick andelen behöriga till 82 procent för både flickor och pojkar. Den minskade könsskillnaden beror dock inte på förbättrade resultat för pojkarna, utan på att behörigheten har minskat bland båda könen, särskilt bland flickorna. Figuren visar

därmed att skillnaderna mellan flickor och pojkar har minskat samtidigt som den totala behörigheten till yrkesprogram har försämrats.

För att nyansera bilden av gymnasiebehörigheten redovisas även en fördjupad indikator som visar andelen elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till ett yrkesprogram, uppdelat efter skola och föräldrars utbildningsnivå. Figuren nedan visar resultaten för läsåret 2024/2025 i Gävle kommun.

Figur 22. Andel (procent) elever i årskurs 9 som uppfyllt behörighet till ett yrkesprogram, uppdelat på skola och föräldrars högsta utbildningsnivå[21]

Källa: Skolverket

Behörigheten till yrkesprogram varierar mellan skolor och är genomgående högre bland elever vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning. Vid flera skolor är skillnaden mellan grupperna betydande. På Stora Sätraskolan uppgår exempelvis andelen

[21] Magelungens grundskola och Tranmursskolan GKS finns inte med i figuren eftersom data för dessa skolor saknas. Av sekretesskäl redovisas inte heller uppgifter om resultat för elever med föräldrar med eftergymnasial utbildning vid Vittra Gävle.

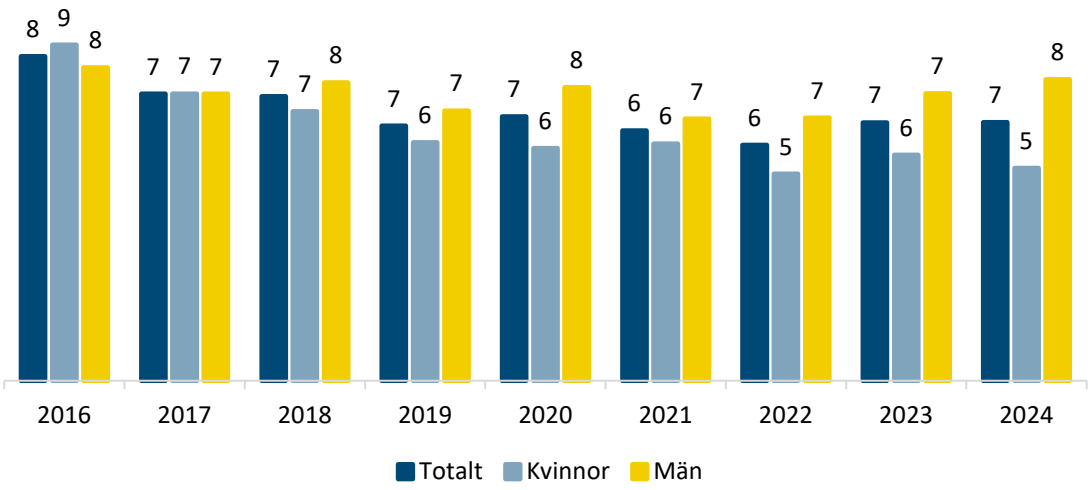
behöriga till 100 procent bland elever med eftergymnasialt utbildade föräldrar, jämfört med 54 procent bland elever vars föräldrar har högst gymnasial utbildning. Liknande skillnader återfinns på flera andra skolor.

Sambandet mellan föräldrarnas utbildningsnivå och gymnasiebehörighet är tydligt i större delen av kommunen. På de flesta skolor uppnår elever med eftergymnasialt utbildade föräldrar högre behörighet än elever vars föräldrar har förgymnasial eller gymnasial utbildning. Samtidigt varierar resultaten mellan skolor. Vid vissa skolor är skillnaderna mellan grupperna relativt små, medan de är betydligt större vid andra.

Skillnaderna mellan grupperna har ökat bland unga som varken arbetar eller studerar

En annan indikator som berör ungas tillgång till arbetsmarknaden är andel unga i åldern 16–24 som varken arbetar eller studerar (UVAS). Figuren nedan visar utvecklingen av andel UVAS i Gävle kommun mellan 2016 och 2024.

Figur 23. Andel (procent) invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar

Källa: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (mucf), hämtad från Kolada

Andelen unga i åldern 16–24 år som varken arbetar eller studerar har minskat något sedan 2016. Från en nivå på omkring 8 procent i början av perioden sjönk andelen till omkring 6–7 procent under senare år. År 2024 uppgick andelen till 7 procent, vilket ligger i nivå med utvecklingen de senaste åren.

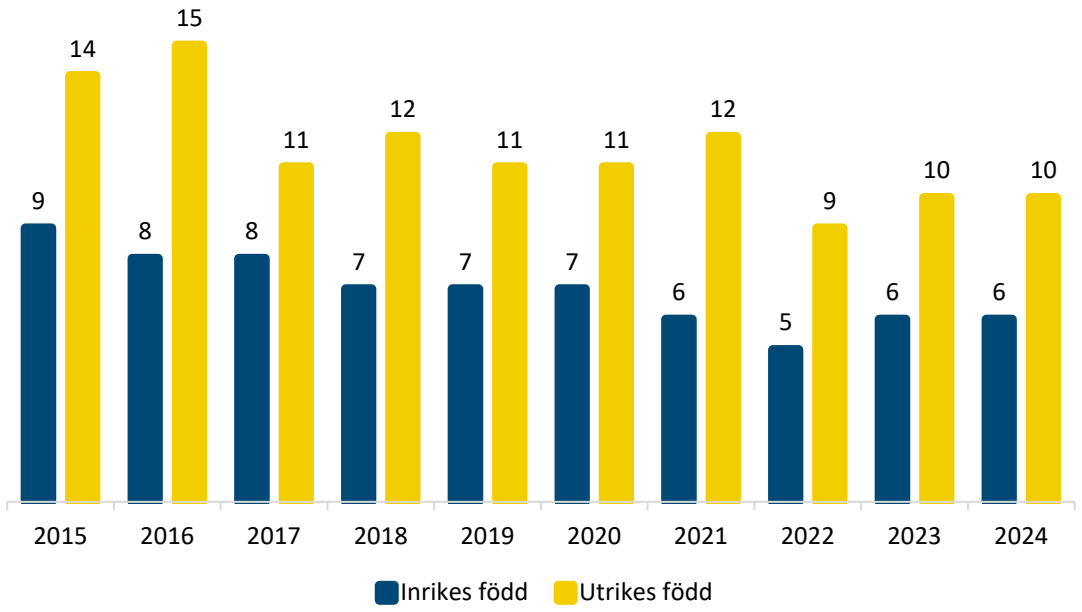
Samtidigt syns tydliga skillnader mellan kvinnor och män. Andelen kvinnor som varken arbetar eller studerar har minskat över tid, från omkring 8–9 procent år 2016 till 5 procent

år 2024. Bland män har utvecklingen varit mer stabil och andelen har under större delen av perioden legat mellan 7 och 8 procent. År 2024 uppgick andelen till 8 procent bland män.

Skillnaden mellan kvinnor och män har därmed ökat över tid. Medan nivåerna var relativt lika i början av perioden är det i de senaste mätningarna en större andel män än kvinnor som varken arbetar eller studerar. Figuren visar därmed att den positiva utvecklingen framför allt drivits av en minskning bland kvinnor.

För att fördjupa bilden redovisas även andelen unga som varken arbetar eller studerar uppdelat efter födelseland. Figuren nedan visar utvecklingen för inrikes respektive utrikes födda unga i Gävle kommun.

Figur 24. Andel (procent) invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, uppdelat på födelseland

Källa: SCB, hämtad från Boverket

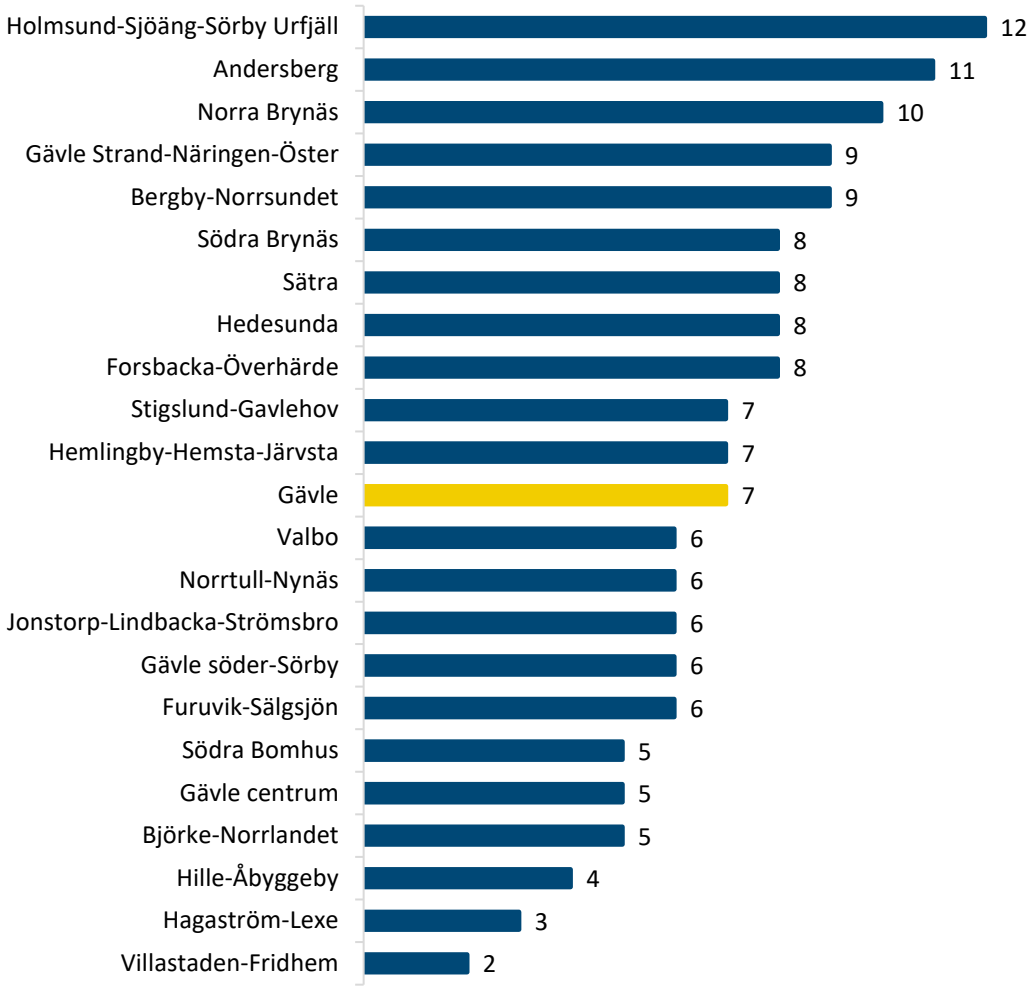
Andelen unga i åldern 16–24 år som varken arbetar eller studerar är genomgående högre bland utrikes födda än bland inrikes födda. Under hela den redovisade perioden uppvisar utrikes födda högre nivåer än inrikes födda, även om utvecklingen varierat något mellan åren.

Bland inrikes födda har andelen minskat från 9 procent år 2015 till 6 procent år 2024. Efter en gradvis nedgång har andelen legat relativt stabil på en lägre nivå under senare år. Bland utrikes födda har utvecklingen varit mer varierad, men andelen har

genomgående legat högre och uppgick till 10 procent år 2024. Skillnaden mellan grupperna har hållit sig stabil över tid. År 2015 var skillnaden mellan inrikes och utrikes födda 5 procentenheter, medan den år 2024 uppgick till 4 procentenheter efter att ha varit som störst under vissa mellanliggande år.

Andelen unga som varken arbetar eller studerar skiljer sig mellan olika grupper och mellan olika delar av kommunen. Figuren nedan visar andelen uppdelat på stadsdel och ger därmed en bild av geografiska skillnader i ungas livsvillkor.

Figur 25. Andel (procent) invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, uppdelat på stadsdel

Källa: SCB, hämtad från Boverket

Andelen unga i åldern 16–24 år som varken arbetar eller studerar varierar tydligt mellan olika delar av Gävle kommun. För kommunen som helhet uppgår andelen till 7 procent, men mellan stadsdelarna finns betydande skillnader.

De högsta nivåerna återfinns i Holmsund–Sjöäng–Sörby Urfjäll och Andersberg, där 12 respektive 11 procent av de unga varken arbetar eller studerar. Även Norra Brynäs ligger på en relativt hög nivå med 10 procent. Samtidigt finns områden där andelen är betydligt lägre. I Villastaden–Fridhem uppgår andelen till 2 procent och i Hagaström–Lexe till 3 procent.

De flesta stadsdelar ligger mellan 5 och 8 procent, vilket innebär att resultaten för kommunen som helhet döljer relativt stora geografiska skillnader. Figuren visar därmed att ungas etablering på arbetsmarknaden och i utbildningssystemet varierar mellan olika delar av kommunen.

Under analysworkshopen lyfte flera deltagare att gruppen unga som varken arbetar eller studerar ofta har ett omfattande stödbehov. Särskilt framhölls psykisk ohälsa, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och andra obehandlade eller otillräckligt behandlade problem som vanliga utmaningar bland unga som står utanför studier och arbete. Gruppen beskrivs som särskilt sårbar och i behov av omfattande stöd. Deltagarna lyfte att de unga som senare kommer till vuxenutbildningen efter en period utanför studier och arbete ofta har komplexa behov och kan behöva betydande stödinsatser för att kunna fullfölja sin utbildning.

Deltagarna betonade att tidiga insatser är avgörande. Ett återkommande resonemang var vikten av att säkerställa att barn och unga får det stöd som krävs för att ta sig igenom skolan, eftersom utbildning ses som en central skyddsfaktor för framtida etablering i arbets- och samhällslivet. Samtidigt framhölls att skolan inte kan bära detta ansvar ensam. För att förebygga att problemen växer över tid krävs samverkan mellan skola, elevhälsa, socialtjänst, kultur- och fritidsverksamhet, hälso- och sjukvård samt andra relevanta aktörer.

Kommunens aktivitetsansvar lyftes fram som en viktig struktur för att fånga upp unga som står utanför studier och arbete, men deltagarna såg även ett fortsatt behov av samordnade insatser mellan olika verksamheter. Deltagarna framhöll att vägen in i studier eller arbete ofta påverkas av flera samverkande faktorer, såsom hälsa, utbildning, familjesituation och tillgång till stöd.

Stadsdelslyftet i Andersberg stärker delaktighet, gemenskap och framtidstro bland barn och unga

Under 2025 har arbetet inom Stadsdelslyftet i Andersberg fortsatt med målet att stärka livsvillkor, delaktighet och framtidstro för boende i stadsdelen, med särskilt fokus på barn och unga. Genom samverkan mellan kommunala verksamheter, civilsamhälle och boende har ett brett utbud av aktiviteter och mötesplatser erbjudits för att skapa trygga sammanhang och stärka ungas möjligheter till en meningsfull fritid.

En central del av arbetet har varit utvecklingen av Andreassalen och Mötesplatsen i centrum, där föreningar, verksamheter och civilsamhällesaktörer kunnat bedriva aktiviteter för olika målgrupper. Under året har bland annat tjej- och killträffar, aktiviteter för ökad fysisk aktivitet, kulturverksamhet och andra sociala aktiviteter genomförts. Fältgruppen, Familjestödet och SIG-gruppen har samtidigt haft en regelbunden närvaro i stadsdelen, vilket har stärkt möjligheterna till tidigt stöd och samverkan kring barn och unga.

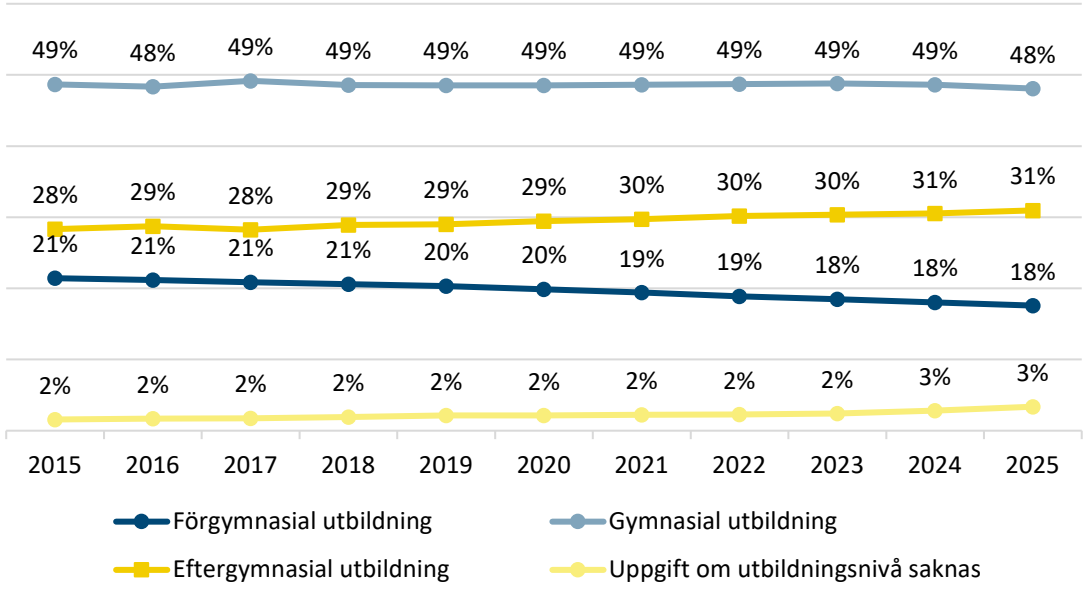
På initiativ av Stadsdelslyftet har även en samverkansgrupp för fritidsaktiviteter för tjejer och föräldrasamverkan etablerats. Gruppen har bland annat arrangerat två föräldramässor och bidragit till att utveckla verksamhet riktad till tjejer och icke-binära. Satsningen har gett resultat genom ett kraftigt ökat deltagande av tjejer i Gefle IF:s Summercamp under sommaren 2025.

Under året har även utvecklingen av Solparken påbörjats, tidigare kallad Aktivitetsyta i Andersberg. Satsningen omfattar bland annat utveckling av fotbollsytor, nya mötesplatser och förbättrade miljöer för aktivitet och social samvaro. Arbetet har genomförts i nära dialog med boende, där barn, unga och seniorer deltagit i utformningen av området.

Högsta avslutade utbildningsnivå skiljer sig mellan olika grupper

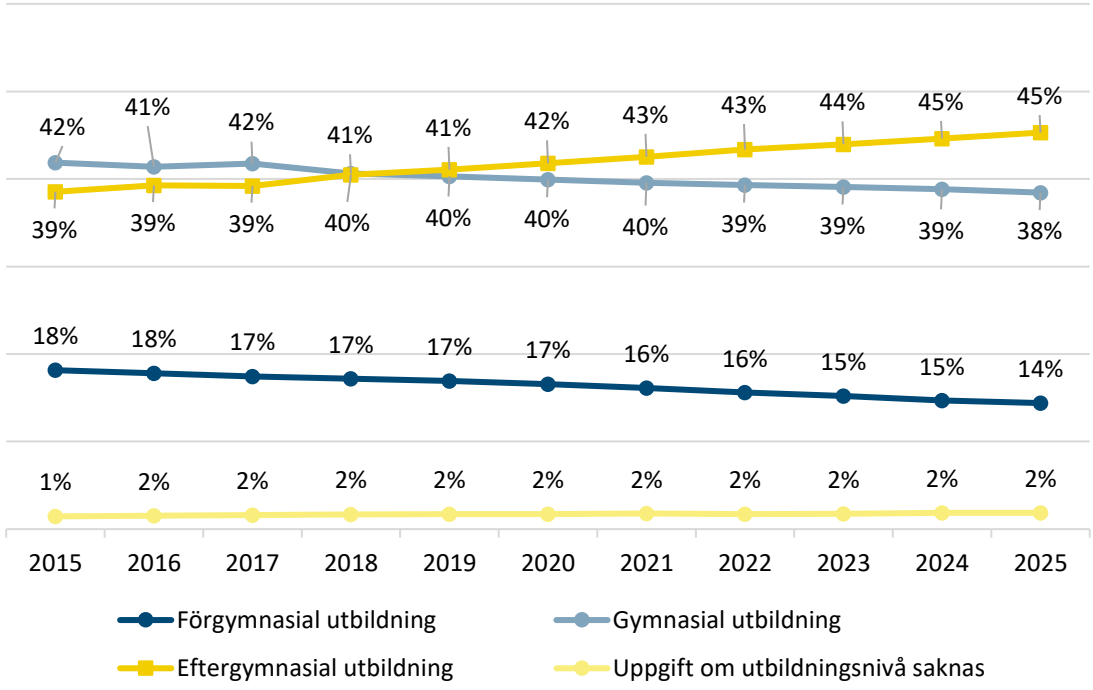
Utbildningsnivå är en viktig faktor för människors möjligheter till arbete, inkomst och god hälsa. För att följa utvecklingen redovisas invånarnas högsta avslutade utbildning uppdelat på förgymnasial, gymnasial och eftergymnasial utbildning. Figurerna nedan visar utvecklingen i Gävle kommun mellan 2015 och 2025, uppdelat på kvinnor och män.

Figur 26. Andel (procent) män i Gävle kommun med respektive högsta avslutade utbildningsnivå

Källa: SCB

Figur 27. Andel (procent) kvinnor i Gävle kommun med respektive högsta avslutade utbildningsnivå

Källa: SCB

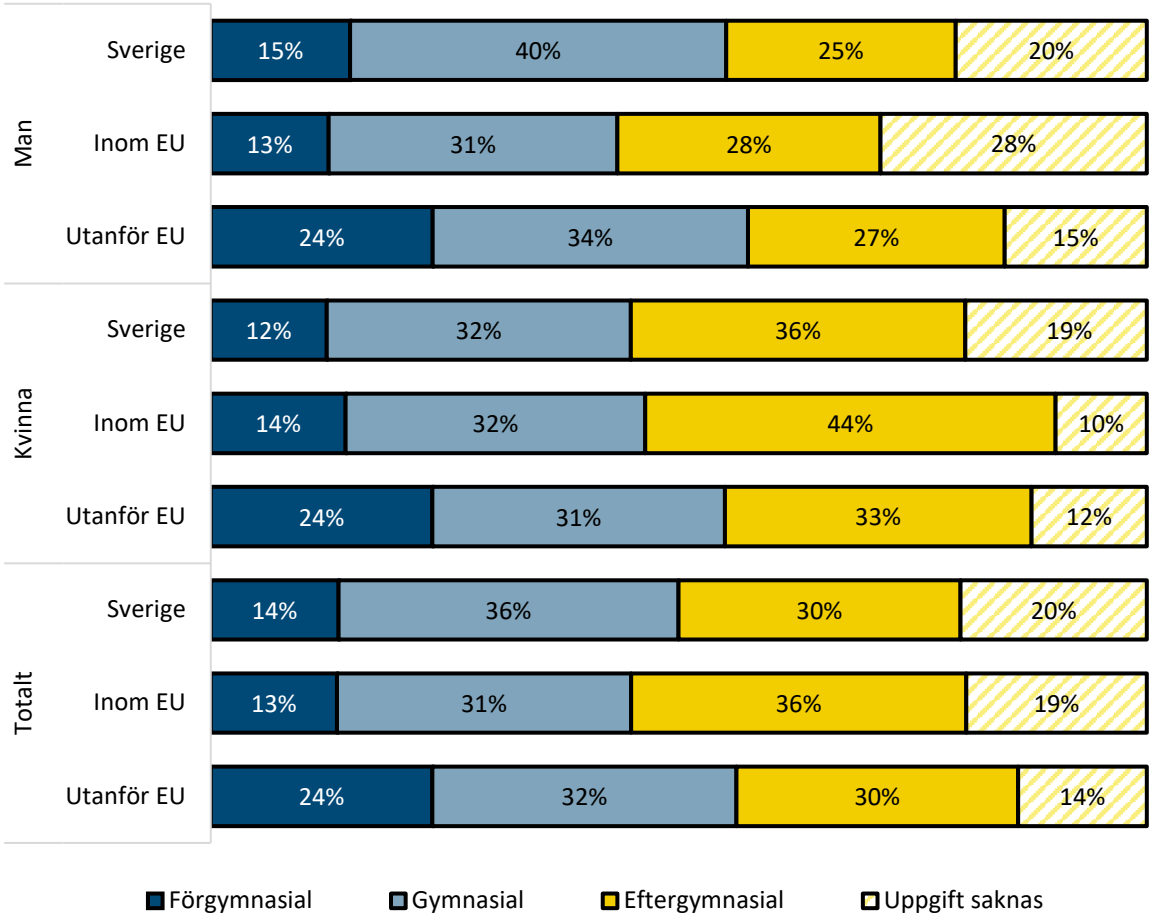
Figurerna visar att det finns tydliga skillnader i utbildningsnivå mellan kvinnor och män i Gävle kommun. Eftergymnasial utbildning är vanligare bland kvinnor och skillnaden mellan könen har ökat över tid, från 11 procentenheter år 2015 till 14 procentenheter år 2025. Män har oftare gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå, medan förgymnasial utbildning har minskat för båda grupperna men fortfarande är något vanligare bland män.

Bland kvinnor ökade andelen med eftergymnasial utbildning från 39 procent till 45 procent, vilket gör det till den vanligaste utbildningsnivån bland kvinnor. Andelen med gymnasial utbildning har samtidigt legat relativt stabil kring 39–40 procent, medan andelen med förgymnasial utbildning minskade från 18 procent till 14 procent under perioden.

Bland män har andelen med gymnasial utbildning legat stabilt på mellan 48 och 49 procent under hela perioden 2015–2025, vilket gör den till den vanligaste utbildningsnivån bland män. Andelen män med eftergymnasial utbildning ökade från 28 procent till 31 procent under perioden, medan andelen med förgymnasial utbildning minskade från 21 procent till 18 procent.

För att belysa skillnader i utbildningsnivå mellan olika grupper innehåller bokslutet även en fördjupad indikator som visar högsta avslutade utbildning utifrån kön och födelseregion. Figuren nedan visar utbildningsnivån bland personer födda i Sverige, inom EU och utanför EU år 2025.

Figur 28. Andel (procent) invånare med respektive utbildningsnivå, utifrån kön och födelseregion[22]

Källa: SCB, bearbetad av särskild statistikverksamhet som hämtas från kommunens visualiseringsprogram Power BI

Utbildningsnivån varierar mellan personer med olika födelseregion. Bland personer födda i Sverige är gymnasial utbildning den vanligaste utbildningsnivån, medan eftergymnasial utbildning är vanligare bland kvinnor än män. År 2025 hade 43 procent av kvinnorna och 30 procent av männen födda i Sverige en eftergymnasial utbildning.

Bland personer födda inom EU är utbildningsnivån generellt hög. Eftergymnasial utbildning är den vanligaste utbildningsnivån bland kvinnor födda inom EU, medan män i större utsträckning har gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. Gruppen utmärker sig också genom en relativt hög andel personer där uppgift om utbildningsnivå saknas.

[22] Siffrorna i figuren är avrundade, varför de inte nödvändigtvis summerar till exakt 100 procent.

Bland personer födda utanför EU är andelen med förgymnasial utbildning högre än i övriga grupper. Samtidigt har omkring en tredjedel eftergymnasial utbildning, vilket tyder på en större variation i utbildningsnivå inom gruppen.

Figuren visar vidare att kvinnor har en högre utbildningsnivå än män oavsett födelseregion. Eftergymnasial utbildning är genomgående vanligare bland kvinnor, medan män oftare har gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. Skillnaderna mellan födelseregioner är samtidigt mindre tydliga än skillnaderna mellan kvinnor och män.

Visualiseringsverktyget Power BI ger bättre underlag för social hållbarhet

Arbetet med att ta fram och visualisera data i Power BI har pågått i flera år och fortsatt under 2025. Statistik om arbete, ekonomi, boende, utbildning och hälsa finns nu samlad och kan visas på en geografisk karta. Arbetet drivs av enheten för social hållbarhet i dialog med andra verksamheter och myndigheter. Målet är att skapa ett visualiseringsverktyg som gör det möjligt att kombinera relevanta bakgrundsfaktorer för jämlikhet med kunskap om utbildning, sysselsättning, bostäder, social omsorg, trygghet och hälsa på en geografisk karta. Statistiken används redan i flera uppdrag och har blivit en viktig förutsättning för sektorsövergripande samarbeten och utvecklingen av ett socialt hållbart Gävle.

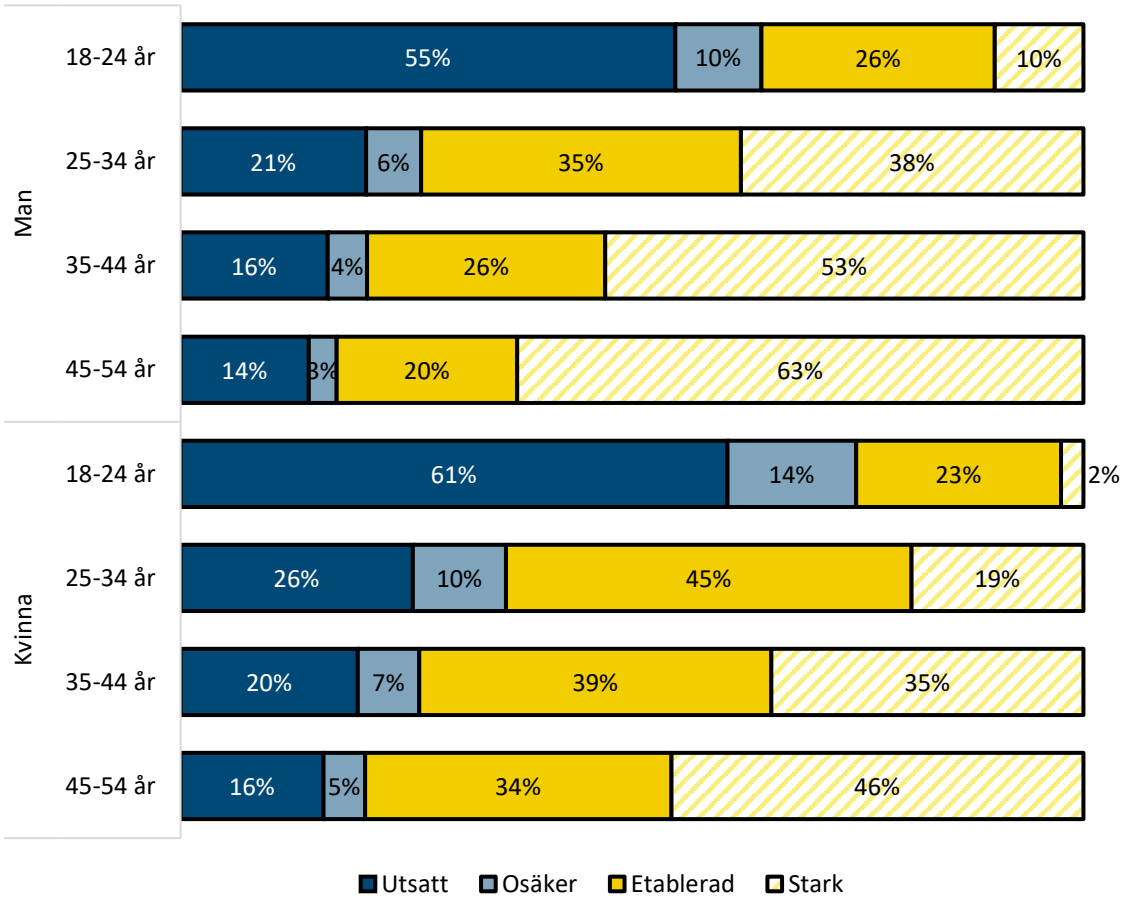
Under året har även temat arbete och egenförsörjning tillkommit som ett nytt kunskapsområde i verktyget. Samtidigt finns bearbetad statistik om demografi, boende och socioekonomiska förhållanden tillgänglig på fin geografisk nivå, vilket ger förbättrade möjligheter att analysera skillnader i livsvillkor mellan olika delar av kommunen. Arbetet med att tillgängliggöra och kommunicera statistiken har också fortsatt under året.

Arbetsmarknadsställning skiljer sig mellan ålder, utbildningsnivå och födelseland

Etablering på arbetsmarknaden är en viktig förutsättning för ekonomisk självständighet och jämlika livsvillkor. För att belysa skillnader i arbetsmarknadsanknytning används en indikator som delar in invånarna i fyra kategorier: stark, etablerad, osäker och utsatt ställning på arbetsmarknaden. En definition av de fyra kategorierna finns i bilaga 1

Figuren nedan visar hur arbetsmarknadsställningen varierar mellan olika åldersgrupper och mellan kvinnor och män.[23]

Figur 29. Andel (procent) invånare med respektive arbetsmarknadsställning, uppdelat på kön och ålder

Källa: SCB, bearbetad av särskild statistikverksamhet som hämtas från kommunens visualiseringsprogram Power BI

Figuren visar att andelen med stark arbetsmarknadsställning ökar successivt med åldern för både kvinnor och män. Samtidigt minskar andelen som klassificeras som utsatta, vilket innebär att arbetsmarknadsställningen generellt stärks med stigande ålder.

Bland personer i åldern 18–24 år återfinns de högsta andelarna utsatta, 55 procent bland män och 61 procent bland kvinnor. Samtidigt är andelen med stark arbetsmarknadsställning låg i denna åldersgrupp, särskilt bland kvinnor där andelen

[23] Detta bokslut fokuserar på år 2024. Som en följd av tillgängliga data inkluderar bokslutet även viss statistik som endast rör tidigare år. Se mer om detta i kapitel 1.

uppgår till 2 procent jämfört med 10 procent bland män. Detta kan sannolikt förklaras av att många fortfarande studerar eller befinner sig i etableringsfasen på arbetsmarknaden.

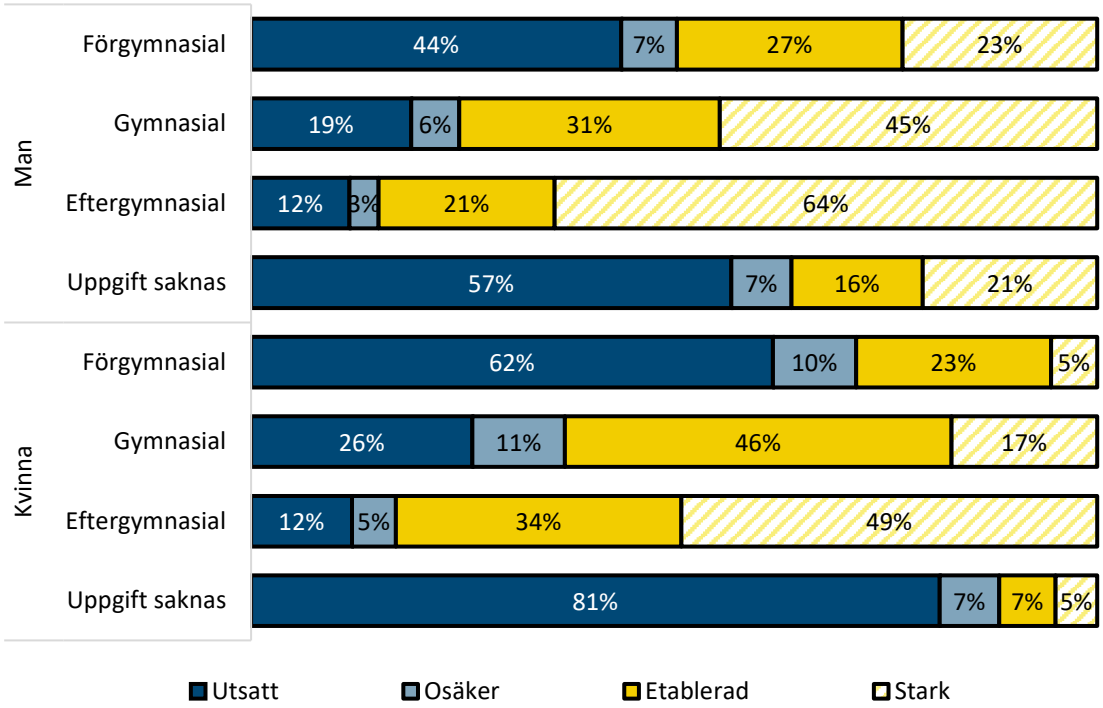
I åldersgruppen 25–34 år ökar andelen etablerade samtidigt som andelen utsatta minskar. Kvinnor är i denna åldersgrupp etablerade i högre grad än män, 45 procent jämfört med 35 procent. Även i de äldre åldersgrupperna är etablerad den vanligaste arbetsmarknadsställningen bland kvinnor.

Bland män i åldern 45–54 år klassificeras 63 procent som starka på arbetsmarknaden, medan motsvarande andel bland kvinnor är 46 procent. Män har därmed genomgående högre andelar med stark arbetsmarknadsställning i de äldre åldersgrupperna.

Utbildningsnivå har stor betydelse för möjligheterna att etablera sig på arbetsmarknaden. För att fördjupa analysen redovisas därför arbetsmarknadsställning uppdelat efter utbildningsnivå och kön. Figuren nedan visar hur invånarna fördelar sig mellan olika arbetsmarknadsställningar beroende på utbildningsbakgrund. Statistiken avser år 2023.[24]

[24] Detta bokslut fokuserar på år 2025. Som en följd av tillgängliga data inkluderar bokslutet även viss statistik som endast rör tidigare år. Se mer om detta i bilaga 1.

Figur 30. Andel (procent) invånare med respektive arbetsmarknadsställning, uppdelat på kön och utbildningsnivå[25]

Källa: SCB, bearbetad av särskild statistikverksamhet som hämtas från kommunens visualiseringsprogram Power BI

Arbetsmarknadsställningen är tydligt kopplad till utbildningsnivå. Personer med gymnasial eller eftergymnasial utbildning återfinns i betydligt större utsträckning i kategorierna etablerad eller stark, jämfört med personer med förgymnasial utbildning. Bland personer med förgymnasial utbildning är utsatt den vanligaste arbetsmarknadsställningen.

Bland personer med förgymnasial utbildning klassificeras 44 procent av männen och 62 procent av kvinnorna som utsatta på arbetsmarknaden. Samtidigt är andelen med stark arbetsmarknadsställning betydligt lägre än i övriga utbildningsgrupper, särskilt bland kvinnor där andelen uppgår till 5 procent jämfört med 23 procent bland män.

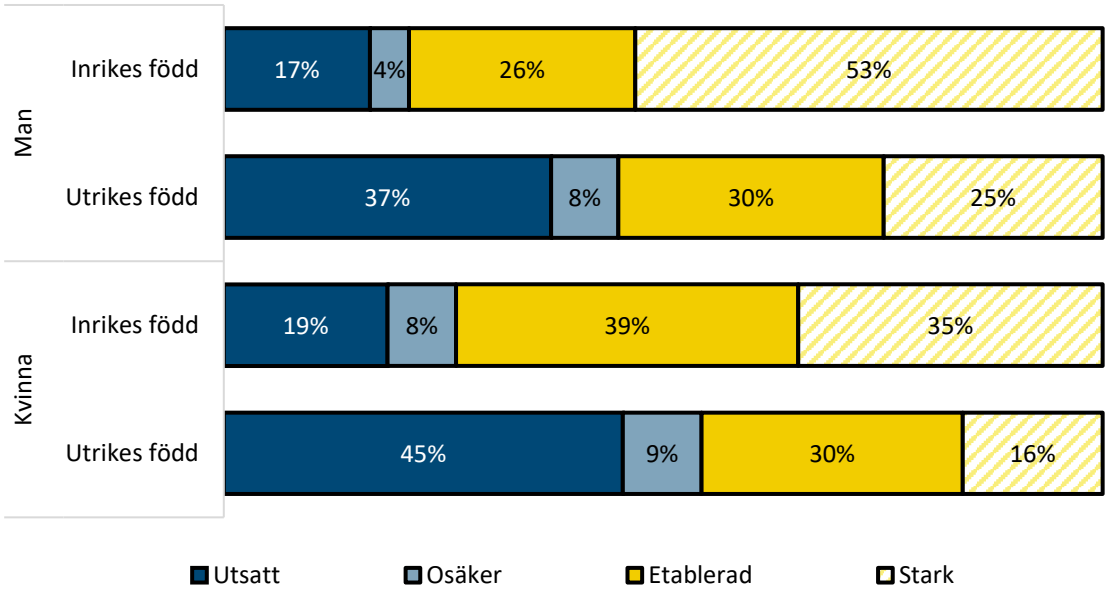
För personer med gymnasial utbildning är etablerad eller stark arbetsmarknadsställning betydligt vanligare. Bland män återfinns 76 procent i någon av dessa kategorier, jämfört med 63 procent bland kvinnor.

[25] Siffrorna i figuren är avrundade, varför de inte nödvändigtvis summerar till exakt 100 procent.

Bland personer med eftergymnasial utbildning har en majoritet en stark arbetsmarknadsställning. Andelen uppgår till 64 procent bland män och 49 procent bland kvinnor. Könsskillnaderna är därmed mindre än vid lägre utbildningsnivåer, men män har fortfarande oftare en stark arbetsmarknadsställning än kvinnor.

Det går även att se skillnader i invånares arbetsmarknadsställning utifrån födelseland. Figuren nedan visar hur stor andel invånare som är födda i eller utanför Sverige som har en utsatt, osäker, etablerad eller stark ställning på arbetsmarknaden. Statistiken är för 2023[26] och uppdelad utifrån kön.

Figur 31. Andel (procent) invånare med respektive arbetsmarknadsställning, uppdelat utifrån kön och födelseland[27]

Källa: SCB, bearbetad av särskild statistikverksamhet som hämtas från kommunens visualiseringsprogram Power BI

Figuren visar att arbetsmarknadsställningen skiljer sig tydligt mellan inrikes och utrikes födda invånare. En betydligt högre andel utrikesfödda invånare hade en utsatt ställning på arbetsmarknaden, medan inrikes födda oftare har en stark ställning på arbetsmarknaden.

[26] Detta bokslut fokuserar på år 2025. Som en följd av tillgängliga data inkluderar bokslutet även viss statistik som endast rör tidigare år. Se mer om detta i bilaga 1.
[27] Siffrorna i figuren är avrundade, varför de inte nödvändigtvis summerar till exakt 100 procent.

Bland utrikes födda hade 37 procent av männen och 45 procent av kvinnorna en utsatt arbetsmarknadsställning. Motsvarande andelar bland inrikes födda var 17 procent för män och 19 procent för kvinnor. Skillnaden mellan grupperna är därmed särskilt tydlig bland kvinnor. Samtidigt är en stark arbetsmarknadsställning betydligt vanligare bland inrikes födda. Bland inrikes födda män hade 53 procent en stark arbetsmarknadsställning, jämfört med 25 procent bland utrikes födda män. Bland kvinnor var motsvarande andelar 35 respektive 16 procent.

Workshopdeltagarna framhöll att resultaten ligger väl i linje med erfarenheterna från försörjningsstödsverksamheten. Utrikes födda är enligt deltagarna tydligt överrepresenterade bland mottagare av försörjningsstöd i kommunen. Mot denna bakgrund uttrycktes att förändrade och skärpta villkor inom SFI potentiellt kan komma att minska genomströmningen inom SFI, vilket i förlängningen kan påverka möjligheterna till etablering på arbetsmarknaden.

Samtidigt visar en kartläggning av försörjningsstödsverksamheten att gruppen utrikes födda generellt har en lägre utbildningsnivå än befolkningen i stort. I kartläggningen identifierades exempelvis många personer med kort eller ofullständig skolgång, och en betydande andel saknade formell utbildning helt. Workshopdeltagarna betonade att utbildningsnivå och etablering på arbetsmarknaden hänger nära samman, vilket bedöms bidra till den ekonomiska utsattheten.

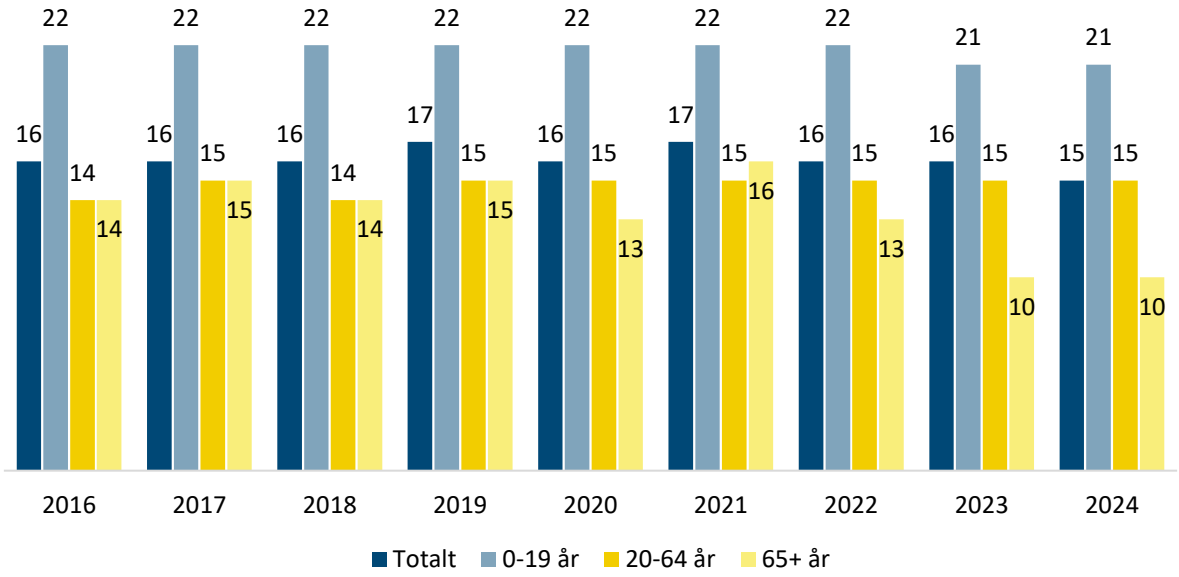
Deltagarna lyfter att kommunen står inför en situation där flera verksamheter har stora kompetens- och rekryteringsbehov, samtidigt som många personer står långt från arbete och studier. Enligt deltagarna behöver dessa utmaningar i högre grad ses som sammanlänkade. Kommunen och andra arbetsgivare beskrivs ha en viktig roll i att minska barriärer till arbete genom praktik, kompetensutveckling och andra insatser som kan underlätta inträdet på arbetsmarknaden för grupper som i dag har svårt att etablera sig.

Invånarnas ekonomiska standard varierar utifrån deras bakgrund

Ekonomiska resurser är en grundläggande förutsättning för människors levnadsvillkor och möjligheter att delta i samhället. Indikatorn definierar låg ekonomisk standard som att hushållets disponibla inkomst understiger 60 procent av medianinkomsten i Sverige.

[28] Figuren nedan visar andelen invånare med låg ekonomisk standard i olika åldersgrupper i Gävle kommun.

Figur 32. Andel (procent) invånare med låg ekonomisk standard, uppdelat på åldersgrupper

Källa: SCB, hämtad från Kolada

Figuren visar att den ekonomiska utsattheten är betydligt högre bland barn och unga än bland övriga åldersgrupper. Samtidigt har utvecklingen varit mer positiv bland äldre, medan situationen för barn och unga varit relativt oförändrad över tid.

Barn och unga har genomgående den högsta andelen med låg ekonomisk standard i Gävle kommun. Under hela perioden 2016–2024 har omkring var femte person i åldern 0–19 år levt i ett hushåll med låg ekonomisk standard. År 2024 uppgick andelen till 21 procent, vilket innebär att barn och unga fortsatt är den åldersgrupp som i högst grad berörs av ekonomisk utsatthet.

Den totala andelen invånare med låg ekonomisk standard har samtidigt varit relativt stabil över tid och varierat mellan 15 och 17 procent. Bakom den stabila utvecklingen finns dock skillnader mellan olika åldersgrupper. Bland personer i åldern 20–64 år har andelen legat relativt konstant omkring 14–15 procent under hela perioden.

[28] Se SCB, Andelen med låg ekonomisk standard ökar (scb.se). För 2021 låg gränsen för låg ekonomisk standard för en ensamstående person på 167 000 kronor per år, motsvarande 13 000 kronor per månad.

Den tydligaste förändringen syns bland personer som är 65 år eller äldre. Efter en ökning fram till 2021 minskade andelen med låg ekonomisk standard från 16 procent till 10 procent mellan 2021 och 2023 och låg kvar på samma nivå 2024. Gruppen 65 år eller äldre har därmed den lägsta andelen med låg ekonomisk standard vid slutet av perioden.

Mötesplatser och aktiviteter stärker äldres delaktighet

Under 2025 har arbetet för att göra Gävle till en mer äldrevänlig kommun fortsatt genom utveckling av mötesplatser, aktiviteter och samverkansinsatser som stärker social gemenskap och motverkar ofrivillig ensamhet.

Nya mötesplatser för seniorer har etablerats i flera stadsdelar i samverkan med pensionärsorganisationer och civilsamhället. I Bomhus har verksamhet fortgått tillsammans med Röda Korset genom stöd från kommunen och värdeöverföringsmedel. Finska träffpunkten har fått en nystart med flytten från City till Furugården i Valbo och flera nya besökare har hittat dit. Mötesplatserna har skapat möjligheter till meningsfull samvaro, fysisk aktivitet och delaktighet i lokalsamhället.

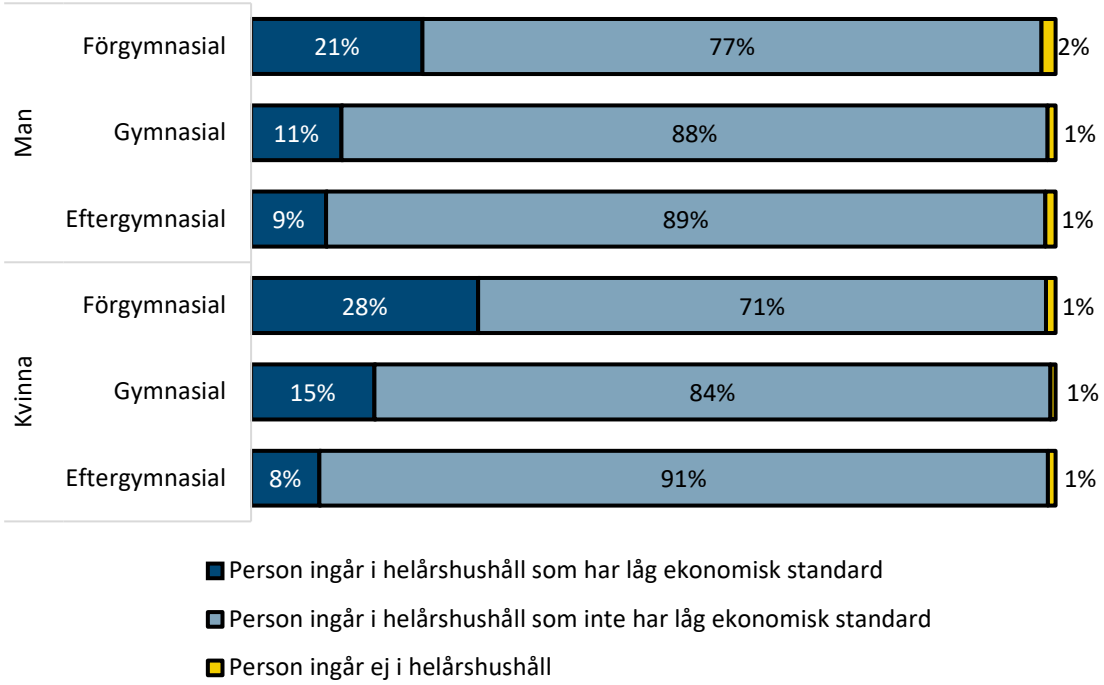
Under året genomfördes även seniorveckan Rörelse hela livet, där pensionärsorganisationer, RF-SISU, kommunen och lokala idrottsföreningar samverkade för att uppmuntra till fysisk aktivitet och gemenskap. FN:s internationella äldredag uppmärksammades också genom aktiviteter som skapade möten mellan föreningar och äldre invånare.

Kommunen har även utvecklat nya arbetssätt för att öka äldres delaktighet. Exempelvis har volontärverksamheten stärkts genom möjligheten att engagera sig som klassmormor eller klassmorfar i skolan. Testverksamhet har också bedrivits på Selggrens vård- och omsorgsboende i syfte att öppna verksamheten som en mötesplats för seniorer som bor i närområdet.

För att synliggöra skillnader i ekonomiska villkor mellan olika grupper innehåller bokslutet även fördjupade analyser av låg ekonomisk standard utifrån utbildningsnivå. Figurerna nedan visar hur förekomsten av låg ekonomisk standard varierar mellan olika grupper i Gävle kommun. Statistiken avser år 2023.[29]

[29] Detta bokslut fokuserar på år 2025. Som en följd av tillgängliga data inkluderar bokslutet även viss statistik som endast rör tidigare år. Se mer om detta i bilaga 1.

Figur 33. Andel (procent) invånare med eller utan låg ekonomisk standard, utifrån utbildningsnivå och kön[30]

Källa: SCB, bearbetad av särskild statistikverksamhet som hämtas från kommunens visualiseringsprogram Power BI

Figuren visar att personer med högre utbildning också hade en högre ekonomisk standard. Andelen personer som lever i hushåll med låg ekonomisk standard är högst bland personer med förgymnasial utbildning och lägst bland personer med eftergymnasial utbildning.

Bland män med förgymnasial utbildning lever 21 procent i hushåll med låg ekonomisk standard, jämfört med 11 procent bland män med gymnasial utbildning och 9 procent bland män med eftergymnasial utbildning. Motsvarande mönster återfinns bland kvinnor. Bland kvinnor med förgymnasial utbildning lever 28 procent i hushåll med låg ekonomisk standard, medan andelen är 15 procent bland kvinnor med gymnasial utbildning och 8 procent bland kvinnor med eftergymnasial utbildning.

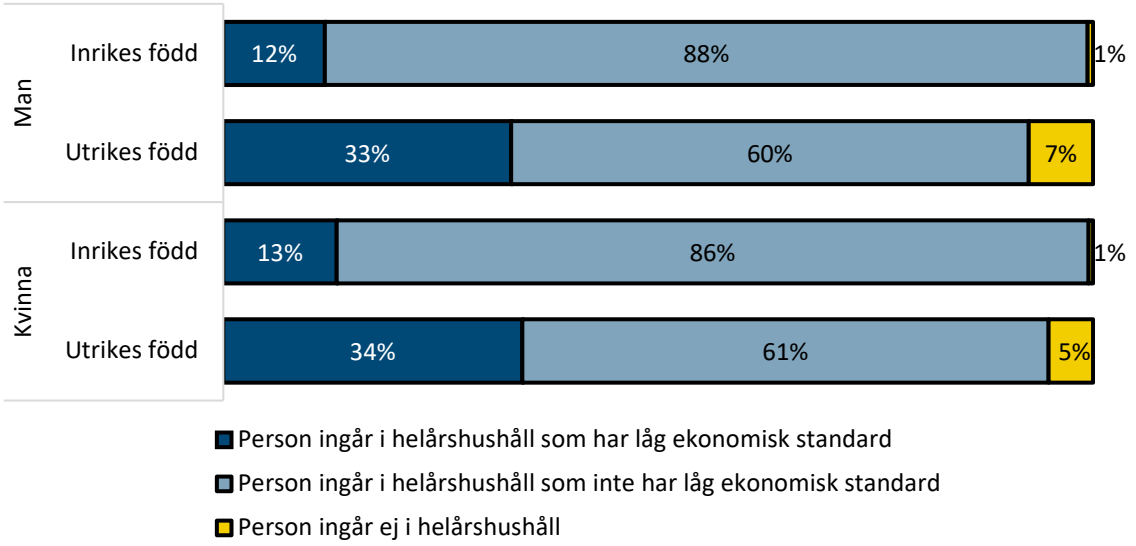
Kvinnor med förgymnasial utbildning utmärker sig som den grupp som har högst andel med låg ekonomisk standard. Samtidigt är skillnaderna mellan kvinnor och män små

[30] Siffrorna i figuren är avrundade, varför de inte nödvändigtvis summerar till exakt 100 procent. Statistik om ekonomisk standard avser samtliga invånare i kommunen.

bland personer med eftergymnasial utbildning, där omkring 8–9 procent lever i hushåll med låg ekonomisk standard.

Födelseland är en faktor som kan ha betydelse för individers ekonomiska förutsättningar. Figuren nedan visar andelen invånare med, respektive utan låg ekonomisk standard, uppdelat på kön och födelseland.

Figur 34. Andel (procent) invånare med eller utan låg ekonomisk standard, utifrån kön och födelseland [31]

Källa: SCB, bearbetad av särskild statistikverksamhet som hämtas från kommunens visualiseringsprogram Power BI

Figuren visar att låg ekonomisk standard är betydligt vanligare bland utrikes födda än bland inrikes födda. Bland utrikes födda lever omkring 33–34 procent i hushåll med låg ekonomisk standard, medan motsvarande andel bland inrikes födda uppgår till cirka 12–13 procent.

Bland män lever 33 procent av de utrikes födda i hushåll med låg ekonomisk standard, jämfört med 12 procent bland inrikes födda män. Ett liknande mönster återfinns bland kvinnor. Bland utrikes födda kvinnor lever 34 procent i hushåll med låg ekonomisk standard, medan motsvarande andel bland inrikes födda kvinnor är 13 procent.

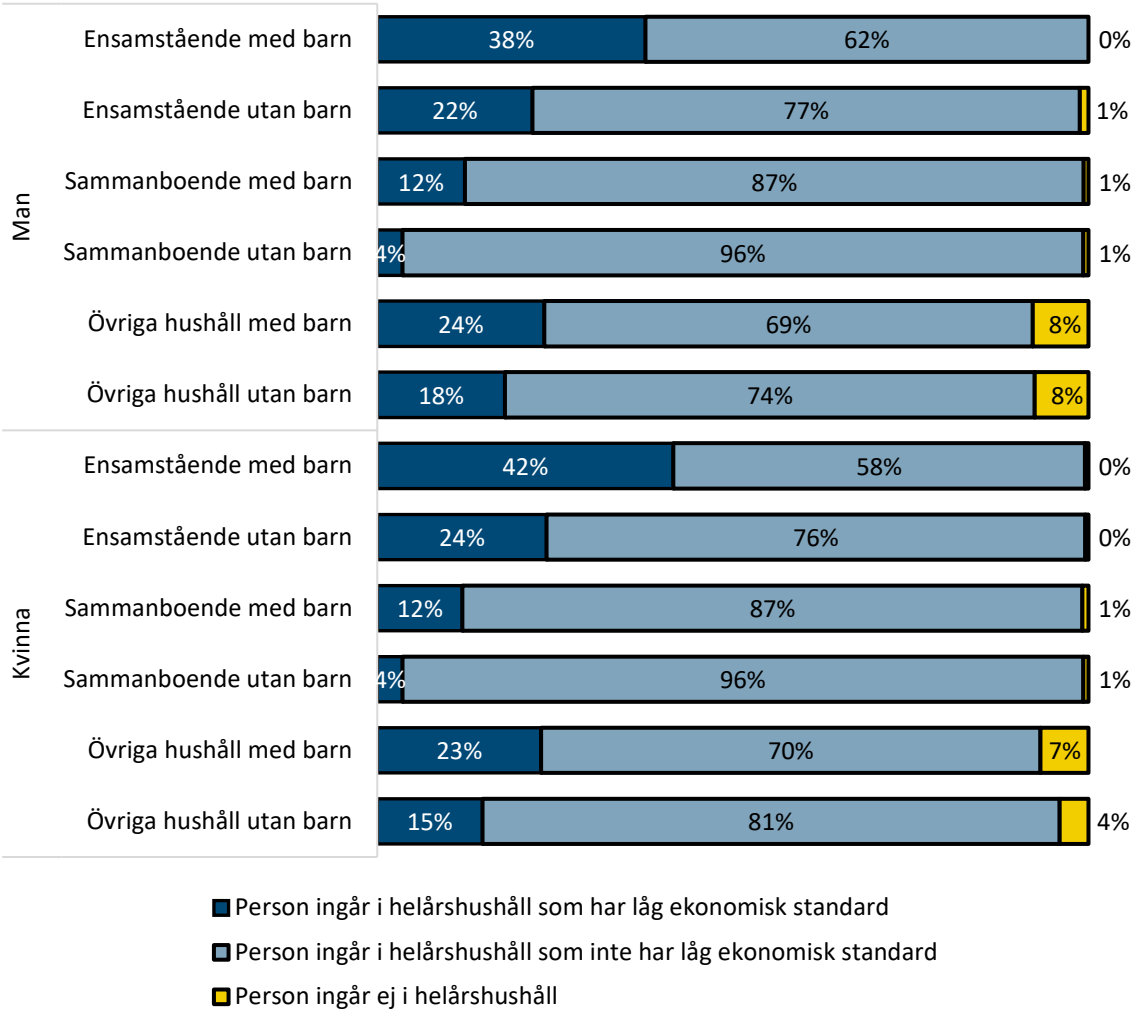
Skillnaderna mellan kvinnor och män är små inom respektive grupp, medan skillnaderna mellan inrikes och utrikes födda är tydliga. Figuren visar därmed att ekonomisk utsatthet

[31] Siffrorna i figuren är avrundade, varför de inte nödvändigtvis summerar till exakt 100 procent. Statistik om ekonomisk standard avser samtliga invånare i kommunen.

är betydligt vanligare bland utrikes födda än bland inrikes födda invånare i Gävle kommun.

Ekonomiska villkor varierar också mellan olika hushållstyper. Figuren nedan visar andelen invånare med respektive utan låg ekonomisk standard utifrån kön och boendeform.

Figur 35. Andel (procent) invånare med eller utan låg ekonomisk standard, utifrån kön och boendeform[32]

Källa: SCB, bearbetad av särskild statistikverksamhet som hämtas från kommunens visualiseringsprogram Power BI

[32] Siffrorna i figuren är avrundade, varför de inte nödvändigtvis summerar till exakt 100 procent. Statistik om ekonomisk standard avser samtliga invånare i kommunen.

Figuren visar att förekomsten av låg ekonomisk standard varierar tydligt mellan olika hushållstyper. Ensamstående med barn har den högsta andelen med låg ekonomisk standard, medan samboende utan barn har den lägsta andelen.

Bland ensamstående med barn lever 42 procent av kvinnorna och 38 procent av männen i hushåll med låg ekonomisk standard. Även bland ensamstående utan barn är andelen relativt hög. I denna grupp lever 24 procent av kvinnorna och 22 procent av männen i hushåll med låg ekonomisk standard. Lägst andel med låg ekonomisk standard återfinns bland sammanboende utan barn, där 4 procent av både kvinnor och män lever i hushåll med låg ekonomisk standard. Även bland sammanboende med barn är andelen relativt låg och uppgår till 12 procent för både kvinnor och män. Bland personer i övriga hushållstyper är andelen med låg ekonomisk standard högre än bland sammanboende men lägre än bland ensamstående. I dessa grupper lever mellan 15 och 24 procent i hushåll med låg ekonomisk standard.

Workshopdeltagarna beskriver att livsvillkoren varierar tydligt mellan olika delar av kommunen. Andersberg och Sätra nämns återkommande som områden där flera sociala och ekonomiska utmaningar sammanfaller. Denna bild bekräftas också av statistiken över ekonomisk standard på stadsdelsnivå (se bilaga 2), som visar betydande skillnader mellan olika delar av kommunen. Andersberg och Sätra tillhör de områden där andelen personer med låg ekonomisk standard är som högst, medan flera andra stadsdelar uppvisar betydligt lägre nivåer. Samtidigt betonas att skillnader också finns inom en och samma stadsdel.

4. Målområde icke-diskriminering

Det här kapitlet rör kommunens arbete inom målområdet icke-diskriminering. Målområdet handlar om att skapa ett inkluderande samhälle där alla invånare har möjlighet att vara delaktiga, utöva inflytande och ta del av kommunens verksamheter på lika villkor, genom tillgängliga miljöer, ett respektfullt bemötande och dialog mellan kommunen och invånarna. Det finns två programmål för detta målområde: Gävle kommunkoncerns verksamheter arbetar rättighetsbaserat samt Gävle kommunkoncerns verksamheter har ett respektfullt bemötande utifrån ett inkluderande förhållningssätt.

I det sociala hållbarhetsprogrammet ges en förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen, som innebär att någon missgynnas eller kränks utifrån de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.[33] I läsningen av detta kapitel är det viktigt att ha i åtanke att icke-diskriminering på så sätt kopplar an till övriga målområden i programmet. Statistik och resonemang som rör icke-diskrimineringsfrågor finns därför inte bara i detta kapitel, utan på andra ställen i bokslutet. Det gäller till exempel de skillnader mellan olika grupper som presenteras under övriga målområden, som skillnader mellan utrikes och inrikes födda personer eller kvinnor och män.

Inom målområdet följer bokslutet upp tre indikatorer:

- Invånare 16–84 år som utsatts för kränkande behandling eller bemötande under de senaste tre månaderna
- Invånare 18 år eller äldre som har blivit bemött mycket eller ganska bra av tjänstepersonen vid kommunen
- Unga (13–19 år) som har upplevt under de senaste månaderna att de har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att de mått dåligt

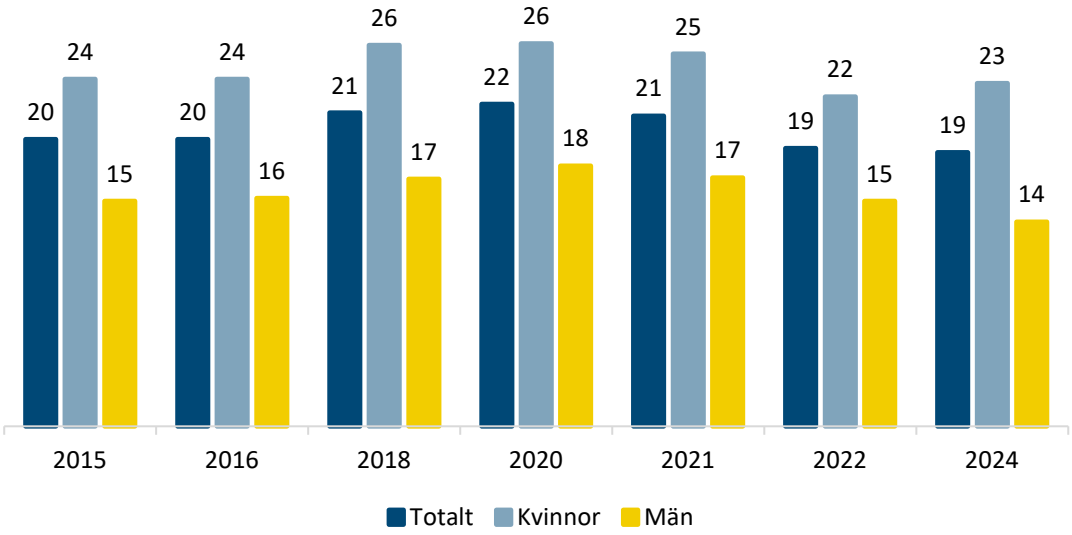
Kvinnor uppger oftare kränkande behandling än män

Att invånare inte utsätts för kränkande behandling eller bemötande är en viktig del av ett inkluderande samhälle där alla behandlas med respekt och på lika villkor. En indikator

[33] Se Gävle kommuns sociala hållbarhetsbokslut 2025, sida 39.

för icke-diskriminering är därför andelen invånare som uppger att de under de senaste tre månaderna har utsatts för kränkande behandling eller bemötande. Uppgifterna bygger på Folkhälsomyndighetens undersökning *Hälsa på lika villkor* och avser personer i åldern 16–84 år. Figuren nedan visar andelen invånare i Gävle kommun som svarat att de blivit utsatta någon gång eller flera gånger under den senaste tremånadersperioden, uppdelat på kön.

Figur 36. Andel (procent) invånare 16–84 år som utsatts för kränkande behandling eller bemötande under de senaste tre månaderna

Källa: Hälsa på lika villkor (genomförs på uppdrag av Folkhälsomyndigheten), hämtad från Kolada

Andelen invånare som uppger att de har utsatts för kränkande behandling eller bemötande har varierat något över tid. Totalt ökade andelen från 20 procent 2015 till 22 procent 2020, men har därefter minskat och uppgick till 19 procent 2024.

Kvinnor uppger genomgående i högre grad än män att de har blivit utsatta för kränkande behandling eller bemötande. År 2024 var andelen 23 procent bland kvinnor, jämfört med 14 procent bland män. Skillnaden mellan kvinnor och män syns under hela perioden.

Språk- och kulturinsatser stärker delaktighet, lärande och inkludering

Under 2025 har Gävle kommun genomfört flera insatser för att stärka språk, läsande och kulturell delaktighet och inkludering för olika målgrupper. Arbetet har omfattat aktiviteter kopplade till nationella minoriteter, romsk inkludering, finskt språk och kultur samt språk- och läsfrämjande insatser för barn och unga.

Under Minoritetsveckan genomfördes bland annat en utställning om nationella minoritetsspråk på Fängelsemuseet, sagoläsning av romska sagor i förskolor och spridning av undervisningsmaterial till kommunens skolor. Syftet har varit att öka kunskapen om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt bidra till att motverka rasism och diskriminering.

Kommunen har även fortsatt arbetet med romsk inkludering genom verksamhet på fritidsgården Brynjan och genom romska kulturaktiviteter i kulturhuset Agnes. Genom samtal om skolgång, respekt för andra och möjligheten att påverka sitt eget liv har verksamheten syftat till att stärka ungas framtidstro och ansvarstagande samt ge stöd i att göra positiva livsval. Gruppen har varit öppen för alla ungdomar, oavsett bakgrund.

För att främja det finska språket har modersmålsverksamheten samverkat med andra finskspråkiga aktörer i kommunen. Modersmålselever har bland annat erbjudits finskspråkig teater, och genom projektet *Sverigefinska läsvänner* har barn och seniorer mötts för gemensam läsning och samtal på finska.

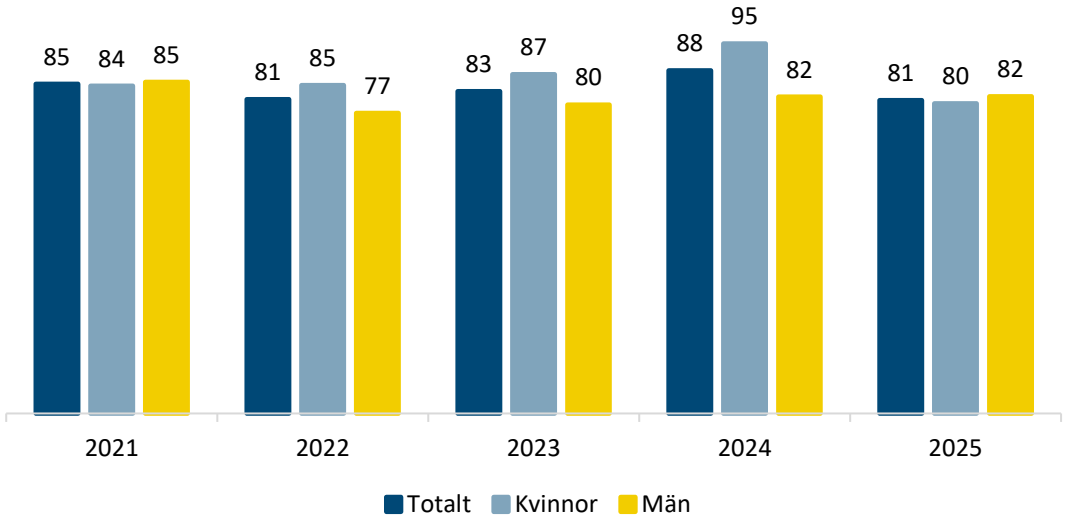
Språkutveckling har också varit en central del i flera bredare satsningar. Genom El Sistema i Sätra och Andersberg samt läsfrämjande insatser via bibliotekens uppsökande verksamhet och deras litteraturpedagog har barn och unga fått stärkt stöd i sin språk- och kunskapsutveckling. Under året genomfördes även en pilot tillsammans med Färnebo folkhögskola där profilkursen *Språk* prövades i Andersberg för att öka tillgängligheten till utbildning för områdets invånare.

De flesta upplever ett gott bemötande av tjänstepersoner, men skillnader finns mellan grupper

Ett respektfullt och inkluderande bemötande är en central del av kommunens arbete för icke-diskriminering. En indikator inom målområdet är därför andelen invånare som uppger att de har blivit mycket eller ganska bra bemötta av tjänstepersoner i kommunen.

Uppgifterna bygger på Medborgarundersökningen som genomförs av SCB och avser personer som varit i kontakt med kommunen. Figuren nedan visar utvecklingen över tid, uppdelat på kön.

Figur 37 Andel (procent) invånare 18 år eller äldre som har blivit bemött mycket eller ganska bra av tjänstepersonen vid kommunen

Källa: Medborgarundersökningen (genomförs av SCB)

År 2021 uppgav 85 procent att de blivit mycket eller ganska bra bemötta av kommunens tjänstepersoner. Efter en nedgång till 81 procent 2022 ökade andelen och nådde 88 procent 2024, vilket är den högsta nivån under perioden. I den senaste mätningen 2025 minskade andelen till 81 procent.

Kvinnor har tidigare uppgett ett mer positivt bemötande än män. År 2024 var andelen 95 procent bland kvinnor jämfört med 82 procent bland män. I mätningen 2025 syns däremot ingen sådan skillnad. Då uppgav 80 procent av kvinnorna och 82 procent av männen att de blivit mycket eller ganska bra bemötta.

Skillnader i upplevelsen av bemötande finns även mellan andra grupper i befolkningen. Personer i åldern 18–29 år samt 50–64 år uppger i högre utsträckning än övriga åldersgrupper att de blivit mycket eller ganska bra bemötta av kommunens tjänstepersoner. Lägst är andelen bland personer i åldern 30–49 år.

Upplevelsen av bemötande varierar också mellan olika delar av kommunen.[34] Invånare i centralorten uppger i högre utsträckning ett gott bemötande än personer bosatta i andra tätorter eller utanför tätort. Särskilt låg är andelen bland invånare i andra tätorter.

Det finns även skillnader utifrån funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättning uppger i lägre utsträckning än personer utan funktionsnedsättning att de blivit mycket eller ganska bra bemötta av kommunens tjänstepersoner. Skillnaderna utifrån utbildningsnivå och inkomst är däremot relativt små.

Kompetensutveckling stärker kommunens arbete för jämlikhet, inkludering och barns rättigheter

Under 2025 har Gävle kommun genomfört flera kompetenshöjande insatser för att stärka arbetet med jämlikhet, inkludering och mänskliga rättigheter i kommunens verksamheter. Genom diplomeringen Tre steg för ett bättre Gävle har medarbetare erbjudits kunskap om inkluderande bemötande, jämlikhet och icke-diskriminering med syfte att bidra till ett långsiktigt och hållbart arbete för jämställdhet, jämlikhet, mångfald och inkludering.

Parallellt har utbildningsinsatser om nationella minoriteter och minoritetslagstiftningen erbjudits till samtliga sektorer för att stärka kunskapen om nationella minoriteters rättigheter och kommunens ansvar.

Inom barnrättsområdet har kompetensutveckling om barnkonventionen och barnrätt genomförts inom kommunkoncernen. Under året har även material och andra kunskapshöjande insatser tagits fram för att stärka barnrättsperspektivet i verksamheterna, samtidigt som arbetet med stödmaterial för barnkonsekvensanalyser och prövning av barnets bästa har fortsatt.

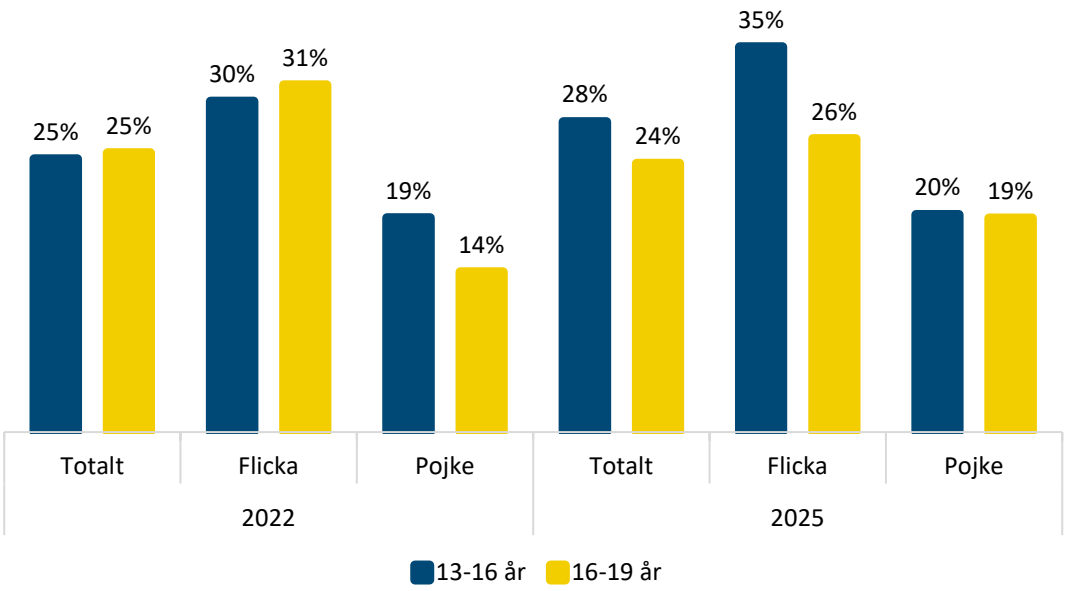
Många unga upplever orättvis behandling, särskilt yngre flickor

Upplevelser av orättvis behandling kan påverka ungas välbefinnande, delaktighet och tillit till samhället. En indikator för icke-diskriminering är därför andelen unga som uppger att de under de senaste månaderna blivit orättvist behandlade på ett sätt som fått dem

[34] Boendeort redovisas utifrån de svarandes självrapporterade uppgift i SCB:s Medborgarundersökningen. Respondenterna klassificeras utifrån om de uppger att de bor i kommunens centralort, i en annan tätort eller utanför tätort.

att må dåligt. Uppgifterna hämtas från ungdomsenkäten LUPP och avser unga i åldern 13–19 år. Figuren nedan visar resultaten uppdelat på ålder och kön.

Figur 38. Andel unga (13–19 år) som har upplevt under de senaste månaderna att de har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att de mått dåligt

Källa: Ungdomsenkäten LUPP (genomförs på uppdrag av Myndigheten för civilsamhälle och unga, mucf)

Yngre unga (13–16 år) uppger i högre grad än äldre unga (16–19 år) att de har blivit orättvist behandlade på ett sätt som fått dem att må dåligt. Bland unga i åldern 13–16 år ökade andelen från 25 procent 2022 till 28 procent 2025, medan andelen bland 16–19-åringar låg kvar på ungefär samma nivå.

Flickor uppger i högre grad än pojkar att de har blivit orättvist behandlade. År 2025 var andelen 35 procent bland flickor i åldern 13–16 år, jämfört med 20 procent bland pojkar i samma ålder. Skillnader mellan flickor och pojkar syns även bland unga i åldern 16–19 år, även om nivåerna där är något lägre.

5. Slutsatser och rekommendationer

Detta kapitel redovisar Rambolls samlade slutsatser och rekommendationer utifrån indikatorerna i årets bokslut och de perspektiv som framkommit i analysworkshopen. Slutsatserna tar avstamp i årets övergripande fråga: *Hur jämlika är livsvillkoren i Gävle?*

Årets slutsatser bygger på både årets datainsamling och de lärdomar som framkommit i tidigare bokslut. Förra årets iakttagelse att skillnader mellan grupper kvarstår fördjupas genom en analys av hur skillnader inom flera livsområden kan sammanfalla och förstärka varandra. På så sätt knyter vi an till teman som återkommit över tid, samtidigt som vi lyfter fram perspektiv som är särskilt framträdande i 2025 års bokslut. Genom att sätta årets resultat i ett längre perspektiv blir det möjligt att identifiera både kvarstående utmaningar och nya utvecklingsmöjligheter.

Sammanfattning

Utifrån bokslutet drar Ramboll följande slutsatser:

- Positiva resultat på kommunnivå kan dölja grupper och områden med större behov
- Ojämlikhet formas tidigt och påverkar människors livsvillkor över tid
- Kommunens arbete med data och analys ger nya möjligheter att förstå livsvillkor

Vi lämnar följande rekommendationer till Gävle kommun:

- Rikta uppföljning och insatser mot grupper och områden där flera utmaningar sammanfaller
- Stärk jämlika livsvillkor genom tidiga och samordnade insatser
- Stärk den organisatoriska förmågan att använda data i analys och beslut

Rambolls slutsatser och rekommendationer

Vi drar tre slutsatser om jämlikheten i livsvillkor i Gävle och om vilka utmaningar som blir särskilt viktiga i kommunens fortsatta arbete. För att omsätta slutsatserna i det fortsatta arbetet lämnar Ramboll även tre rekommendationer till Gävle kommun.

Slutsats 1: Positiva resultat på kommunnivå kan dölja grupper och områden med större behov

Utifrån detta bokslut drar Ramboll slutsatsen att de övergripande resultaten för Gävle kommun i flera avseenden ger en positiv eller stabil bild av utvecklingen, men att dessa resultat inte fullt ut fångar skillnader i livsvillkor mellan olika grupper av invånare. Flera indikatorer visar en positiv utveckling på kommunnivå. Den upplevda otryggheten i mörker har minskat, andelen barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd har sjunkit och en majoritet av barn och unga skattar sitt liv och sina fritidsmöjligheter positivt. Samtidigt visar bokslutet att den övergripande utvecklingen inte speglar alla delmålgrupper i kommunen, och att livsvillkoren inte är jämlika.

I flera av indikatorerna framträder skillnader utifrån exempelvis kön, ålder, utbildningsnivå, ekonomiska förutsättningar, funktionsnedsättning, födelseland och bostadsområde. Vissa grupper har större utmaningar än andra. Det gäller exempelvis barn och unga med omfattande stödbehov, personer med svag etablering på arbetsmarknaden och invånare i områden där flera former av utsatthet sammanfaller.

Årets bokslut visar också att ojämlikhet i livsvillkor sällan kan förstås utifrån en enskild faktor. Ekonomiska förutsättningar, utbildning, hälsa, trygghet, delaktighet och möjligheten till en meningsfull fritid påverkar varandra genom livet och kan tillsammans skapa både möjligheter och hinder. Bokslutet visar att samma grupper och bostadsområden ofta återkommer i statistiken inom flera olika områden, vilket tyder på att olika former av utsatthet kan sammanfalla och förstärka varandra. Samtidigt visar bokslutet inte på enkla orsaksförhållanden, utan snarare på komplexa samband mellan olika livsvillkor. Detta ligger i linje med nationell kunskap som visar att ekonomiska, sociala och hälsomässiga skillnader ofta sammanfaller och påverkar människors

möjligheter att ta del av utbildning, arbete, god hälsa och andra viktiga resurser på lika villkor. [35]

Rekommendation: Rikta uppföljning och insatser mot grupper och områden där flera utmaningar sammanfaller

Rambolls rekommendation är att kommunen i högre grad kompletterar uppföljningen av utvecklingen på kommunnivå med utvecklade analyser som synliggör skillnader mellan grupper och områden. Årets bokslut visar att positiva resultat på totalnivå inte nödvändigtvis innebär att utvecklingen är positiv för alla invånare. Tvärtom framträder skillnader i livsvillkor mellan olika grupper, samtidigt som flera indikatorer pekar på att olika former av utsatthet ofta sammanfaller och förstärker varandra.

Ett viktigt steg framåt är därför att systematiskt identifiera vilka grupper som inte omfattas av en generell positiv utveckling. Det kan exempelvis handla om barn och unga med låg livstillfredsställelse, unga som står utanför arbete och studier, hushåll med små ekonomiska marginaler eller personer som är högt belånade trots att de inte mottar ekonomiskt bistånd eller personer vars stödbehov ännu inte har identifierats. För dessa grupper bör kommunen analysera vilket stöd som finns tillgängligt, vilka hinder som begränsar möjligheterna att ta del av stödet och i vilken utsträckning behoven möts på ett sammanhållet sätt.

I arbetet behöver särskild uppmärksamhet riktas mot individer där olika utmaningar sammanfaller eller påverkar varandra. När olika delar av behovsbilden hanteras av olika verksamheter eller huvudmän finns en risk att individer faller mellan olika aktörers uppdrag och ansvar. Kommunens verksamheter möter exempelvis personer vars psykiska hälsa, ekonomiska situation, utbildning eller etablering på arbetsmarknaden påverkar varandra och där ingen enskild aktör ensam kan möta hela behovsbilden. Det gör fungerande samverkansformer, både inom kommunen och med exempelvis Region Gävleborg, särskilt viktiga.

Årets bokslut visar samtidigt att skillnader i livsvillkor finns både mellan grupper och mellan olika delar av kommunen. I analysen återkommer samma områden inom flera delar av statistiken, vilket tyder på att ekonomiska, sociala och hälsomässiga utmaningar i vissa fall sammanfaller geografiskt. Ramboll rekommenderar därför att kommunen fortsätter utveckla kunskapen om hur olika livsvillkor samvarierar mellan grupper och

[35] Institutet för mänskliga rättigheter. *Årsrapport 2026*. Lund: Institutet för mänskliga rättigheter, 2026.

områden och använder denna kunskap som underlag för prioriteringar inom verksamhetsutveckling, samhällsplanering och resursfördelning. Ett mer riktat arbetssätt innebär inte att den kommunövergripande uppföljningen ska ersättas. Den behöver snarare kompletteras för att säkerställa att de grupper eller områden där utvecklingen är svagare eller behoven större uppmärksammas. På så sätt kan kommunen stärka förutsättningarna för mer träffsäkra insatser och ett långsiktigt arbete för mer jämlika livsvillkor.

Slutsats 2: Ojämlikhet formas tidigt och påverkar människors livsvillkor över tid

Utifrån detta bokslut drar Ramboll slutsatsen att många av de skillnader i livsvillkor som syns bland vuxna har sin grund tidigt i livet. I likhet med nationell forskning visar årets bokslut att barns och ungas uppväxtvillkor har betydelse för deras framtida möjligheter till utbildning, arbete, hälsa och ekonomisk trygghet.[36, 37] Skillnader i livsvillkor tar sig uttryck redan under uppväxten och riskerar att följa med genom livet om de inte motverkas.

Mönstret framträder särskilt tydligt inom utbildningsområdet. Skillnader i uppväxtvillkor kan få betydelse för skolresultat, fortsatta studier, etablering på arbetsmarknaden och möjligheten till egen försörjning. Samtidigt visar bokslutet att dessa frågor sällan förekommer isolerat, utan formas genom ett samspel mellan flera delar av människors livssituation. Gymnasiebehörigheten är exempelvis högre bland elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning, samtidigt som resultaten varierar mellan skolor. Behörigheten till gymnasiet kan därmed ses både som ett resultat av de villkor barn växer upp under och som en viktig förutsättning för framtida utbildning, etablering på arbetsmarknaden och ekonomisk självständighet. Årets bokslut visar också skillnader mellan barn och unga när det gäller hälsa, livstillfredsställelse och fritidsmöjligheter. Resultaten indikerar att barns och ungas förutsättningar inte är likvärdiga och att skillnader som uppstår tidigt riskerar att få långsiktiga konsekvenser.

Workshopdiskussionerna om unga som varken arbetar eller studerar illustrerar också hur tidiga livsvillkor kan påverka utvecklingen längre fram i livet. Deltagarna beskrev hur

[36] Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). En sammanfattad bild av ungas levnadsvillkor i Sverige – Ung idag 2025:1. Stockholm: MUCF, 2025.
[37] Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Olika plats – olika liv. Unga och socioekonomisk ojämlikhet (Fokus 25). Stockholm: MUCF, 2025.

psykisk ohälsa, bristande skolgång, familjesituation och tillgång till stöd tillsammans kan påverka vägen till fortsatta studier, arbete och egen försörjning. Samtidigt framträder en paradox där kommunen, liksom många andra kommuner, står inför betydande kompetensförsörjningsutmaningar samtidigt som det finns unga som inte etablerar sig i vare sig utbildning eller arbetsliv. Samtidigt visar exempelvis Ungdomsbarometerns undersökningar att ungas syn på den egna framtiden hänger samman med frågor om utbildning, arbete och ekonomisk trygghet. Att unga ser möjligheter och kan föreställa sig en positiv framtid kan påverka såväl skolengagemang och välbefinnande som förutsättningarna att fullfölja utbildning och etablera sig i arbetslivet. Detta understryker betydelsen av tidiga och förebyggande insatser som stärker barns och ungas möjligheter att fullfölja sin utbildning och etablera sig i samhället.

Exempelvis Ungdomsbarometerns undersökningar visar att ungas syn på den egna framtiden hänger samman med frågor om utbildning, arbete och ekonomisk trygghet betydelsen av framtidstro och upplevda möjligheter.[38] Att unga ser möjligheter och kan föreställa sig en positiv framtid kan påverka såväl skolengagemang och välbefinnande som förutsättningarna att fullfölja utbildning och etablera sig i arbetslivet. Detta understryker betydelsen av tidiga och förebyggande insatser som stärker barns och ungas möjligheter att fullfölja sin utbildning och etablera sig i samhället.

Årets bokslut visar att skillnader i hälsa, utbildning, trygghet och etablering på arbetsmarknaden sällan uppstår isolerat i vuxen ålder, utan ofta formas genom erfarenheter och förutsättningar tidigare i livet. Ett starkt fokus på barns och ungas uppväxtvillkor är därför centralt för att minska ojämlikhet på längre sikt.

Rekommendation: Stärk jämlika livsvillkor genom tidiga och samordnade insatser

Ramboll rekommenderar att kommunen fortsätter utveckla ett långsiktigt arbete för jämlika livsvillkor genom tidiga, samordnade och förebyggande insatser från tidig ålder. Årets bokslut visar att många av de skillnader som återfinns inom utbildning, hälsa, trygghet och etablering på arbetsmarknaden grundläggs tidigt i livet och riskerar att påverka människors möjligheter långt in i vuxenlivet.

Förskolan och skolan har en central kompensatorisk betydelse, men kan inte ensamma utjämna skillnader i livsvillkor. Ramboll rekommenderar därför att kommunen prioriterar

[38] Ungdomsbarometern. (2026). Generationsrapporten 2026. Stockholm: Ungdomsbarometern.

och fortsätter utveckla samverkan mellan förskola, skola, elevhälsa, socialtjänst, kultur- och fritidsverksamhet, hälso- och sjukvård samt andra relevanta aktörer. Genom att identifiera och möta behov tidigt, och genom att samordna insatser kring barn och ungas hela livssituation, ökar förutsättningarna att förebygga mer långvariga utmaningar senare i livet. Ett sådant arbetssätt kan samtidigt minska risken att behov faller mellan olika verksamheters och huvudmäns ansvarsområden.

Ramboll ser också behov av ett starkare fokus på övergången mellan utbildning och arbetsliv. Årets bokslut visar, samtidigt som många arbetsgivare står inför kompetensförsörjningsutmaningar, att det finns unga som varken arbetar eller studerar och grupper som står långt från arbetsmarknaden. Kommunen bör därför fortsätta utveckla samverkan mellan utbildning, arbetsmarknadsinsatser och arbetsgivare för att stärka vägarna till arbete och egen försörjning. Det kan handla om att skapa mer sammanhängande stödprocesser från utbildning till arbete och säkerställa att personer som riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden får samordnat stöd från relevanta aktörer.

Ett livsloppsperspektiv innebär samtidigt att tidiga insatser inte bara ska ses som ett stöd till den enskilda individen, utan också som en långsiktig investering i kommunens sociala hållbarhet och framtida kompetensförsörjning. Genom att stärka barns och ungas möjligheter att lyckas i skolan, etablera sig i arbetslivet och uppnå god hälsa kan kommunen bidra till mer jämlika livsvillkor och minska behovet av mer omfattande insatser längre fram i livet.

Slutsats 3: Kommunens arbete med data och analys ger nya möjligheter att förstå livsvillkor

Under de senaste åren har Gävle kommun utvecklat arbetet med att ta fram, visualisera och tillgängliggöra statistik om social hållbarhet. Genom nya indikatorer, visualiseringar och analysverktyg Power BI finns idag bättre möjligheter än tidigare att följa skillnader i livsvillkor mellan grupper och geografiska områden.

Samtidigt visar arbetet med årets bokslut att tillgång till data inte automatiskt leder till ett mer kunskapsbaserat arbetssätt. För att statistik ska bidra till verksamhetsutveckling krävs inte bara att data finns tillgänglig, utan också att den analyseras, diskuteras och omsätts i prioriteringar och beslut. Analysworkshopen visar att statistik kan fungera som ett viktigt underlag för gemensam reflektion och förståelse, men också att det behövs

förutsättningar i organisationen för att tolka resultat, identifiera orsaker och bedöma vilka åtgärder som är mest angelägna.

Rekommendation: Stärk den organisatoriska förmågan att använda data i analys och beslut

Ramboll rekommenderar att kommunen fortsätter utveckla sitt datadrivna arbete genom att stärka kopplingen mellan uppföljning, analys, beslutsfattande och styrning. Under de senaste åren har kommunen byggt upp en omfattande kunskapsbas genom indikatorer, statistik och visualiseringar. Nästa steg handlar i högre grad om att säkerställa att denna kunskap används systematiskt som underlag för prioriteringar, verksamhetsutveckling och resursfördelning, samt stärka kommunens förmåga att använda den kunskap som redan finns som stöd för styrning, verksamhetsutveckling och långsiktiga prioriteringar.

I en kommun som följer ett stort antal mål, program och indikatorer blir det särskilt viktigt att skapa gemensamma arbetssätt för hur resultat analyseras, diskuteras och omsätts i beslut. Statistik behöver inte bara beskriva utvecklingen utan också bidra till en ökad förståelse för varför skillnader uppstår, vilka grupper som påverkas och vilka insatser som kan förväntas ge störst effekt.

För att stärka detta arbete rekommenderar Ramboll att kommunen fortsätter utveckla den analytiska kompetensen i organisationen, samt att omsätta det datadriva analysarbetet i beslut och prioriteringar. Det kan exempelvis handla om kompetensutvecklingsinsatser för chefer och medarbetare, utvecklade forum för gemensam analys mellan verksamheter samt ett tydligare fokus på hur kunskap används i styr- och planeringsprocesser. Genom att kombinera statistik med verksamheternas erfarenheter och andra kunskapsunderlag kan kommunen skapa bättre förutsättningar för träffsäkra prioriteringar och långsiktig utveckling. På så sätt kan statistik i högre grad fungera som ett aktivt stöd för beslut och förändringsarbete, snarare än enbart som uppföljning av redan genomförda insatser.

Bilaga 1 – Metodbeskrivningar

I denna bilaga finns mer detaljerade metodbeskrivningar. Först finns en lista över de funktioner som medverkat i gruppintervjuerna för bokslutet. Därefter följer beskrivningar av den kvantitativa analys som har ingått i bokslutet. Sist i bilagan finns ett avsnitt med definitioner av indikatorn för invånarnas ställning på arbetsmarknaden.

Deltagare i analysworkshop

Hållbarhetschef, Styrning och stöd Gävle (1)

Strateg, Styrning och stöd Gävle (2)

Enhetschef HR, Styrning och stöd Gävle

Brottsförebyggande strateg, Styrning och stöd Gävle

Planeringsstrateg, Styrning och stöd Gävle

Verksamhetschef grundskola, Utbildning Gävle

Enhetschef elevhälsa, Utbildning Gävle

Samordnare, Utbildning Gävle

Fritidschef, Livsmiljö Gävle

Kulturchef, Livsmiljö Gävle

Enhetschef tekniska, Livsmiljö Gävle

Verksamhetschef vuxenutbildning, Välfärd Gävle

Avdelningschef individ, familj och arbete, Välfärd Gävle

Verksamhetschef vuxen, Välfärd Gävle

Verksamhetschef socialpsykiatri, Välfärd Gävle

Urvalet av indikatorer har gjorts i nära dialog med Gävle kommun

I detta bokslut har indikatorerna valts ut utifrån perspektivet *Hur jämlika är livsvillkoren i Gävle?* Perspektivet syftar till att belysa hur livsvillkor och möjligheter skiljer sig åt mellan olika grupper av invånare och mellan olika delar av kommunen. Det innebär att vi har valt indikatorer som beskriver centrala förutsättningar för ett gott liv, såsom ekonomisk

standard, utbildning, arbete, boende, hälsa och icke-diskriminering. Särskild vikt har lagts vid indikatorer som synliggör skillnader mellan grupper utifrån exempelvis kön, ålder, födelseland, utbildningsnivå eller socioekonomiska förutsättningar. Genom att jämföra utfall mellan grupper möjliggör indikatorerna en analys av hur jämlika livsvillkoren är i kommunen. Däremot har indikatorer som i första hand fokuserar på interna processer, organisatorisk uppföljning eller verksamhetsstyrning bedömts som mindre relevanta för bokslutets övergripande frågeställning och har därför valts bort.

För att bidra med en mer nyanserad bild av livsvillkoren i Gävle innehåller bokslutet även ett antal fördjupade indikatorer. Dessa används för att belysa skillnader mellan olika grupper av invånare, exempelvis utifrån kön, ålder, födelseland, utbildningsnivå, inkomst eller socioekonomiska förutsättningar. Syftet är att ge en fördjupad förståelse av hur livsvillkor och möjligheter varierar mellan olika grupper och därigenom komplettera bilden som framkommer genom hållbarhetsprogrammets ordinarie indikatorer. De fördjupade indikatorerna bygger huvudsakligen på statistik från kommunens arbete med visualisering och analys i Power BI, där flera datakällor kan analyseras utifrån olika bakgrundsfaktorer. I nuläget finns dock endast statistik som rör några av de målområden och programmål som finns i hållbarhetsprogrammet. Arbetet med att sammanställa och visualisera statistik i Power BI är dock pågående, varför det successivt tillkommer ny statistik som kan användas framöver. I vissa fall har statistiken även kompletterats med uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB) för att möjliggöra ytterligare analyser och jämförelser. Urvalet av indikatorer har utgått från bokslutets fokus på jämlika livsvillkor samt tillgången till relevant och tillförlitlig statistik.

Indikatorerna visar förändring över tid för Gävle kommun

Bokslutet inkluderar statistik för indikatorerna i hållbarhetsprogrammet för åren 2015–2025. Det bygger vidare på tidsserien från bokslutet för 2023, som var det första bokslutet som omfattade en så lång period. Syftet med tidsserien är att synliggöra eventuella förändringar över tid vilket är viktigt eftersom arbetet med social hållbarhet ofta är komplext och det kan ta tid innan resultaten av genomförda insatser syns. Ytterligare motiv till att visa utvecklingen från 2015 är att det sociala hållbarhetsprogrammet utformades med utgångspunkt i statistik från 2015.

För de fördjupade indikatorerna, som är hämtade från Power BI, synliggörs inte utveckling över tid utan statusen för ett visst år. Vid tidpunkten för datautdrag till bokslutet

var den senaste tillgängliga datan i Power BI från 2023 eller 2024, vilket är anledningen till att den används i bokslutet även om fokus i övrigt ligger på 2025. Det finns även data för tidigare år, men vi väljer att endast inkludera den senaste datan för 2023 eller 2024. Det beror på att flera av de fördjupande indikatorerna redovisas med flera skärningar samtidigt, till exempel utbildningsnivå utifrån kön och födelseregion. Det skulle därför vara svårt att också lägga till ett tidsperspektiv utan att indikatorn blir svårtolkad och flyttar fokus från syftet med de fördjupande indikatorerna, som är att visa skillnader mellan grupper. Därtill rör indikatorerna ofta långsamma förändringar, vilket gör att vi bedömer att en jämförelse mellan enstaka år inte skulle ge något ytterligare analysvärde i det här fallet.

I tidigare bokslut 2022 och 2023 inkluderades statistik för respektive indikator för både Gävle kommun och ett genomsnitt för övriga riket. Syftet med detta var att möjliggöra jämförelser och sätta de olika siffrorna i perspektiv. I 2024 och 2025 års bokslut inkluderar vi endast statistik för Gävle kommun. Det beror på att jämförelser med det nationella genomsnittet inte bedömdes tillföra tillräckligt analysvärde i årets bokslut. Det kan finnas många olika orsaker till att siffror för Gävle kommun liknar eller skiljer sig från riket, och utan en mer djupgående analys går det inte att säga vad skillnaderna beror på. Statistiken ger därför inte underlag för entydiga jämförelser mellan Gävle och det nationella genomsnittet; det saknas tillräcklig statistisk grund för att med säkerhet dra sådana slutsatser. Mot bakgrund av detta har vi valt att i stället rikta fokus mot att beskriva läget i Gävle kommun.

Flera indikatorer utgår från SCB:s medborgarundersökning som förändrades 2021

Flera indikatorer i bokslutet utgår från medborgarundersökningen, som genomförs varje år av SCB. Urvalet till medborgarundersökningen görs genom ett slumpmässigt representativt urval av kommuninvånarna, med målet att närma sig de korrekta svarsandelarna så mycket som möjligt utan att behöva skicka enkäten till samtliga invånare i Gävle kommun.

2021 genomförde SCB vissa förändringar av medborgarundersökningen. Detta resulterade i förändrade frågor och svarskalor, där svaren från 2021 redovisas i andelar. Som en konsekvens kunde indikatorer baserade på index inte längre redovisas och vissa indikatorer var tvungna att ses över och ersättas, där det var möjligt. Detta påverkade

även möjligheten att redovisa indikatorer baserade på medborgarundersökningen före 2021.

Definitioner av ställning på arbetsmarknaden

I kapitel 3 om jämställda och jämlika villkor finns en indikator som rör invånarnas ställning på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadsställningen delas här in i fyra kategorier, med följande definitioner:

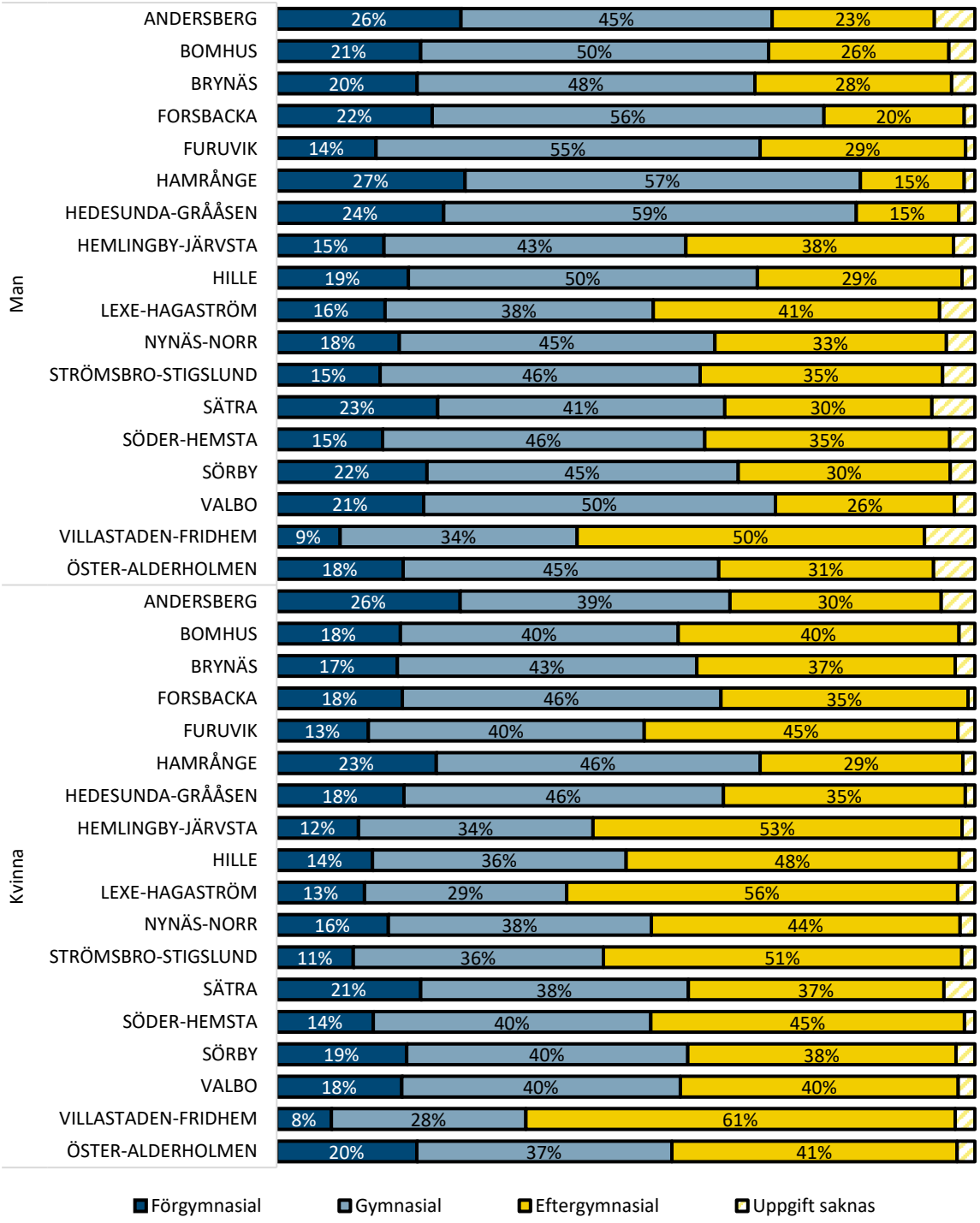
- Stark: Över eller lika med övre inkomstgräns, ingen arbetslöshetstid, ej klassad som studerande.
- Etablerad: Över eller lika med medelinkomstgräns, ingen arbetslöshetstid, ej klassad som studerande.
- Osäker: Över eller lika med lägre inkomstgräns, ingen arbetslöshetstid, ej klassad som studerande eller över eller lika med medelinkomstgräns, arbetslös mindre än eller lika med 9 månader, ej klassad som studerande.
- Utsatt: Under lägre inkomstgräns, ingen arbetslöshetstid, ej klassad som studerande eller under medelinkomstgräns, arbetslös mindre än eller lika med 9 månader, ej klassad som studerande eller arbetslös mer än 9 månader, ej klassad som studerande.

Indikatorn är utvecklad av Ramboll i ett separat uppdrag för Gävle kommun. För att ge användbara indikatorer med bred täckning har Ramboll utgått från hur indikatorerna kan beskriva en individs ställning på arbetsmarknaden. Den primära indikatorn som Ramboll har definierat baseras på invånarnas förvärvsinkomst och arbetslöshetstid. Kategoriseringarna har tagits fram i samråd med Gävle kommun och liknar SCB:s etableringsmått på individers arbetsmarknadsställning, både i sina grupperingar och sina definitioner.

De data som använts för att ta fram indikatorerna kommer från Regiondatabasen och specifikt Sysselsättningsdatabasen. Denna beställs årligen från SCB och levereras genom SuperCROSS, ett verktyg för att ta ut mikrodata inuti den virtuella miljön MONA. När Sysselsättningsdatabasen genomgår sin årliga uppdatering så sker det med data som gällde vid årsslut två kalenderår tidigare. Den uppdateringen är en utdragen process som påbörjas under våren och avslutas under sensommaren eller början av hösten. Det innebär att den data som funnits tillgänglig under detta projekt refererar till Gävles arbetsmarknadssituation vid slutet av 2023.

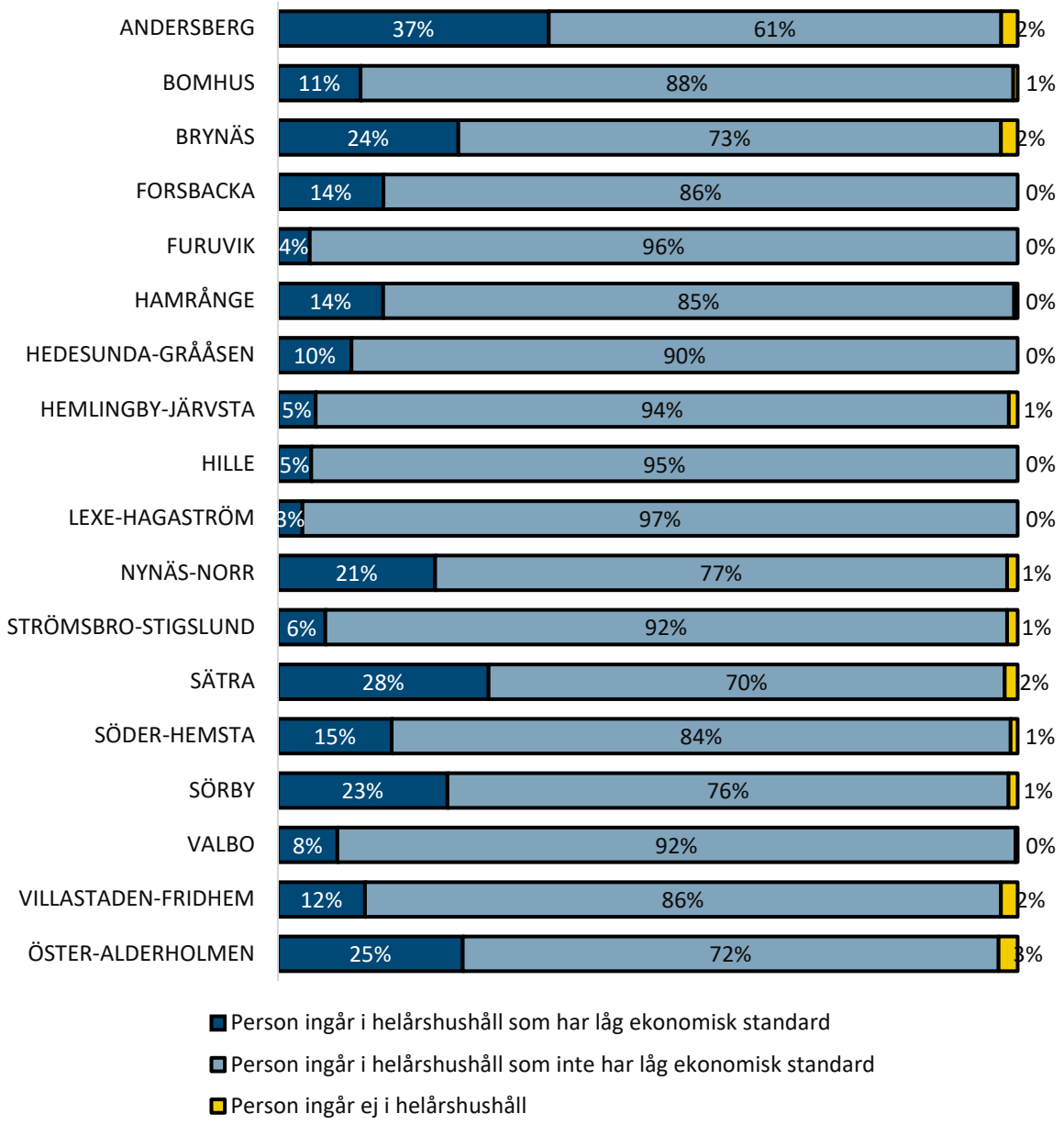
Bilaga 2 – Kompletterande figurer

Figur 39. Andel (procent) invånare med respektive utbildningsnivå, utifrån kön och stadsdel

Källa: SCB, bearbetad av särskild statistikverksamhet som hämtas från kommunens visualiseringsprogram Power BI

Figur 40. Andel (procent) invånare med eller utan låg ekonomisk standard, utifrån stadsdel

Källa: SCB, bearbetad av särskild statistikverksamhet som hämtas från kommunens visualiseringsprogram Power BI

Bilaga 3 – Kompletterande exempel

I denna bilaga finns ytterligare exempel på genomfört arbete i under 2025, med koppling till det sociala hållbarhetsprogrammet. Även dessa exempel är formulerade av enheten för social hållbarhet i Gävle kommun. Se mer om detta i kapitel 1.

Värdeöverföringsmedel stärker social hållbarhet i kommunens stadsdelar

Under 2025 har flera verksamheter och projekt finansierats genom värdeöverföringsmedel med syfte att stärka social hållbarhet, förebygga utanförskap och skapa meningsfulla aktiviteter för barn och unga i olika delar av kommunen. Insatserna har genomförts i bland annat Sätra, Andersberg, Bomhus, Strömsbro, Sörby och Nordost.

Barn och unga i Sätra har bedrivit förebyggande och relationsskapande arbete för att stärka barns och ungas uppväxtvillkor och skapa goda förutsättningar för trygghet, delaktighet och framtidstro. Arbetet har huvudsakligen bedrivits i Sätra men även omfattat delar av Andersberg.

Motorburen ungdom har erbjudit en mötesplats för unga mellan 15 och 19 år med motorintresse som saknar naturlig kontakt med föreningsliv, kulturverksamheter eller andra vuxennärvarande sammanhang. Verksamheten har genomförts i samverkan mellan kommunen, GFAB, Länsförsäkringar Gävleborg, Bilbolaget och andra aktörer. Under hösten 2025 deltog cirka 160 ungdomar i verksamheten.

Sångstudion i Andersberg, som drivs i samverkan mellan Kulturskolan och Helges sångstudio, har fortsatt att ge fler barn och unga möjlighet att delta i kulturverksamhet oavsett ekonomiska förutsättningar. Verksamheten kompletterar Kulturskolans ordinarie utbud och bidrar till en meningsfull fritid.

Samtidigt har samverkansmodellen BoKvar fortsatt att arbeta förebyggande för att minska risken för vräkningar och stärka möjligheterna till kvarboende. Arbetet har särskilt fokuserat på barnfamiljer och äldre personer.

Finskspråkig service och gemenskap utvecklas

Under året har arbetet med att stärka den finskspråkiga minoritetens möjligheter till vård, omsorg och social gemenskap fortsatt. Fem nya finskspråkiga somatiska platser har inrättats på Furugårdens vård- och omsorgsboende och finskspråkig personal har

rekryterats. Den sverigefinska träffpunkten har samtidigt flyttat till Furugårdens café, vilket bidragit till att fler finskspråkiga deltagare och volontärer engagerat sig i verksamheten. Träffpunkten erbjuder aktiviteter och social samvaro på finska för både boende och besökare.

Social hållbarhet integreras i samhällsplaneringen

Under året har kommunen fortsatt arbetet med att integrera social hållbarhet i bostadsförsörjning, boendeplanering och fysisk planering. Ett förslag till årshjul för samordning av bostadsförsörjningsarbetet har tagits fram och social hållbarhet har varit en viktig utgångspunkt i det pågående översiktsplanearbetet.

Planeringsarbetet har även omfattat kommunens bostadsförsörjningsansvar, där statistik och analyser från Power BI samt tidigare trygghets- och stadsutvecklingsarbete har integrerats i beslutsunderlagen. En modell med prioriteringsgrunder har också utvecklats för att stärka social hållbarhet i framtida projekt och investeringar.